

Aan hun lot overgelaten

Edward Irenaus Prime-Stevenson

Aan hun lot overgelaten

of

De beproeving van Philip en Gerald

door

Edward Irenaus Prime-Stevenson

Auteur van 'The Golden Moon', 'White Cockades,' 'Janus,' enz.

Vertaald door Carolus den Blanken

Colofon

‘Aan hun lot overgelaten’ volgt de jonge Gerald Saxton op weg naar zijn vader in Nova Scotia, begeleid door de oudere Philip Touchtone. Ze krijgen te maken met een aantal buitengewone gebeurtenissen, en een sinister mysterieus personage dat hun op de hielen zit.

Een letterlijke omzetting van dit jongensboek zou erg ouderwets overkomen, en voor de (jonge) lezer van nu onaantrekkelijk. Het taalgebruik en zinsconstructie is dus wat ‘opgepoetst’. De bewerking sluit wel nauw aan bij de intentie en sfeer van het origineel.

©2024: Nederlandse vertaling: Carolus den Blanken.

Publicatie: Carolus den Blanken/Utrecht.

Oorspronkelijke uitgave: Hunt & Eaton; New York/1891.

Illustratie omslag: Henry Scott Tuke; The Sunbathers/1921.

Opgedragen aan L. Larkness Flager

Op het begin van een vroege en blijvende vriendschap

Zegen dan met spreuken de vrienden die je zult krijgen.

(Eumeniden –Aeschylus)

Inhoud

- Hoofdstuk 1. De heer Sip verschijnt en verdwijnt
- Hoofdstuk 2. Wederzijds vertrouwen
- Hoofdstuk 3. Alles draait om een wedstrijd
- Hoofdstuk 4. Vaarorders
- Hoofdstuk 5. Het onverwachte begin van problemen
- Hoofdstuk 6. Een niet gemakkelijk te beantwoorden raadsel
- Hoofdstuk 7. Openlijk oorlog
- Hoofdstuk 8. In de nacht en mist
- Hoofdstuk 9. Twee van de twaalf
- Hoofdstuk 10. Een oud krantenknipsel
- Hoofdstuk 11. Een naamloze haven
- Hoofdstuk 12. Het onbekende tegemoet
- Hoofdstuk 13. In het huis van een buur
- Hoofdstuk 14. Bondgenoten
- Hoofdstuk 15. Vast door de storm
- Hoofdstuk 16. Agitatie
- Hoofdstuk 17. In het prieel
- Hoofdstuk 18. Uitleg
- Hoofdstuk 19. Na vele dagen
- Hoofdstuk 20. Heden en toekomst

Voorwoord

Een voorwoord bij een boekje als dit is een anomalie. Het moet dan ook direct duidelijk zijn dat het niet bedoeld is voor de jongens en meisjes die *'Aan hun lot overgelaten'* ter hand genomen hebben. Het is slechts bedoeld voor de volwassen lezer die, geleid door nieuwsgierigheid of voorzichtigheid, het inkijkt. De jonge lezer zal zijn oude privilege gebruiken en het overslaan.

Het is maar al te juist dat recent werd opgemerkt dat de kindertijd en jeugd met betrekking tot de literatuur een moderne aangelegenheid betreft. De lectuur voor jongens en meisjes in kwantiteit en kwaliteit met die van vijftientig jaar geleden te vergelijken is banaal en overbodig. Maar het begint erop te lijken dat met het invullen van de ontdekking waar jonge geesten van genieten en wat ze absorberen men onvoorzichtig te werk gaat. Er wordt nogal eens vergeten dat kinderen per slot van rekening mannen en vrouwen in spe zijn, met een hart en hoofd, maar ook met fantasieën die zonder twijfel geprikkeld dienen te worden door middel van het verhaal. Er bestaat echter altijd een groot deel van het jonge lezerspubliek voor wie de fictieve karakters, gevoegd bij een vast omlijnd idee van de menselijke natuur en de indruk ervan op de persoonlijkheid, de belangrijkste interesses vormen. Wellicht hebben deze onbewust hun charme, en al dan niet een goede of slechte invloed. Een kind leeft namelijk niet altijd in het voor hem geschreven verhaal. Er zijn genoeg filosofen die nog niet toegekomen zijn aan rokkostuums of lange japonnen. Ze zitten in de hoeken van de bibliotheek of klaslokaal, denken na en voelen de persoonlijkheid tot diep in de vezels. In een verhaal draait het méér om de gemaakte indruk, het vast te houden, en het gebeuren te plaatsen. Het wordt vaak gezegd, maar men slaagt er herhaaldelijk niet in om te illustreren dat de heldere belichaming van het karakter van het grootste belang is, hoe opwindend of artistiek de bijkomstigheden ook mogen zijn. Door persoonlijk contact voelt Jack wellicht méér dan dat hij beseft, en Jill is net zo gevoelig als Jack. Zijn we niet beetje bij beetje te vriendelijk bij het schrijven over de kindertijd en de jeugd? Lopen we niet het gevaar hun niveau te onderschatten en het te verliezen? Is de zogenaamde niet nadenkende jeugd niet bedachtzamer dan dat wij het toedichten? Een goede balans tussen het zoet en het zuur lijkt op dit moment zeker nodig.

Kinderen zijn na een pril begin serieuzer, verfijnder en scherpzinniger van aard dan dat wij aannemen. We vergeten de waardigheid van het jonge hart en de jonge geest. Luchthartige jongeren betekent niet noodzakelijkerwijs dat ze lichthoofdig zijn. Dit verhaal, met excuses voor zo'n aanhef, is geschreven vanuit bovenstaande gedachten. Het neemt bovendien één of twee literaire principes op die er nauw mee verbonden zijn. De schrijver hoopt dat het als studie en verhaal de bedachtzame momenten in jonge levens belichaamt. Hun intelligentie duiden dagelijks de schoonheid en ernst van het menselijk bestaan, de onbaatzuchtige vriendschap en genegenheid, en het streven naar een hoger doel. Aan hen, en natuurlijk ook alle volwassen lezers die zich niet buitengesloten voelen van hun vroege idealiserende en eerlijke ervaringen, wordt het volgende aangeboden.

New York City, Februari, 1891.

Hoofdstuk 1

De heer Sip verschijnt en verdwijnt

De heer Patrick Sip zit aan de oever van de beek die door het diepgroene ravijn slingert, ongeveer drie kilometer van het Ossokosee House verwijderd. Meneer Sip is geen bezoeker van dat nieuwe florerende zomerverblijf, is al vijf of zes jaar nergens meer een graag geziene gast. Hij heeft een stevig postuur, een ongeschoren en door de zon verbrand gezicht, en draagt kleren, ooit bij de vorige eigenaar waarschijnlijk zwart, maar nu al lang veranderd in vieze bruinachtige tinten. Meneer Sip gebruikt vandaag de dag nooit meer een parasol, hoewel hij veel in de buitenlucht vertoeft; een versleten strohoed siert zijn onverzorgd haar. Naast hem ligt een dikke wandelstok, waarop geen greintje lak meer zit. Er is één ding dat meneer Sip niet in zich heeft en iedereen zou dat in één oogopslag kunnen zien: een goed karakter. Kortom, de heer Sip is het perfecte voorbeeld van wat hij is. Een stevige doorgewinterde zwerver van zo'n dertig zomers en winters. Sinds zijn laatste vrijlating uit één van de tientallen werkhuizen die hij met zijn aanwezigheid opgeluisterd heeft, vond hij door eerlijke arbeid geen dak boven zijn hoofd en geen hap tussen zijn ruwe lippen. 'Humph!' zegt meneer Sip halffluid, verandert van houding om zijn blote voeten dieper in de kabbelende kreek te laten zakken (hij is ze aan het wassen). 'Ik zie hier genoeg water, maar er is niets in zicht dat op brood lijkt. Weg met die koolrapen, want rauwe rapen is geen ontbijt voor de maag van een heer! Niet dan?' Hij spettert met zijn voeten in het zuivere koude water. Niet om ze te ontdoen van vuil, maar simpelweg omdat het gemakkelijker is om deze zo zittend aan de steile oever in de stroom te laten bungelen. Hij fluit een deuntje, lijkt vergeten dat hij zijn vraag aan de winterkoninkjes en kwikstaarten in de Sassafras boom stelt. 'Als ik nu eens mijn hand uitsteek en een broodje met ham uit dat nutteloze boompje trek,' gaat meneer Sip klagend verder. 'Of als je hier ligt, nadenkt en er komt een flinke pan met eten aandrijven.' Geen van deze aantrekkelijke verschijnselen lijkt zich te voltrekken, dus zucht meneer Sip als een gewond dier, schudt zijn hoofd en zegt humeurig. 'Bah, de natuur! Ze praten zoveel over de natuur in boeken, kerken, rechtbanken, enzovoort.'

Maar wat is er leuk aan de natuur? Dat zou ik graag willen weten, wanneer een man die zo netjes met de natuur omgaat als ik toch maar slechts één dag per week van haar een gewone maaltijd geniet? Natuur betekent, zoals ik heb ontdekt, helemaal niets, behalve wilde bramen wanneer het seizoen daar is. Ik wil niets meer met de natuur te maken hebben!’ Meneer Sip rondt af met een boze uithaal naar een enorme paardenvlieg die op zijn enkel is gaan zitten. Hij uit zijn favoriete uitroep: ‘Mijn naam is niet Sip!’ Het is alleen maar als scheldwoord bedoeld, wanneer hij bijzonder kwaad is over wat dan ook. Dat is toevallig nu het geval. Precies op dat moment kijkt de heer Sip naar de overkant van de kreek, ontdekt dat hij en de paardenvlieg niet alleen zijn. Iets verder stroomopwaarts staat een jongen met een hengel in zijn handen, die de vreemde figuur, deze rondzwervende filosoof inzake de natuur, gadeslaat. De jongen lijkt ongeveer twaalf jaar, heeft een slank figuur en blond haar. Met het zonlicht erop en met een groene tak van een jonge esdoorn achter hem vormen ze de helderste kleuren in de donkere vallei. Op zijn jonge gezicht een mengeling van vermaak en afkeer over meneer Sip. Hij heeft een mand bij zich, waaruit een servet steekt. ‘Kom eens hier, jongen,’ nodigt meneer Sip beminnelijk uit, met een onverwacht goed gevoel... over de mand met eten. ‘Wat zeg u?’ roept de jongen, tamelijk schuchter, zonder in de richting van zijn nieuwe kennis te bewegen. ‘Ik zei, ‘kom eens hier,’ herhaalt meneer Sip scherp, zijn voeten uit het water halend en wenkend. Hij werpt een snelle blik op de stroom. ‘Hoeveel lekkere visjes hebben jij en je pa sinds vanochtend gevangen? Tien?’ ‘Ik heb tot nu toe nog geen vis gevangen,’ antwoord de jongen, ‘en mijn vader is er niet. Hij zit in Nova Scotia, dank u.’ ‘Oh,’ zegt meneer Sip, ‘Nova Scotia? Ik herinner mij gehoord te hebben dat hij daarheen vertrok. Zeg eens, jongen,’ gaat hij verder, intussen naar het midden van de kreek wadend met een lelijke dieper wordende uitdrukking op zijn rode gelaat als hij beseft dat de bezitter van de mand alleen is. ‘Hoe laat is het?’ De jongen doet een paar stappen achteruit, haalt een mooi zilveren horloge tevoorschijn. Te beleefd om de informatie te weigeren zegt hij met een aangename stem: ‘Half elf.’ ‘Oh, maar loopt dat horloge wel goed?’ vraagt de heer met het boze gezicht. Hij doet enkele stappen door het water in de richting van de oever waar de jongen zich voorzichtig heeft teruggetrokken. ‘Laat mij het eens met eigen ogen aanschouwen. Het ziet eruit als nieuw.’

‘Blijf weg!’ roept de eigenaar van het uurwerk, direct de intentie van meneer Sip vermoedend, en wordt wat bleekjes. ‘Blijf daar, zeg ik!’ Het onverschrokken ventje laat zijn hengel vallen, pakt een dichtbij liggende steen. ‘Ik vind uw uiterlijk niet aangenaam! Ik gooi deze als u dichterbij komt.’ Bij elk woord wordt het gezicht van de jongen bleker, hoewel hij zijn dreigement kracht bijzet. Meneer Sip is te veel keukens binnengedrongen, heeft veel te veel hulpeloze dienstmeisjes de stuipen op het lijf gejaagd om zich te laten afschrikken door een goedgeklede jongen die een horloge bezit en een mand met lekkere dingen bij zich heeft. Boos waadt hij al vloekend krachtig richting de jongen, struikelend over de scherpe stenen in de kreek. Het is openlijk oorlog die met een achtervolging begint. Het pad dat Gerald Saxton (want dat is toevallig de naam van de eenzame visser) naar de kreek voerde, is steil en onregelmatig. Hij rent er nu hijgend heen, met de heer Sip strompelend in de achtervolging, waarbij de laatste allerlei bedreigingen uit. De jongen is enorm bang, maar bang zijn betekent niet een lafaard te zijn. Hij weet dat het pad naar de open weide van boer Wooden voert. Door het groene kreupelhout rent hij omhoog langs de helling, alert genoeg om zijn adem niet te verspillen met kreten die waarschijnlijk toch de boerderij niet zouden bereiken totdat hij het veld zou inlopen. ‘Als hij me inhaalt,’ denkt Gerald, ‘loopt hij mij omver, pakt het horloge en is het weg voordat ik er iets aan kan doen! Ik *moet* de weide zien te halen!’ Meneer Sip stormt verder het smalle pad op, nog steeds uiting gevend aan bedreigingen die Gerald’s vlucht alleen maar doet versnellen. Plotseling ziet meneer Sip de mogelijkheid van een kortere weg, waardoor Gerald zou kunnen worden ingehaald, en neemt die route. Net als Gerald de omvangrijke weide bereikt, ligt de woedende filosoof amper tien meter achter. ‘Nu heb ik je,’ roept hij, te boos om te bemerken dat de boerderij in zicht is. ‘Je laat die mand en dat horloge vallen, of...’ Nog steeds wegrennend schreeuwt Gerald nu wel hard. De heer Sip maakt zijn zin niet af. Een nieuw personage is in actie gekomen. ‘Wat gebeurt daar in hemelsnaam?’ roept een jongen, bijna een jonge heer, zoveel ouder en groter dan de kleine Gerald. Hij staat bij de put in de voortuin van de Woodens te wachten tot het paard waarop hij heeft gereden, klaar is met drinken. In een oogwenk onderkent hij de situatie, springt snel en geruisloos over obstakels de lange helling af. Er zijn de laatste tijd veel zwervers.

Zijn stem is bedoeld om Gerald een riem onder het hart te steken, en als waarschuwing voor meneer Sip. Gerald kijkt op, maar rent hem met een bleek strak gezicht voorbij. Meneer Sip, die de lengte, het gewicht en de moed van de nieuwe bondgenoot van de bange jongen in zich opneemt, draait zich om en haast zich richting de lage eikenbomen. Een sterke essenhouten stok, uitstekend gericht, raakt meneer Sip recht op de onderrug. Hij wankelt eventjes, herstelt zich, en verdwijnt als een lafaard het struikgewas in, een vloek tot afscheid. Binnen het uur kan men hem dorstig karnemelk zien drinken in een huisje anderhalve kilometer verderop. De blijmoedige boerendochter geeft het hem, uit medelijden met een man die ‘helemaal van Wheelborough Heights naar Paterson in Jersey loopt om mijn oude baas te vinden en de baan te krijgen die hij mij heeft beloofd.’ Nu tot ziens, meneer Sip. U heeft vandaag iets gedaan dat uw luie ik enorm zou verrassen. U heeft een klus geklaard. Omdat u een brutale zwerver bent, heeft er zich zojuist een kennismaking voltrokken die van het allergrootste belang is voor de verdere voortzetting van dit verhaal. Zonder zou het nooit de moeite waard geweest zijn het te schrijven of te lezen. ‘Wel, heb je ooit!’ roept de nieuwkomer, zich omdraaiend alsof hij geen moeite meer wil verspillen met de pijniging van de nieren van de heer Sip, en keert terug naar Gerald Saxton. ‘Ik ben blij je te hebben gehoord! Wat wilde die boef van je? Zijn soortgenoten zijn dit najaar ongewoon actief.’ ‘Ik denk dat hij achter mijn horloge aanzat,’ antwoordt Gerald. Hij zet zich neer op een platte rots, er verschijnt weer een glimlach op zijn geschrokken gelaat. ‘Ik stond onderaan het pad in de vallei toen hij tegen me begon te praten. Ik wist meteen dat het onheil betekende. Ik veronderstel dat het niet bijzonder moedig was om weg te rennen.’ ‘Juist heel moedig van je,’ roept de stevig uitziende oudere jongen vrolijk. ‘Alsof zo'n bruut niet even sterk is als zes van jouw formaat! Je handelde precies zoals elke verstandige kerel van jouw postuur zou doen, ‘vechten door weg te rennen,’ weet je. Heeft hij je enig kwaad gedaan?’ ‘Niet in het minst, bedankt. Hij kwam niet dicht genoeg in mijn buurt.’ Dit gaat vergezeld van gegrinnik. ‘Was je aan het vissen in die eenzame vallei? Het is een zeer goede plek voor baars.’ ‘Ja, de heer Wooden heeft mij eens een eindje naar boven het ravijn meegenomen. Kent u de plaats, meneer?’ ‘Oh ja, meneer, ik ken de plaats heel goed, meneer,’ antwoordt Gerald verdediger met een spottende twinkeling in zijn ogen, dat ‘heren’ herhalend. Ze lachen dan allebei.

Gerald vergelijkt slinks hun lengtes. Zijn nieuwe vriend is langer, maar zeker niet ouder dan zeventien. ‘Zie je, ik ben in feite hier opgegroeid,’ vervolgt de laatste met zijn heldere krachtige stem. ‘Jij bent één van de gasten in ons Ossokosee House, nietwaar? Ik meen je op de piazza gezien te hebben.’ ‘Ja, ik verblijf er zolang mijn vader weg is. Mijn naam is Gerald Saxton, hoewel bijna iedereen mij Gerald noemt.’ ‘De mijne is Philip Touchtone, maar iedereen noemt mij Philip, en alsjeblieft, je hoeft mij geen ‘meneer’ te noemen. Ik ken de heer Marcy, die het Ossokosee House uitstekend bevoorraadt. Ik ben hier vanmiddag gestopt om een bericht van hem met betrekking tot de hotelboter aan de Woodens over te brengen. Maar vertel me eens hoe die schurk achter je aan durfde te rennen. Zodra ik hem en jou zag, zelfs tot aan de achterdeur van mevrouw Wooden, vermoedde ik al dat het een zwerver was, en heb niet lang gearzeld.’ ‘Nee, dat deed je inderdaad niet,’ antwoordt Gerald, verder lopend, manhaftig met zijn arm zwaaiend. Gerald vertelt de details van de korte schermutseling tussen hem en de heer Sip vóór Philips komst. Hij gaat de hele tijd door met het heimelijk observeren van zijn nieuwe vriend. Touchtone is bijna volgroeid, heeft een brede goed ontwikkelde borst, kwieke benen en een manier van bewegen, die doet denken aan zijn scherpe prettige manier van spreken. Zijn haar is donker genoeg om voor zwart door te gaan, net als zijn ogen en wenkbrauwen, ook al zijn ze in werkelijkheid bruin en openhartig helder. Zijn gelaat is vrij lang, vol en niet bijzonder gebruind, hoewel de zon sporen heeft achtergelaten. Het aantrekkelijkste kenmerk is een mond die een goed humeur en vastberadenheid uitdrukt. Kortom, Gerald had gemakkelijk tot de conclusie kunnen komen dat Philip Touchtone geboren is om voor te werken en te krijgen wat de wereld voor hem in petto heeft. ‘Whew!’ roept hij, als Gerald hem eraan herinnert. ‘Ik ben de tapijtklopper van mevrouw Wooden vergeten! Ik heb het achter je vriend aangegoid. Hij heeft er ten volle van geprofiteerd.’ ‘Ik ben mijn hengel vergeten! Ik heb hem laten vallen toen ik dacht dat dit het beste was om te vluchten. ‘Wacht even, dan pak ik ze allebei,’ zegt Philip. ‘Ik ken die rots aan de voet van het pad waarvan je zei dat je er stond.’ Voordat Gerald kan protesteren, rent Philip weg en schiet de vallei in, waar meneer Sip nog steeds woedend op de loer moet hebben gelegen. Voordat Gerald zich ongerust over hem kan maken, komt Philip met de hengel en klopper terug. ‘We hoeven niet te verwachten hem nog eens te zullen zien,’ zegt hij buiten adem.

‘Nee, maar! Daar heb je mevrouw Wooden en juffrouw Beauchamp, die bij haar in de kost is. Ze geeft les op de districtsschool, en die is zojuist begonnen. Ze vragen zich waarschijnlijk af wat er van mij is geworden. Laten we wat opschieten. Je kunt met mij mee terugrijden naar het hotel, tenzij je wilt blijven en naar nog meer zwervers wenst te vissen.’ ‘Nee, dank je,’ antwoordt Gerald. ‘Je zou bij lange na niet in de buurt zijn om tegen ze te vechten.’ Er verschijnt een vastberaden blik op het gezicht van de jongen, zoals hij heeft laten zien toen hij de steen oppakte in weerwil van de haveloze Sip. ‘Oh, neem me niet kwalijk,’ vervolgt hij op zijn vreemde, nogal volwassen manier. ‘Ik heb niet gezegd hoe dankbaar ik je ben dat je hierheen bent gekomen.’ ‘Graag gedaan,’ lacht zijn nieuwe vriend welgemeend naar de jongere jongen. ‘Van harte welkom, Gerald,’ wilde je zeggen,’ voegt zijn metgezel er eenvoudigweg aan toe, met het gevoel alsof hij deze attractieve nieuwkomer al jaren ken. Deze lijkt niet zozeer een jongen of een man, maar een mengeling van beide, en is iemand met wie je snel op vertrouwde voet kan raken. ‘Luister! Mevrouw Wooden roept jou. Dat paard van jou eet ook een appel uit de hand van juffrouw Beauchamp.’ De twee Woodens en hun kostganger juffrouw Beauchamp komen de jongens tegemoet als deze het pad verlaten. ‘Nou, Philip,’ is de begroeting van de oude boer met het witte haar, ‘waar ben je zo plotseling naartoe gevlogen? Noch mijn vrouw hier, noch ik zagen je. Je hebt dus kennis gemaakt met Gerald, niet?’ ‘Ja, en ik heb een kennis van hem midden op de rug geraakt,’ antwoordt Philip. ‘Hoe maakt u het, juffrouw Beauchamp? Heeft niemand van u het gevecht gezien?’ ‘Gevecht?!’ roept mevrouw Wooden, terwijl ze haar dikke hand tegen haar boezem slaat en bijna het houten bakje met verse boter uit haar handen laat vallen. ‘Waarom, Philip Touchtone! Wie heeft er gevochten? Jij toch niet, en jij toch ook niet?’ voegt ze eraan toe, zich tot Gerald wendend. ‘We hebben allemaal gevochten ben ik bang, mevrouw Wooden,’ zegt deze laatste, ‘wij alle drie.’ Na deze inleiding moet er verslag van de schermutselingen worden gedaan. Mevrouw Beauchamp en mevrouw Wooden vinden het ‘schokkend’. ‘Hij had wel een pistool op jullie kunnen richten!’ roept juffrouw Beauchamp. ‘Er had nog veel meer ellende uit kunnen voortkomen.’ ‘Nou,’ protesteert Gerald, ‘het enige dat eruit voortgekomen is dat ik hier een vriend van u heb ontmoet.’

‘Je kunt het niet beter treffen, Gerald!’ zegt mevrouw Wooden, terwijl ze boter en eieren opbergt in de veerwagen van het Ossokosee House. ‘Meneer Philip Touchtone is een bijzondere lieveling van juffrouw Beauchamp en van mij, zo’n brave jongen als hij is, zoals bijna altijd,’ voegt de dikke boerin er luchtig aan toe. ‘En een geweldige vriend,’ gaat de ernstige juffrouw Beauchamp met een glimlach verder, ‘voor een jongen van zijn leeftijd en lengte. Vraag meneer Marcy in het hotel maar alles over hem, Gerald. Doe dat maar snel voor mij.’ ‘Oh, juffrouw Beauchamp!’ Philip onderbreekt haar, zijn waakzaam gezicht is nogal rood aangelopen. Hij recht zijn rug om de ruimhartige complimenten te verdragen. ‘U en mevrouw Wooden moeten bedenken dat mensen die vrienden in het gezicht prijzen, er dol op zijn hen achter hun rug zwart te maken. Meneer Wooden, ik heb meneer Marcy beloofd zo snel mogelijk terug te komen. Spring erop, Gerald.’ De jongen wenkt met zijn slanke figuur naar de met kussens beklede zitting. Philip stapt snel op, na nog een paar woorden met de boer uitgewisseld te hebben. Dan ratelt de wagen het pad op en is al rap op weg naar het Ossokosee House. Philip werpt een laatste blik op de manden en bundels achterin de veerwagen, richt zich dan tot Gerald op de wijze van iemand die van plan is een behoorlijk aantal vragen te stellen en te beantwoorden. Gerald wil heel graag hetzelfde. Waarom elk van deze jongens, zo geheel uit eigen vrije wil elkaar de details van hun levensgeschiedenis toevertrouwen, terwijl ze voorheen vreemden waren, elkaar vandaag pas ontmoetten en daarna misschien nooit meer met elkaar zullen spreken is hen beiden een raadsel. De oplossing ervan is zo oud als de rotsen in het ravijn van Wooden, en misschien wel ouder. We willen ons leven en onze gedachten zo goed mogelijk achter slot en grendel houden, totdat de dag aanbreekt waarop we ergens langs deze drukke snelweg dat ‘leven’ heet, tegenover een ander menselijk wezen komen te staan die door het lot is voorbestemd onze beste vriend te worden. Dan, geloof mij op mijn woord, of hij nu jonger of ouder is, zal hij uit onze eigen mond vanuit de diepte in ons hart alles te weten komen van wat hij maar verlangd. Bovendien zouden we blij moeten zijn om zo’n iemand volledig te mogen vertrouwen

Hoofdstuk 2

Wederzijds vertrouwen en het gezicht van Philip kleurt rood

‘Dit is mijn eerste zomer in het Ossokosee House,’ zegt Gerald, terwijl het rijtuig verder rijdt. ‘Papa en ik wonen in New York in het Stuyvesant Hotel. We gingen tot nog toe altijd naar Shelter Island.’ ‘Ik heb zelf ook enige tijd in New York gewoond,’ merkt Philip op. ‘Zie je, ik heb niemand om voor mij te zorgen, behalve meneer Marcy. Mijn moeder stierf enkele jaren geleden. Over drie of vier weken neemt meneer Marcy mij mee naar de stad als dit huis sluit.’ ‘Is meneer Marcy je oom?’ ‘Oh, nee! Er is helemaal geen familiale relatie. Toch heb ik vaak het gevoel dat dit wel het geval is. Hij heeft mij sinds de dood van mijn moeder in de gaten gehouden en mij met mijn opleiding geholpen.’ Touchtone’s ogen verliezen eventjes hun vrolijke uitstraling. ‘In de zomer heb ik natuurlijk geen tijd om te studeren, en in de winter ook niet al te veel. Ik heb heel wat andere zaken om mij mee bezig te houden, namelijk het helpen van meneer Marcy.’ ‘Waarom, en waar help je hem dan mee?’ vraagt Gerald belangstellend, zich Touchtone herinnerend van op kantoor, de eetkamer, en eigenlijk, uitgezonderd de salons, overal in het Ossokosee House. ‘Nou, meneer Marcy noemt mij zijn adjudant en mevrouw Ingraham de huishoudster doet dat ook. Vooral als er het gevaar bestaat van een tekort aan keukenvoorraden. Af en toe, als de boeren hier ons in de steek laten, moet ik een halve dag rondrijden, anders zou je aan de eettafel in één keer kunnen verhongeren. ‘Oh ja, dan houd ik op kantoor ook nog één of twee kasboeken bij!’ Gerald lacht. ‘Papa heeft mij hier achtergelaten omdat hij er zoveel goeds over hoorde. Ook omdat meneer Marcy hem informeerde dat er weinig jongens aanwezig waren, zodat ik geen kattenkwaad kon uithalen. Papa was vroeger makelaar, maar nu doet hij niets meer. Ik meen dat hij ongeveer een jaar geleden met pensioen is gegaan, of hoe ze het ook noemen. Sinds midzomer kampeert hij met een groep heren van de beurs in Nova Scotia. Ik heb ook geen moeder.’ ‘Waarom ben je niet met hen meegegaan?’ wil Philip weten, het paard Nebukadnezar vakkundig door een reeks grillige plassen leidend. Ze arriveren op de vlakke heuveltop en het uitzicht op het glooiende groene land, bezaaid met boerderijen en grijze of rode schuren, is nu de moeite van het bekijken waard.

‘Ik had dolgraag meegewild, maar papa zei dat ze allemaal verwachtten dat het ‘ruw’ zou worden, en dat het weer wel eens te koud voor mij zou kunnen zijn. Hij was bang dat ik ziek zou worden of zoiets. Ik weet dat ik hem veel problemen zou bezorgen. Is het echter niet warm gebleven? Ik neem aan dat zij het daar zo helemaal op zichzelf een heerlijke tijd hebben met jagen en vissen. Hij schreef mij dat er binnen een straal van acht kilometer zich geen huis bevindt. In oktober ontmoeten we elkaar weer in New York. De school begint volgende week, maar ik sta dit jaar niet te popelen terug te keren.’ Gerald spreekt tamelijk weemoedig over de ‘heerlijke tijd’. ‘Het kleine kereltje heeft zich in het grote Ossokosee House eenzaam gevoeld,’ overweegt Philip. ‘Naar welke school ga jij?’ wil Gerald even later weten. ‘Dat wil zeggen, als je in New York bent?’ ‘Momenteel naar geen enkele,’ antwoordt Philip nuchter, met een frons op het voorhoofd. Het is zijn verdriet en geheim dat hij niet in staat is verder te raken met een degelijke opleiding. Toen Gerald vertelde dat zijn vakantie ten einde loopt was hij onwillekeurig jaloers op deze jongen. ‘Maar voordat ik bij meneer Marcy kwam wonen, en toen mijn moeder nog leefde, ging ik naar de Talmage School.’ ‘Wel, dat is nu mijn school!’ glimlacht Gerald. ‘Wat vreemd! Het is een tamelijk ouderwetse school.’ Dan volgen er vragen over welke leerlingen of leraren er in Philips tijd waren. Voor Gerald, die over heel wat meer zaken dan zijn leeftijdsgenoten grondig nadenkt lijkt er een mysterie rond deze jonge Touchtone te hangen, concludeert dat zijn nieuwe vriend vanochtend tijdens het rondrijden van de hotelbuggy op zoek naar boter en eieren bij de boerderijen niet misplaatst leek. Hij besluit ook dat als hij Philip in een tennispak zou tegenkomen in gezelschap van een groep ‘aristocratische’ jongens van Murray Hill, of als hij hem zou zien op een drukbezocht schoolfeest hij volkomen op zijn plaats zou lijken. Deze gedachten overwegend, gebeurt er iets waardoor de jongere jongen zich over de oudere verbaast. Er draait een buggy de weg op en komt hun tegemoet. Een jonge man, tien of twaalf jaar ouder dan Touchtone, met een bruine baard, leunt naar voren. Dichterbij gekomen houdt hij zijn paard in, roept wat, waarvan Gerald meteen weet dat het Duits is. Philip lacht en beantwoordt het even vloeiend in dezelfde taal. De inzittende van de buggy, waarvan Gerald terecht veronderstelt dat het de jonge in het dorp woonachtige Duitse dokter is, begint een gesprek met Touchtone, volledig in het Duits.

Beiden praten zo snel dat Gerald merkt dat zijn studie van die taal aan de Talmage School hem niet helpt méér te verstaan dan af en toe een ‘ja’ of ‘nein’. De jonge dokter rijdt verder. ‘Wat moet jij goed Duits spreken,’ zegt Gerald bewonderend. ‘Heb je het aan de overkant van de oceaan geleerd?’ voegt de jongen er half schertsend aan toe. ‘Ja,’ antwoordt Touchtone, tot verbazing van de andere jongen. ‘Ik leerde het in Hannover, toen ik daar verbleef, voordat we in de buurt van New York woonden.’ Gerald werpt toevallig een blik op Philips gezicht. Het is vreemd rood en zijn stem klinkt apart. Al die tijd is er één bepaald persoon naar wie hij niet eens verwezen heeft. Nadat Gerald over deze weglating heeft nagedacht en zijn volgende vraag afvuurt, zou hij er veel voor hebben gegeven om deze niet te hebben gesteld. De spijt komt pas nadat hij Philip ronduit vraagt: ‘Ik denk dat je vertelde dat je vader dood was, nietwaar? Was dat nadat je terug bent gekomen?’ Philip geeft geen antwoord. Een blos kleurt zijn openhartige gezicht pijnlijk rood. Zijn vriendelijke uitdrukking heeft plaats gemaakt voor een boze blik. Hij geeft Nebukadnezar, die niets fout gedaan heeft, een stevige zwiep met de lange zweep. Alsof hij zijn vernedering wil verbergen door zijn gevoelens, waar deze ook uit voortkomen, aan een betrekkelijke vreemdeling te tonen. Hij kijkt weg van Gerald's geschrokken blauwe ogen naar de met vlaggen versierde gevels van het in volle zicht komende Ossokosee House, als de wagen één van de grindwegen inslaat die naar de keuken voeren. ‘Mijn vader stierf nadat we thuiskwamen,’ zegt hij, alsof hij onder ogen moet komen om over iets te spreken waar hij zelf nauwelijks aan kan denken. ‘Ik ben in Duitsland geboren en heb daar gewoond tot we er vertrokken.’ ‘Ik... neem me niet kwalijk,’ zegt Gerald, op zijn beurt blozend. ‘Waarom?’ ‘Omdat ik denk dat ik je iets heb gevraagd, en er geen reden was om het mij te vertellen.’ ‘Oh, zeg dat niet,’ antwoordt Touchtone. Hij hervindt zijn zo merkwaardig verloren zelfbeheersing. ‘Ik denk dat het maar goed is dat je dat gedaan hebt. Misschien kan ik het je op een dag uitleggen. Niets aan de hand. Pompey! Pompey!’ roept hij met zijn aangename stem naar een lange bediende die over de achterpiazza van de eetkamer loopt. ‘Kom alsjeblieft, en help een paar van deze goederen naar de voorraadkamer van mevrouw Ingraham te brengen. Als je even wacht,’ gaat hij verder tegen Gerald, ‘loop ik met je mee naar de voorzijde. Ik wil meneer Marcy spreken.’ De inhoud van de wagen wordt onder de bedienden verdeeld. Nebukadnezar loopt op commando van Philip in zijn eentje naar de stallen.

Op de trappen aan de voorzijde staan wat groepen te kletsen, te lezen, te schrijven of te kijken naar de dichtstbijzijnde van twee partijtjes tennis, die op enige afstand op het brede gazon worden gespeeld. Het Ossokosee House sluit over ongeveer twee weken het seizoen af. Slechts de ongebruikelijke hitte van het septemberweer zorgt ervoor dat het nog redelijk bezet is. ‘Hallo, Philip!’ roept meneer Marcy vanaf zijn bureau. De kantoorruimte is een mooie aanwinst voor de hal met zijn vrolijke glas-inloodramen, beeldhouwde balustrades, rijen brieven- en sleutelkastjes en beldesk. ‘Waar ben je de jongeman tegengekomen? Ik ben er niet rouwig om, Gerald. Je vader heeft jou onder mijn hoede gelaten, en je bent een zware verantwoordelijkheid. Ik denk dat ik je aan Philip overdraag. Je zou een behoorlijk goede voogd kunnen zijn, Philip.’ ‘Oké,’ antwoordt Gerald vrolijk, gaat verder met: ‘Ik zeg voogd,’ zich met ondeugende ogen tot Touchtone wendend, ‘kan je niet naar mijn kamer komen als je klaar bent met je lunch? Harry Dexter en ik gaan om vier uur naar het meer om te zien hoe ze voor de regatta oefenen. Maar voorlopig hebben we nog tijd genoeg.’ ‘Ik ga zelf ook naar het meer,’ zegt Philip. Ik behoor tot de Ossokosee-bemannings, weet je.’ ‘Oh ja, dat is zo.’ ‘Dan kunnen we allemaal samen gaan. Je komt toch wel?’ Hij kijkt zo bezorgd dat Touchtone tegelijk ‘ja’ en ‘bedankt’ antwoordt. Philip gaat het kantoor binnen, waar hij de heren de geschiedenis van de slag bij Woodens ravijn begint te vertellen. ‘Daar heb je goed aan gedaan, Philip!’ roept de slimme boekhouder meneer Fisher hartelijk als hij hoort van het gooien van de stok. ‘Je zal zien dat de jongen de moeite waard is om te kennen.’ Intussen rent Gerald zachtjes de brede glad gepolijste eikenhouten trap op, en gaat de kamer binnen die de vader voor zijn zoon heeft gereserveerd. Omdat hij niet in staat was, of dacht dit niet te zijn, om de jongen in Nova Scotia bij zich te hebben, had hij het Gerald zo luxueus en comfortabel mogelijk willen maken. Niettemin biedt het vrolijke Ossokosee House nu een volkomen nieuw interessegebied voor Gerald. De kleine jongen is verwelkomd door een groot aantal gasten die daar verblijven. Bij gebrek aan anderen zijn een paar jongens van zijn eigen leeftijd kameraden geweest. Nu hij Touchtone heeft ontmoet, beginnen de dingen er ineens leuker uit te zien. Wat zou de reden kunnen zijn dat een zo openhartige en vrolijke metgezel, zo alleen op de wereld, zich zo verschrikkelijk gekwetst voelt, en zo verlegen bloost vanwege een simpele vraag over zijn vader?

Philip komt die middag naar kamer vijfenveertig. Hij bekijkt Gerald's buitenlandse foto's, en diens muntenverzameling. Zo verstrijkt de tijd en de wederzijdse belangstelling groeit. De volgende dag ontmoeten ze elkaar pas na het avondeten. De heer Marcy heeft slechts drie of vier brieven die hij Philip wil laten schrijven. Eenmaal klaar lopen hij en Gerald het hotelterrein op, pratend over de komende regatta en ze voelen zich als oude makkers. Er mogen slechts twee bemanningen roeien: de Ossokosee Boat Club en de Victory Rowing Association. Er is veel belangstelling voor de race. De heer Marcy looft een prijs uit van tweehonderd dollar voor de winnaar. Bovendien is de Ossokosee Boat Club vastbesloten om voor het vierde jaar op rij niet verslagen te worden. De laatste drie regatta's hadden de ene na de ander triomf voor de opgetogen Victors opgeleverd. Philip is een ijverig lid van de Ossokosees Boat Club en vindt het moeilijk, gezien zijn taken in het hotel, om wat voor training dan ook te volgen. Maar de ganse aangelegenheid is niet zo 'professioneel' van karakter. Touchtone's natuurlijke atletische talenten en de toegeeflijkheid van meneer Marcy helpen hem om net zo vaardig en volhardend aan de roeispaan te trekken als ieder ander van de in totaal zes bemanningsleden. Gerald luistert geboeid naar het verslag van zijn vriend over de nederlaag van vorig jaar. Opeens herinnert Philip zich een bericht voor mevrouw Ingraham omtrent de bloemen uit de serre. 'Wil je alsjeblieft hier bij het prieel wachten?' vraagt hij. 'Ik loop even naar de eetkamer om haar te zoeken.' Er staat een lange rustieke bank naast de dichte begroeiing van wijnranken. Gerald gaat erop zitten. Sommige gasten van het huis praten binnen met elkaar. Er worden geen geheimen verteld. Gerald voelt zich daarom geen luistervink. In feite schenkt hij geen enkele aandacht aan de gesprekken die achter hem plaatsvinden, totdat hij een lijjige stem hoort van een zekere generaal Sawtelle. 'Oh... de jonge Touchtone, bedoel je? Ja, een opmerkelijk fijne jonge kerel! Elke vader zou trots zijn op zo'n zoon, en elke zoon zou zich schamen voor zo'n vader.' Gerald schrikt bijna overeind. 'Waarom, wie is zijn vader dan?' informeert een andere matte stem. 'Wat heeft hij gedaan?' Gerald is een jongen van eer. Hij staat op het punt snel weg te gaan, gretig als hij is om te sympathiseren met de problemen van zijn aantrekkelijke 'voogd'. Hij vindt het zijn eer te na om de luistervink uit te hangen, veracht ook dat geheimen worden geopenbaard voordat Philip het hem zelf heeft kunnen vertellen.

Maar voordat hij op het zachte gras kan stappen en zo buiten gehoorsafstand raakt, komt Philip Touchtone naast hem staan. Philip is nietsvermoedend vrolijk naar de plek gekomen, waar hij zijn jonge protégée heeft achtergelaten, vangt de laatste duidelijk gesproken zinnen op. Gerald wil hem wegtrekken, maar Philip pakt de hand van de jongere jongen, gebaart hem te blijven en te luisteren naar het antwoord van generaal Sawtelle. Hij legt zijn vinger op zijn lippen. ‘Welnu,’ antwoordt de generaal vanuit het preeel. ‘Zijn vader is Touchtone, Reginald Touchtone, die zo zwaar betrokken was bij de beroemde overval op de Suburban Trust Company, jaren geleden, in, net buiten New York.’ ‘Oh ja,’ antwoordt de andere spreker, ‘dat weet ik nog. Touchtone was de kassier.’ ‘Ja, de man die een vriend bleek te zijn van de bende die het uitvoerde,’ valt een andere spreker hem bij. ‘Ze waren er zeker van dat de boef de kluis voor hen had geopend. Ze hadden een duidelijke zaak tegen hem. Hij is met de rest de gevangenis ingedraaid.’ Gerald beeft en houdt Philips koude hand vast terwijl de twee jongens daar zo staan en de vernederende woorden voor één van hen horen. Philip fluistert: ‘Niet weggaan,’ houdt hem nog steeds tegen. ‘Ja, het was zo klaar als een klontje. De kerel opende de kluis voor de schurken! Aanvankelijk was de aanklacht tegen hem nogal wankel. Hij werd berecht en kwam er met een lichte straf vanaf, slechts een jaar of zo, geloof ik.’ ‘Ze werden allen veroordeeld op basis van bewijsmateriaal van de openbare aanklager, niet?’ ‘Ja, inclusief deze Touchtone. Eén van de omstanders besloot te onthullen wat hij wist. Ik neem aan dat Touchtone zijn deel heeft gehad. Het heeft de man overigens niet veel goeds gebracht.’ ‘Waarom, wat is er van hem geworden?’ vraagt een ander. ‘Oh, hij en zijn vrouw hebben hier een huisje gehuurd. Ze verlieten hun huis in New York of in de buurt ervan, en kwamen hierheen totdat Touchtone stierf. Hij leed aan tuberculose. Marcy was een oude vriend van de moeder van de jongen, en heeft hen, begrijp ik, geholpen totdat deze jongen, Philip, ook alleen achterbleef doordat zij stierf. Ze was een fijne vrouw is mij verteld. Tot het laatst bleef ze trouw aan haar man en geloven in zijn onschuld. Daarna heeft Marcy Philip meegenomen. Ik denk dat hij hem wil adopteren.’ ‘Nou, het is in ieder geval een aardige jongen,’ zegt de ander. ‘Ik zie dat Marcy trots op hem is. Ik denk dat het ondanks zijn vader goed komt met de jongen. Hoe laat is het? Mijn horloge staat stil.’

‘Kom,’ zegt Philip zacht. Hij loopt met Gerald weg. Geen van beiden spreekt. Uiteindelijk zegt Gerald vriendelijk: ‘Is dat alles, Philip? Je *liet* mij luisteren!’ ‘Alles?’ antwoordt de jonge Touchtone bitter. ‘Is het niet genoeg? Ja, ik heb je laten luisteren! Ik wilde dat je het verhaal kende voordat je mij nog meer zag. Er zit een andere kant aan, maar dat is niet waar mensen zich zorgen over zullen maken. Ik wilde dat je het hoorde. Ik zou het je zelf niet hebben kunnen vertellen. Ik ben de zoon van... van... mijn vader. Ik geef niets om buitenstaanders, die het reeds weten en toch niet slecht over mij denken. Maar andere mensen, als ik ook maar iets om hen geef, moeten weten met wie ze omgaan.’ Het kost hem moeite dit te zeggen. Gerald is jonger, maar de mannelijke eenzame jonge gast van het Ossokosee House heeft hem in deze twee dagen in een merkwaardige greep. Philip heeft nooit een broer gehad. Als hij er ooit aan had gedacht, zou het opgeroepen ideaal door Gerald zijn vervuld. Hij voelt het nu als hij stilstaat en in het maanlicht tegenover de laatste staat. Gerald kijkt Philip recht in het gezicht. Hij glimlacht en zegt: ‘Philip, ik geloof niet dat je vader dat heeft gedaan.’ Touchtone steekt zijn hand uit, compleet verbaasd. ‘Gerald!’ roept hij, als hun twee handpalmen elkaar raken in een greep die de kleine pijn doet. ‘Waarom zeg je dat in hemelsnaam?’ Er zit iets plechtigs en gretigs in zijn stem. ‘Oh, niets bijzonders,’ antwoordt de impulsieve Saxton erfgenaam eenvoudig. ‘Ik geloof het niet, dat is alles! Ik geloof het niet!’ ‘Hij gelooft het ook niet,’ hoort Gerald Philip tegen zichzelf zeggen, ‘en ik ook niet. Wat ben jij een troefkaartje, Gerald Saxton!’ Zwijgend lopen ze nog een eindje verder. Dan spreekt Philip opnieuw, op een toon waaruit plotseling alle vreugde en opgewektheid verdwenen zijn. ‘Nou, Gerald, misschien kunnen jij en ik het op een dag samen de mensen bewijzen. Maar ik weet niet, ik weet niet!’ Zeker, ze zouden samen veel vreemde dingen doen, en of dit er nu één van zou zijn...

Hoofdstuk 3

Alles draait om een wedstrijd

Op de dag van de regatta genieten de gasten van het Ossokosee House van een rustige heldere dag. Tegen negen uur begint de schaduwrijke weg naar het meer te gonzen van de koetsen. In de zwakke wind die opsteekt, wapperen de vlaggen van het dorp, het Ossokosee House en het boothuis. Wat het pretentieuze hoofdkwartier van de Victors betreft, deze pronkt met een groot aantal slingers en vlaggetjes die de clubkas zwaar moet hebben belast. Rijdend naar het startpunt roept meneer Marcy tegen Gerald en mevrouw en juffrouw Davidson: 'Ik begrijp niet waarom er zoveel meer mensen dan normaal komen!' De menigte is inderdaad vleiend voor een wedstrijd tussen twee plaatselijke ploegen. Langs de oever staan boerenwagens, waarin agrariërs uit het district met hun vrouwen en dochters, prachtig uitgedost in roze, blauwe en witte calicojurken. Overal rondom hen bossen rozen en dahlia's. 'Daar heb je de heer en mevrouw Wooden, en juffrouw Beauchamp,' roept Gerald, alert naar de groep knikkend. Er zijn behoorlijk wat opgetuigde koetsen met in vrolijke kleren geklede dames. Zij kletsen met jonge mannen in pofbroeken, of stellen allerlei vragen over de twee bemanningen aan hun echtgenoten, broers, neven en nichten. 'Dat zijn zeker de vaste gasten van de andere hotels hier in de buurt die speciaal hiervoor hierheen gekomen zijn,' zegt juffrouw Davidson. 'Ja,' beaamt de heer Marcy, 'ik had zo'n opkomst nooit verwacht bij één van de Ossokosee-regatta's. Merk ook op hoe de oevers daar bezaaid zijn met lopende en zittende mensen! Tjonge, tjonge! Ik hoop dat Philip en zijn vrienden – uh, hum - niet al te zwaar worden verslagen, terwijl er honderden ogen op hen gericht zijn! Er is nog nooit zoveel ophef over onze race gemaakt, vooral niet bij een wedstrijd zo laat in het seizoen.' Meneer Marcy springt uit het rijtuig. Ze zijn vlakbij het Ossokosee boothuis. Na het bekijken hoe de roeiers die de naam en de eer van zijn hotel moeten verdedigen zich houden onder de komende strijd, moet hij in een grote schuit met een aantal andere heren stappen, onder wie de man die het startsein lost en de scheidsrechter. Gerald kijkt de heer Marcy met zijn blauwe ogen indringend aan, als deze de koetsier aanwijzingen geeft waar het rijtuig voor mevrouw Davidson en haar dochter moet worden neergezet.

De blik van de jongen is zo eenduidig dat de eigenaar van het Ossokosee House uitroept: 'Waar zit ik met mijn gedachten, Gerald? Je kunt met mij mee als je dat wilt. De boot zal wel overvol zijn, maar jij bent een klein kereltje en voegt niet veel toe aan het feest. Ik denk dat ik je er wel tussen loodst.' Dus volgt de opgetogen jongen zijn oudere vriend door het gras richting het boothuis naar de schuit van de scheidsrechter. 'Zal ik Philip kunnen zien?' vraagt hij, terwijl ze naar de omheining lopen. Een lange rij hekkensluiters hangt rond bij de toegangspoort van de Ossokosees, maar de dorpsagent houdt hen goedmoedig buiten. 'Jawel, kom maar mee,' zegt meneer Marcy, terwijl hij Gerald's hand beetpakt. Samen lopen ze snel naar de achterzijde. 'Hoera! Daar is meneer Marcy,' wordt er geroepen als ze binnenlopen. De zes jongens, Philip en Davidson voorop, laten in volle uitrusting de lange sloep gemakkelijk aan de kant van de dobber te water. De heer Marcy en een paar van zijn vrienden zien de prestatie veilig volbracht. Anderen van de groep komen binnen, er ontstaat algehele opwindning. Alle roeiers praten tegelijk, geven hun mening over de toestand van het water, bestoken meneer Lorraine of meneer Marcy met vragen, en haasten zich door het schemerige boothuis om de gebruikelijke laatste zaken af te handelen. 'Nou, Frank, wat denk jij ervan?' vraagt Gerald aan Davidson met een bijna overdreven belangstellend gezicht, eerst richting Touchtone kijkend, dan naar hem. 'Hij denkt precies wat ik denk, Gerald,' onderbreekt Philip, zijn karmozijnrode zijden zakdoek lager over zijn voorhoofd trekkend, 'en dat is...' 'Dat de Victors grotere kerels zijn met een lichtere boot, en ons al drie jaar op rij hebben verslagen,' zegt Davidson snel, 'maar dat het weer perfect is, het water zo glad alsof we er een strijkijzer op hebben gezet, en dat de Victors niet zo'n eenheid is zoals de Ossokosees. Bekijk ze nu eens daarginds als ze opnieuw rond het ankerpunt komen! Zie je die tweede man! Als hij zijn slag niet beter doet, kan hij de hele ploeg uitschakelen!' Twintig minuten later zit Gerald onder de luifel van het schip ingeklemd tussen de heer Lorraine en kapitein Kent. Koortsachtig wacht hij ongeduldig op het grote moment. De scheidsrechter, een zekere meneer Voss uit de naburige provincie, is een aantal zaken tussen de heer Marcy en de aanhangers van de Victors aan het regelen. Er zijn drie races.

Omdat de tweede tussen twee leden van de Victors gaat, en de laatste een informele aangelegenheid tussen vier dorpsjongens met werkbootjes, wordt de bijzondere rivaliteit niet overschaduwd. Gerald's hart klopt sneller en sneller als de menigte langs de oevers de zes karmozijnrode figuren toejuicht die rustig naar hun oostelijke vertrekplaats peddelen, vergezeld van een tweede schreeuw voor de in het geel gestoken Victors die trots over het open water trekken, naast hun rivalen plaatsnemen. 'Het ziet ernaar uit dat het voor beiden een ongewoon goede race wordt!' hoort Gerald iemand dichtbij zeggen. De heer Voss staat op en zwaait met zijn hand. 'Zijn jullie klaar?' 'Klaar!' klinkt vanaf rechts. 'Zijn jullie klaar?' 'Klaar!' wordt van links geroepen. 'Gaan!' Knal! De echo weerklinkt over de lage heuvels en doet het schichtige veulen van boer Wooden schrikken als meneer Voss zijn arm met het rokende pistool laat zakken. Nek aan nek, met snelle uithalen van de roeispanten en een prachtige start waarover geen van beide bemanningen amok kan maken, schieten de slanke glanzende boten over het meer. De kakofonie begint direct: geschreeuw, gejuich, applaus. 'Victors! Victors.' 'Ga ervoor, Ossokosee!' 'Dat is het, blijf aan de leiding!' 'Ossokosee voor altijd!' 'Dat is geen slecht begin voor de Ossokosees!' roept boer Wooden uit tegen zijn gezelschap, terwijl de snelle vlucht van de boten ze elke paar seconden kleiner doen worden. 'Nee,' zegt juffrouw Beauchamp, die denkt aan Philips voldoening als het record van de Ossokosees zou verbeteren, 'maar die kerels in de boot van de Victors met hun sterke armen houden stand meneer Wooden. Ziet u dat niet? Ze gaan een enorme spurt geven als ze rond de ankerboot draaien.' Tegen die tijd is de weg, parallel aan het parcours lopend, een wervelwind van wielen. Tientallen rijtuigen stormen achter de boten aan, om geen meter van de wedstrijd te verliezen. De Ossokosees liggen in feite iets voor op de Victors. Maar zoals juffrouw Beauchamp heeft verondersteld, is het kennelijk een strategie van de oude kampioen. Ze schieten ver links van hun rivalen vooruit en blijven voorzichtig buiten een lange strook palinggras, waarvoor een gevaarsein geldt. Met hun snelle slagen beginnen ze het aantal bootlengtes tussen hen en hun tegenstander reeds te verkleinen. Iedereen neemt het voor lief dat de opwindings van deze race niet gaat om wie er verslagen wordt, maar hoe eervol het gezelschap van het hotel ten onder gaat. Over de hele lengte van het omringend terrein ontstaat geroezemoes en vervolgens luid gejuich.

Mensen beginnen allemaal tegelijk te schreeuwen als ze in de gaten krijgen dat de Victors voor één keer in hun trotse carrière onttroond kunnen worden. ‘Nee maar! Kijk eens, Fisher!’ roept meneer Marcy, net zo enthousiast als Gerald zelf, als hij tot de ontdekking komt dat de Victors nu met man en macht richting de ankerboot peddelen. ‘Onze jongens werken als een stel Trojanen! En die kerels hebben het ontdekt!’ ‘Hoera! Ze zijn als eerste rond de ankerboot, zo waar als ik leef!’ zegt iemand anders in de schuit. Gerald staat op de uiterste rand van een stoel, met de arm van meneer Marcy om hem heen om hem in evenwicht te houden. Zijn ogen fonkelen als sterren terwijl hij zijn verreijker omhoog houdt. Zijn gelaat kleurt mee bij elke kreet die hij hoort. Het is voor Philip, allemaal voor Philip! Het is trouwens wonderlijk hoeveel mensen die ochtend naar de race kijken, met enerzijds de gedachte aan de Ossokosees en anderzijds aan Philip Touchtone ‘Ja, dat zijn ze!’ roept een ander. ‘Geweldig! wat mankeert de Victors? Roeien, luiaards, roei, zeg ik! Die jongens halen jullie elke seconde in met die slag. Het moeten er bijna veertig zijn.’ Luider en luider klinkt van alle kanten het geschreeuw als de ankerboot wordt achtergelaten door de tragere Victors, die uiteindelijk toch niet zo veel achterliggen bij de Ossokosees. Iedereen weet dat de meest opmerkelijke gedroomde finish voor het meer van Ossokosee is begonnen. De koetsen rollen sneller en sneller terug naar de finishplaats en pakken zich samen in de open weide, ter hoogte van de boot aan de rechteroever. Schreeuwende jongens en mannen, zwaaiend met hoeden, rennen verwoed over de weg en zijpaden. De toeschouwers bij het overvolle clubbuis van de Victors, en de privé-boten die aan de kant zijn afgemeerd, wapperen met zakdoeken, sluiers en sjaals. Alles neemt natuurlijk in felheid toe, naarmate de twee glinsterende objecten steeds dichterbij flitsen, totdat de gebogen ruggen van de zes roeiers in elk ervan zichtbaar worden, het karmozijnrood en het geel; het paniekerige geel als laatste! ‘Oooh! Victors, Victors,’ weerklinken echo's aan de linkeroever, waar de meeste dorpelingen hun rijtuigen hebben opgesteld. ‘Ossokosees!’ ‘Nu dan, Ossokosees! Doe je best!’ ‘Goed zo! Dat klopt, laat ze het niet halen!’ ‘Touchtone! Oh, Touchtone!’ ‘Ga ervoor. Ja, dat is de manier om het ze te laten voelen!’ ‘Eén goede spurt, Victors, en jullie winnen op jullie eigen manier!’ ‘Bravo, Ossokosee!’ ‘Ossokosee!’ Vermengd met de uitroepen over favorieten, begint het geklap van duizenden handen in de open lucht.

Aanvankelijk zachtjes maar steeds sterker. Zwepen en stokken bonken op de bodem van rijtuigen, parasols trommelen mee. Het is een geweldige finish. De nu wanhopige Victors spannen zich tot het uiterste in, maar het is duidelijk dat Philip en zijn vrienden nog lang niet zijn ingehaald. De hoop is er dat met de stalen armen van de Ossokosees zij de wedstrijd zeker winnen indien ze hun voorsprong twee minuten langer kunnen vasthouden. Gerald laat zijn hand zakken. De heer Marcy, de heer Lorraine, de heer Voss en de anderen leunen verwachtingsvol naar voren. Wat de vrienden van de Victors betreft, moedig tot op het laatst. De slagkracht van de Ossokosees zwakt ongelukkig een beetje af, net op het hoogtepunt. In feite hebben de zes nog nooit zo snel in hun leven geroeid als vandaag. Hun lichamen zouden elk moment uit wraak kunnen bezwijken; als Davidson flauw valt, of McKay zich eventjes krabt, wel, dan zou dit het ritme doorbreken en eindigt alles in een nederlaag. Sinds die dag heeft Gerald Saxton vaak lachend gezegd: 'Nou, ik zal nooit de eerste keer vergeten dat ik ervoer dat bidden betekent dat je iets met heel je hart en ziel wilt! Ik heb eens voor een bootwedstrijd gebeden toen ik nog een kleine jongen was.' 'Let op de wedstrijd!' roept de heer Voss naar de mannen die verantwoordelijk zijn om de winnaars te begroeten en het einde van de race aan te geven. 'Ze pakken het! Ze pakken het, zeker!' roept meneer Marcy, terwijl hij Gerald op zo'n manier beetpakt dat de kleine jongen zich afvraagt of zijn ribben het wel verdragen. Ach, nu wanhopige Victors, dat was een prachtige spurt, maar het heeft geen zin! Twee en een halve lengtes achter in plaats van drie is alles wat jullie ermee bereiken. In de boot vóór jullie zitten zes roeiers, die eerder omvallen en overboord slaan, dan dat jullie ze passeren. Nog een keer? Nog een spurt? Ja, goed gedaan. Jullie verdienen het gejuich ervoor, overigens nauwelijks te horen bij jullie verwoede inspanning. Maar er is een gebrul dat het overstemt, en jullie nederlaag aankondigt. Op hen! Maar jullie weten hoe je moet roeien. Het zal de laatste keer zijn. Want kijk! Je kunt de sjaalspelden op de borst van meneer Voss en meneer Marcy in de schuit zien. Bij hen, in pijnlijke verrukking over jouw ijdele dapperheid, staat Gerald Saxton, de vriend van Philip Touchtone. Philip Touchtone, wiens krachtige slag enorm helpt om jullie de hele route te weerstaan. Ah, jullie wankelen nu wat. Jullie kunnen jezelf niet meer redden door nog meer gas te geven. Het groene amfitheater klinkt keer op keer met gejuich en applaus, maar niet voor jullie. Jullie spartelen twee bootlengtes achter de karmozijnrode hemden.

Zelfs jullie trouwste vrienden moeten rennen als ze het doel zijn gepasseerd! Het kanon verwelkomt hen luid! Jullie Victors dienen zich de verslagenen noemen, want de wedstrijd is voorbij en de Ossokosees hebben deze glorieus gewonnen. Hoe het volgende halfuur voor Philip, Davidson, McKay, Rice en de hele verrukte bemanning verstrijkt als in het boothuis de vrienden zich naar binnen banen om hen te feliciteren kan de lezer zich wel voorstellen. Door de verrukking van zulke lof en het handen schudden vergeten Philip en zijn vrienden hoe uitgeput ze zijn. Wat Gerald en meneer Marcy betreft, zij behoren tot de eersten die hen begroeten als ze wat bedaard zijn. Gerald is van vervoering behoorlijk zenuwachtig. 'Oh, Philip,' roept hij, 'nog nooit in mijn leven ben ik ergens zo blij over geweest!' De jongen spreekt namelijk de waarheid. 'Jullie verdienen het om naar huis gedragen te worden, jullie allemaal!' verklaart de heer Marcy. Tegen de naast hem staande beschermheer van de Victors, zegt hij: 'Meneer York, uw mannen zijn voor altijd hun lauweren kwijt. Onze jongens zijn niet van plan opnieuw verslagen te worden.' En dat zijn ze ook nooit. De Ossokosee Club roeit nog een jaar tegen ze, en ze worden verpletterd. Nog vóór het derde seizoen worden de Victors ontbonden, en ontstaat een nieuwe organisatie uit hun puinhoop. De twee andere races worden naar behoren afgelast. De heer Voss houdt een korte toespraak. De Ossokosees krijgen aan de zijkant van het schip hun prijs uitgereikt. De menigte juicht voor de laatste keer als Philip het in ontvangst neemt namens zijn metgezellen. De tweehonderd dollar moet worden besteed aan het verbeteren van het boothuis. Iemand heeft geopperd om een nieuw vaartuig te kopen. Daar wordt na het gebeuren van die dag met de oude boot niets meer van vernomen. De mensenmassa verspreidt zich. Rijtuigen rollen verschillende richtingen uit. De opwindung van de ochtend is voorbij. 's Avonds vindt er een speciale receptie plaats in het Ossokosee House, gegeven door de heer Marcy. 'Maar ik ben zelfs nog nooit naar een feest voor volwassenen geweest,' protesteert Gerald zichtbaar bezorgd, als juffrouw Davidson verklaart dat hij met haar mee moet om te zien hoe Philip en de rest worden geëerd. 'Ik... ik ben niet oud genoeg.' 'Wat dat aangaande, ik ook niet, Gerald,' lacht Philip, met een koddige blik op de geamuseerde juffrouw Davidson. 'Ik ben geen vrouwenversierder, zoals Davidson of McKay, dus je moet mee om mij gezelschap te houden.' 'Nou, je zal met een meisje door de eetzaal van het hotel dienen te lopen. Zie maar wat er gebeurt als je dit niet doet,' verklaart Gerald. Philip doet het niet.

Bijna de hele avond vindt Gerald zijn vriend aan zijn zijde, waar de jongen luistert naar de mooie toespraken die over Touchtone en ieder bemanningslid van Ossokosee worden uitgestort. Ze zijn talrijk. Genoeg om lieden ouder dan Philip het hoofd op hol te brengen. Juffrouw Beauchamp, oud genoeg om Philips tante te kunnen zijn, verklaart dat zij van haar kant ‘jaloers is op Gerald’ wanneer Philip aankondigt dat hij het gebeuren een tijdje verlaat om de jongen snel naar bed te brengen. Wegens de opwindning is Gerald doodop. ‘Je kunt hem beter adopteren, Touchtone,’ stelt meneer Marcy voor, terwijl de twee zich opmaken om te vertrekken. ‘Oh, dat zal ik zeker doen, als zijn vader het toestaat,’ antwoordt Philip lachend. ‘Hum!’ zegt meneer Marcy halflied. ‘Ik betwijfel of hij het maar half zo erg zou vinden als zou moeten.’ Een half uur later eindigt de festiviteit. Vroeg opstaan is de gewoonte in het Ossokosee House. Philip slaapt in de kamer van Gerald, zodat de accommodatie die hij zo vrijmaakt aan een aantal speciale gasten kan worden gegeven. De races hebben het huis tot de nok gevuld. Het wordt in het hotel stil. Meneer Marcy heeft de post van de avond niet doorgelezen, zo druk heeft hij het tijdens de regatta gehad. Hij zit met zijn nachtwacht op kantoor, rondt snel de brieven af. ‘Holalla!’ roept hij, een zegel verbrekend. ‘Poststempel Nova Scotia? En het handschrift van de heer Saxton? Ik denk dat ik er beter naar kan kijken voordat ik naar bed ga.’ Hij werpt een blik op de eerste zinnen. Zijn gezicht betreft. Hij leest verder, slaat het bericht om. Het is geen lange brief, maar gaat duidelijk over een belangrijke kwestie. Hij legt het terzijde. Zijn armen over elkaar geslagen staart hij peinzend naar de boven zijn bureau hangende oninteressante foto van een Noord-Duitse stoomschip van Lloyds. Dan zegt hij zachtjes: ‘Dat gaat zeker gebeuren! Hij is gewoon de persoon ervoor,’ en staat snel op. ‘Ik ga naar boven en lees het ze meteen voor. Nee, bij nader inzien! Ze zouden geen van beiden een oog dichtdoen als ik dat doe. Morgen is vroeg genoeg.’ Meneer Marcy leg de brief op het bureau, draait het gas dicht, wenst meneer Keller welterusten en loopt naar zijn kamer. In die brief staat het lot van de twee in kamernummer vijfenveertig slapende jongens; de grote en de kleine. Gerald met één hand onder zijn hoofd, de andere net Philips arm aanrakend. Alsof hij hem er zelfs in zijn dromen bewust van wil maken dat hun levens nu verbonden zijn, en dat er in feite een nieuwe verantwoordelijkheid op de schouders van Touchtone is gelegd.

Hoofdstuk 4

Vaarorders

Philip is de volgende ochtend net klaar met aankleden, als hij zich afvraagt of, na al het plezier van de afgelopen dagen, het idee van het optellen van cijferkolommen op kantoor aangenaam is. ‘Kom binnen,’ antwoordt Gerald na een klop op de deur. ‘Goedemorgen,’ zegt meneer Marcy, met in zijn hand de brief. ‘Gerald,’ begint hij, richting de salon lopend. ‘Je vader vraagt naar je.’ ‘Papa!’ roept de jongen, staat op, terwijl meneer Marcy gaat zitten. ‘Waar is hij? Wanneer is hij gearriveerd? Dit is net iets voor hem!’ ‘Nee, ga zitten,’ lacht meneer Marcy, de brief omhoog houdend. Hij is niet beneden. Hij is gewoon waar hij was, in Nova Scotia. Luister en vertel me wat je ervan vindt.’ Hij leest voor, terwijl Philip aan de andere kant van de kamer toehoort:

Camp Half-Dozen, September, 188-

Beste Marcy, stuur alsjeblieft Gerald zo snel mogelijk via Halifax naar mij toe. Als hij arriveert kan hij naar het Waverly Hotel. Iemand in onze groep, of ikzelf, zal hem opwachten. We hebben het niet zo zwaar gehad als verwacht. Wij blijven hier; het warme weer lijkt voor jullie onderweg lang aan te houden. Want natuurlijk kan Gerald zo'n reis niet alleen maken. Geef een ervaren bediende, die gewend is te reizen, de leiding over hem, of zorg voor een soortgelijke regeling. Ik sluit een cheque hierbij in. Zorg ook voor de benodigde extra's. 'We hebben een eersteklas tijd: veel vissen en schieten. De dichtstbijzijnde beschaving ligt kilometers ver weg. Ik hoop dat het met het Ossokosee House deze laatste weken goed gaat. Het is overal laat in het seizoen, nietwaar?'

Uw,

Gerald B. Saxton.

'P.S. – Doe de groeten aan Gerald. Zeg hem dat hij mij onmiddellijk moet schrijven wanneer hij afreist. Zeg hem een brave jongen te zijn, en laat de walvissen geen enkel excuus hebben om hem onderweg op te eten.'

‘Tjonge!’ roept de heer Marcy. De zakelijk geformuleerde brief van de ouder, waarin de zoon tot zo’n reis oproepen wordt, overhandigt hij Gerald. ‘Dit is helemaal je vader! Geen woord te veel. Behandelt jou en ieder ander alsof je een pakket bent dat per expresse moet worden verzonden. ‘Ja,’ antwoordt Gerald met een vreemde intonatie. ‘Dat is ten voeten uit papa. Hij heeft mij nog nooit zo verrast. Natuurlijk wil ik erheen. Ik was vreselijk teleurgesteld toen hij zei dat het niet kon. Het is jammer hier te moeten vertrekken voordat de rest van jullie dat doet.’ Hij werpt een blik op Philip, die verbaasd en niet bepaald vrolijk naar de hem door Gerald overhandigde brief staart. ‘Nou, ik denk dat je de ontberingen beter doorstaat als ik Philip mee laat gaan om je onder zijn hoede te nemen,’ zegt meneer Marcy cryptisch. ‘Wat denk je ervan?’ ‘Oh, meneer Marcy!’ roept Gerald verrukt. ‘Meent u dit echt?’ ‘Dat doe ik zeker,’ antwoordt de eigenaar van het Ossokosee House. ‘Ik moest eraan denken toen ik de brief van je vader las. Ik heb op dit moment geen bediende bij de hand die ik zou kunnen missen, of aan wie ik je zou kunnen toevertrouwen. Ik heb geen tijd om vrienden aan te schrijven of zij op het schip voor je kunnen zorgen. Philip heeft verandering nodig. Afgelopen jaar,’ zich glimlachend tot Touchtone wendend, ‘had je helemaal geen rust, niet van mevrouw Ingraham, niet van mij.’ ‘Dus heb ik gisteravond besloten dat het aardigste wat ik voor jullie beiden en die onbesuisde vader van je, Gerald, kan doen, is om je aan Philips zorg toe te vertrouwen. Wat zeg je ervan, Philip?’ ‘Ik doe het liever dan wat dan ook ter wereld,’ antwoordt Touchtone, ‘als u mij kunt missen.’ ‘Oh, de drukte kan nu elk moment afnemen. Dan sluit ik het hotel onmiddellijk. Ga weer zitten en bedaar. Vandaag is het zaterdag. Je vader wil dat je zo snel mogelijk vertrekt, Gerald. Gezamenlijk zullen we hem schrijven, en zeggen dat jij en Philip volgende dinsdag vanaf hier naar New York vertrekken om de boot van woensdag te halen. Jullie komen dinsdagavond in New York aan. Jullie kunnen dan naar het Windsor Hotel om er de nacht en volgende ochtend door te brengen. Het schip ‘The Old Province’ vaart meestal om één uur ’s middags uit. Jullie kunnen ook een ander plan overwegen.’ ‘Wat voor plan?’ vragen beiden gelijktijdig ‘Omdat het voor jullie nogal eenzaam zal zijn in dat grote hotel, zou ik een vriend kunnen aanschrijven. Hij woont in zijn vrijgezellenappartement aan Madison Avenue en ik kan vragen of jullie bij hem mogen logeren in plaats van in Windsor.’

Hij heeft genoeg kamers en ik denk dat hij jullie graag zou vermaken. Lijkt die regeling jullie wat? Zijn naam is Hilliard. Hij woont slechts sinds een jaar of twee in Londen, anders zou Philip hem beter kennen dan van horen zeggen. Gerald en Philip verklaren dat deze regeling veel plezier belooft. ‘Daar klinkt één van de bellen voor het ontbijt!’ roept meneer Marcy, meteen haastig opstaand. ‘Ik geloof dat ik alles wat nodig is met jullie heb besproken. Je kunt zo snel als je wilt met inpakken beginnen, Gerald, ook al heb je tijd genoeg. Ik heb je nog nooit zo stil gezien, Philip. Ben je bang om zeeziek te worden?’ ‘Nee, hij is bang voor de verantwoordelijkheid om voor mij te moeten zorgen!’ roept Gerald razendsnel. Philip glimlacht. ‘Niets van dat alles,’ zegt hij. ‘Alleen betekent het voor mij veel meer om zo onverwachts zo’n lange reis te maken dan voor jou. Het maakt mij daadwerkelijk tot jouw voogd,’ besluit hij, half glimlachend. Touchtone is tegenwoordig slechts gewend om in de winter met de heer Marcy af en toe op en neer naar New York te reizen. Er is ’s zomers ook weinig variatie in zijn routinematige hotelplichten en pleziertjes. Hij is door deze plotselinge gebeurtenis met stomheid geslagen. Het sprookje voltrekt zich in één nacht, zoals in het paleis van Aladdin. Voor Gerald is de verrassing van voorbijgaande aard, hij is zulke veranderingen gewend. Zijn knappe vrolijke luie jonge vader lijkt net zoveel aan zijn zoon te denken als aan zijn beste paard, of aan zijn mooiste diamant, of aan enig ander bezit dat hij leuk vindt. Gerald behoort hem toe, en het is fijn en prettig om deze in de buurt te hebben, of al naar gelang het beter uitkomt met het grootste gemak in goede handen achter te laten. De vreugde van de jongen dat Philip met hem meegaat, is zo groot dat bijna al het andere wordt vergeten. De volgende dagen zijn nogal hectisch. De telegrammen en brieven naar Nova Scotia en New York worden naar behoren verzonden. De brief zou misschien iets eerder in het kamp kunnen aankomen dan de reizigers, maar het telegram belooft meer uitsluitel. Bovendien komt er een gastvrij antwoord terug van Marcy's vriend in New York, de genoemde heer Hilliard. Hij wil de twee graag verwelkomen. Hij voegt eraan toe dat hij zelf ’s middags op een station in hun trein zou kunnen stappen. Hij verwacht zondag de stad uit te zijn om ‘een vriend te bezoeken’. ‘Als ik daar tot dinsdag blijf,’ schrijft hij, ‘zal ik op de terugreis op zoek gaan naar de jongens. Dan kunnen we de rest van de dag samen reizen.’

Tas en koffer worden vóór de nacht ingepakt, en de koffer rechtstreeks naar de bagageruimte van het stoomschip gebracht, zodat ‘wij er niet meer aan hoeven te denken’, zoals Gerald het verwoordt. Ze krijgen er later geen spijt van.

’s Middags rijden ze naar mevrouw Wooden en juffrouw Beauchamp om afscheid te nemen. ’s Avonds houden een groot aantal gasten bij de theetafel halt om de twee een prettige reis toe te wensen. Nadat Gerald in zijn kamer is gaan slapen, vertrekt Touchtone naar beneden, waar meneer Marcy in het kantoor op hem wacht. ‘Tweehonderdvijftig dollar,’ zegt deze, Philip een rolletje bankbiljetten overhandigd. ‘Méér voor je tickets en bijkomende kosten kun je niet wensen. Je blijft natuurlijk in Halifax totdat de heer Saxton Gerald heeft opgehaald. Het is een man die lukraak zijn eigen gerief nastreeft, vooral als hij met een stel trawanten van Wall Street op een zomerse leeuwerik uit is. Het kan zijn dat je genoodzaakt bent om meerdere dagen te blijven.’ ‘Dank u, meneer,’ zegt Touchtone, terwijl hij het geld in zijn zak stopt. ‘Het is voor mij een heerlijke aangelegenheid. Ik hoef niet nog een keer te zeggen hoe dankbaar ik ben dat u mij op deze manier helpt. ‘Oh, Philip,’ antwoordt de hoteleigenaar luchtig, de zware kluisdeur weer sluitend, ‘dat is in orde! Ik zou niet weten hoe ik zonder jou anders aan de wensen van de heer Saxton zou kunnen voldoen. Ik ga je missen. Nog één woord. Zolang de reis duurt, en totdat Gerald jou verlaat, vertrouw ik dit kereltje aan jouw zorg toe. Voor zover iemand verantwoordelijk voor hem is, ben jij dat. Ik heb met Gerald gesproken en zijn aandacht gevestigd op het feit dat hij je nu echt moet gehoorzamen, niet alleen als zijn vriend, maar als zijn ‘voogd’ in de breedste betekenis van het woord. De jongen lijkt vreemd genoeg al op je gesteld. Ik denk niet dat jij je gezag hoeft te gebruiken. Hij zal nauwelijks proberen dwaas met jou van mening te verschillen. Niettemin is hij in jouw handen, en hij is het waard. De heer Saxton is in sommige opzichten een onzorgvuldig ratelende kerel, maar op zijn manier dol op zijn zoon.’ Philip gaat gelaten naar boven. Hij is geen achttien jaar. Op de een of andere manier bezwaart de band tussen hem en deze jonge protégée, die zijn vriendschap zo nodig lijkt te hebben, het hart van onze held. Hij is inderdaad de voogd van Gerald. Hoewel de komende reis niet zoiets is als een reis naar Europa of Californië, kunnen er zich onderweg onverwachte gebeurtenissen aandienen, waarbij hij voor twee personen zou moeten optreden.

Nou ja, hij zou altijd proberen zijn best te doen. Gerald's welzijn zou de hele weg van het Ossokosee House naar Halifax zijn poolster zijn. De volgende dag staan ze vroeg op. Ze verorberen haastig hun ontbijt en worden naar het station gereden, net voordat de Express aan komt rollen. Ze zullen New York niet voor zes uur 's avonds bereiken.

Hoofdstuk 5

Het onverwachte begin van problemen

Een stuk of twaalf personen zitten in de coupé. Philip noch Gerald besteden er aandacht aan. Ze worden in beslag genomen met het innemen van plaatsen, en daarna door de ontdekking dat het station Youngwood Manor, waar Marcy's vriend Hilliard op de trein stapt, pas na enen bereikt wordt. Ze raadplegen zijn brief, die Philip gelukkig heeft meegenomen. Het is geschreven in een net zorgvuldig nogal ouderwets handschrift. Bij voorbaat voelen zij zich genegen de afzender ervan aardig te vinden. Nogal luid en gretig pratend, en zeker met het opsommen van veel namen en plaatsen, gebeurt er iets in hun omgeving dat voor hen van groot belang is. Laten we zeggen dat het iets is waarvan het lot wil dat ze het niet opmerken. Ze nemen het ook dan ook niet waar. Oh, deze grote en kleine beslissingen over het lot van jongens en mannen! In dit geval betreft het hun falen zich bewust te zijn van een ogenschijnlijk heel eenvoudige zaak: het gedrag van een andere passagier. Rug aan rug met Gerald zit een opvallend knappe en goedgeklede brildragende man van rond de veertig, de inhoud van een krant doorbladerend. De hoge stoelleuning vormt een natuurlijke afscheiding. Wanneer deze goed uitgeruste reiziger de positie van zijn stoel verandert, valt al snel toevallig zijn oog op de reistas van Gerald. Deze ligt ondersteboven in het gangpad; op de onderkant grote zwarte letters met de naam: 'Gerald B. Saxton, juni, New York City.' Een naam, slechts een naam! Maar wat voor mysterieuze herinneringen, wat voor snelle impulsen moet het tot leven hebben gewekt in het hoofd van die ernstige reiziger, die zo dicht bij de blonde eigenaar van de tas en zijn vriend zit! Een lichte schrik, een frons tussen zijn vlakke wenkbrauwen, de plotselinge scherpe aandacht op de sprekers, en het feit dat hij zich beetje bij beetje in zijn stoel laat wegzakken, tegelijkertijd de Heraut over zijn gezicht trekkend alsof hij na het ontbijt in slaap valt, volgen elkaar snel op. Iedereen die hem in de gaten houdt, zou met enige verbazing concluderen dat deze man alles doet wat in zijn macht ligt om de twee in zijn nabijheid verkerende jongens te bespioneren, te horen wat ze zeggen, zonder dat deze vermoeden dat ze een meeluisterende buurman hebben. Met zijn hoofd helemaal naar links tegen het kussen leunend, luistert en luistert hij; roerloos, zonder het geritsel van de beschuttende krant.

Terwijl hij zo nieuwsgierig zijn aandacht op hun onstuimige gesprekken en discussies vestigt, bijt onder zijn donkere snor vaak één van zijn stevige goedgevormde lippen zenuwachtig op de andere. De frons op zijn voorhoofd wordt dieper. Vreemd. Aha! Er ligt tussen zijn stoel en die van Gerald op het tapijt een brief binnen handbereik. Dat komt omdat Gerald deze onvoorzichtig genoeg heeft laten vallen, het verlies nog niet heeft bemerkt. ‘Is het dezelfde brief van ene meneer Hilliard, waar hij hen zojuist over heeft horen spreken,’ vraagt hij zich af. Het is inderdaad vreemd en getuigend van een schandelijk slechte opvoeding dat een vreemdeling zijn nieuwsgierigheid of interesse, of wat het ook mag zijn dat hem beïnvloedt, zo ver gaat dat hij die brief heel voorzichtig in handen krijgt door een eenvoudige beweging van zijn hand. Geruisloos bekijkt hij het achter de rug van de jongens om. Bovendien leest hij het zó aandachtig door dat je zou denken dat hij de inhoud ervan in zijn hoofd prent. Eindelijk legt hij hem weer terug op het tapijt, precies waar hij hem had opgemerkt. Weldra valt Gerald's oog erop, en met een kreet wordt de brief opnieuw aan de hoede van Philip toevertrouwd. De erin genoemde naam ‘Touchtone’ die ook uit Gerald's mond te vernemen viel, lijkt een bijzondere extra interessante verrassing voor deze terughoudende reiziger te betekenen. Plotseling besluit hij van houding te veranderen, doet méér dan dat. Hij gaat gracieus overeind zitten, pakt zijn zijden hoed, paraplu en tas, staat snel op, loopt over het gangpad, en verdwijnt in de volgende coupé. Noch Philip, noch Gerald merken deze plotselinge aftocht op. Net zo min als het hun is opgevallen dat hij méér dan ‘n uur in hun nabijheid heeft vertoefd. Ze zijn beiden bijzonder goed geluimd. Het harde gelach van Gerald is simpelweg om al het andere, behalve het aanwezige plezier, te vergeten. Heeft u, mijn vriend, jong of oud, ooit zelf ervaren wat een kleine wereld het is? We doen niets anders, zo lijkt het soms, om met mensen te verkeren die we kennen of met mensen die ons kennen. Je kunt naar Australië of De Krim afreizen om mensen te ontwijken, maar het duurt geen week voordat je merkt dat geen van beide plaatsen een veilig toevluchtsoord vormt. Ik heb eens een man ontmoet die aan de mensen die hij kende wilde ontsnappen. Om de volledige waarheid te vermelden, hij had zich vanwege een ongelukkig geëindigde liefdesaffaire miserabel gevoeld, en wilde niet herinnerd worden aan de personen of plaatsen die hem zo dierbaar waren geweest

Onze vriend vertrok onmiddellijk richting Noord-Afrika, besloot met een karavaan door de Sahara te trekken. En kijk eens aan! Toen het gezelschap was samengesteld dat met handelaren door de woestijn zou reizen, ontdekte hij dat tijdens de expeditie hij twee neven bij een tussenstop zou ontmoeten. Het werd de oorzaak van een neerslachtige stemming, omdat hij wist dat beide mannen, net zoals hij, met een gebroken hart worstelden. Het was hem teveel. Hij was een verstandig man en vertrok regelrecht naar zijn huis in Boston, ging energiek aan de slag en kreeg zijn gezondheid en veerkracht bij zijn vrienden veel eerder terug dan in de Sahara mogelijk was geweest. Daar ben ik vrij zeker van. Maar ik wijk af van dit verhaal van Touchtone en Gerald Saxton. ‘Youngwood Manor,’ roept de bewaker plotseling, als ze een stationnetje binnenrijden. De stop is slechts van korte duur. Ze hebben nauwelijks tijd om hun hoofd uit het raam te steken. Niemand stapt aan boord. ‘Nou, ik zeg het maar! Hij heeft het niet gered vanuit New York,’ treurt Gerald. ‘Het spijt me. Het zou leuker zijn geweest als we hem in de trein hadden ontmoet, dan hem in zijn eigen straat te moeten opzoeken.’ ‘Wacht even,’ antwoordt Philip. ‘De heer Hilliard zou heel snel opgestapt kunnen zijn. Hij weet misschien dat de trein slechts kort halt houdt. Als dat zo is, zoekt hij ons nu.’ De deur achter hen gaat open. Een lange heer met een mooi gezicht kijkt voorbij de stoelen, zijn tas in de hand. Zijn blik valt op de jongens, en hij glimlacht ter herkenning, komt langzaam op hen af. ‘Hij moet het zijn!’ roept Gerald. ‘Daar bestaat geen twijfel over!’ antwoordt Touchtone. ‘Hij komt recht deze kant uit. Ga op die stoel zitten, Gerald. De hele dag heeft er, denk ik, nog niemand op gezeten.’ ‘Ik geloof dat ik het genoeg heb enkele reizigers die ik moest zoeken te treffen,’ begint de nieuwkomer als hij voor hen staat. ‘Mijn naam is Hilliard en dit is neem ik aan, de heer Philip Touchtone en hier dan Gerald Saxton? Ik ben erg blij jullie allebei te ontmoeten.’ Hij heeft een wonderbaarlijk aangename zachte stem. Terwijl hij glimlacht glanzen zijn witte tanden onder zijn sierlijke snor. ‘We waren bang dat u de stad niet uit was geraakt, meneer,’ zegt Gerald, ruimte makend. ‘Oh ja,’ antwoordt de heer Hilliard met een lachje. ‘Ik... ik had echt niet thuis kunnen blijven. Mijn vriend, over wie ik schreef, verwachtte mij.’ Hij neemt op de aangeboden stoel plaats, veegt daarbij een verloren grijze linnen knoop van een stofjas, samen met de advertentiepagina van een krant, opzij.

'Vertel me nu alsjeblieft hoe je meneer... Marcy hebt achtergelaten. In zijn brief stond dat hij in zijn gebruikelijke gezondheid verkeert.' 'Oh ja, meneer,' antwoordt Philip, 'en druk als altijd met het hotel.' 'Hij heeft het dit seizoen beter gedaan dan het vorige, begrijp ik?' 'Veel beter, meneer. Ik vond het zelfs voor deze laatste weken niet leuk om te vertrekken. 'Ah, dat durf ik wel te zeggen,' antwoordt de heer Hilliard meelevend. 'Eerlijk gezegd zie ik niet in hoe hij het ooit zonder jou kan stellen. Het is nogal een hele reis die jullie maken! Naar Newfoundland is tamelijk...!' 'Naar Halifax bedoelt u, meneer,' corrigeert Gerald lachend. 'Papa is niet zo ver weg als zou kunnen.' 'Zeker, Halifax,' zegt hun nieuwe metgezel snel. 'Het is een heerlijke tocht, vooral als je over het water vaart.' 'De heer Marcy zegt dat 'The Old Province' een hele mooie boot is.' 'Dat is ze zeker. Trouwens, alles goed met je vader?' informeert hij. 'Ja meneer, dank u wel,' antwoordt Gerald. 'Hij wilde mij eerst niet naar het kamp laten gaan, uit angst dat ik iets anders dan vis zou vangen.' 'Ik geloof dat jij zijn enige zoon bent?' vraagt meneer Hilliard, Gerald hartelijk aankijkend. 'Ik ben zijn enige zoon,' antwoordt Gerald. Hij beschouwt meneer Hilliard reeds als een zeer aangename man; zo'n volle krachtige stem en zulke flitsende zwarte ogen. 'Hij is mijn enige vader, meneer,' voegt hij er lachend aan toe. De heer Hilliard valt hem bij. 'Ik heb in de stad vaak van hem gehoord,' gaat deze verder. 'Ik heb hem zelfs af en toe gezien. Nu, meneer Touchtone, over dit reisarrangement. Begrijp ik dat jullie morgen met de boot de stad willen verlaten richting Halifax?' Geheel zonder reden mijmert Philip hoe anders de heer Hilliard is dan hij had verwacht. 'Oh, zeker,' antwoordt hij. 'Ziet u. De heer Saxton verwacht Gerald vrijdagavond, en ik heb de zorg over hem - niet Gerald? - totdat meneer Saxton hem in het Waverly Hotel ophaalt. Bovendien moet ik zo snel mogelijk terug naar meneer Marcy.' 'Ah ja, ik begrijp het,' zegt meneer Hilliard peinzend. 'Nou, ik hoop dat we vanavond vroeg arriveren en van een goede nachtrust kunnen genieten. Het zou fijn zijn als jullie je bij andere vrienden op 'The Old Province' konden aansluiten.' 'Misschien,' antwoordt Gerald. 'Maar ziet u, Philip en ik reizen alleen, zodat er niemand is om ons uit te lachen als één van ons erg zeeziek wordt. Ik zou het in ieder geval niet kunnen, en hij ook niet.' Philip herinnert zich dat hij iets nagelaten heeft. 'Ik wil u bedanken, meneer Hilliard,' begint hij, 'dat u ons vanavond zo vriendelijk heeft opgevangen.' 'Oh lieverd, geen probleem,' antwoordt de heer Hilliard geanimeerd. 'Het brengt mij wel bij het uitleggen van een klein dilemma.

Gisteren is er in ons huis brand uitgebroken. Voorlopig ben ik zelf dakloos.' 'Brand!' roepen beide jongens. 'Ja, een brand. Heb je trouwens verder niets aan mijn briefje, dat ik zie dat je daar hebt? Zal ik het gewoon verscheuren? Ik ben net als ieder ander, en hou ervan een door mij geschreven brief te pakken en op te ruimen. Hij kijkt naar het schone tapijt, steekt de stukjes papier in zijn zak. 'De brand was gelukkig niet in mijn appartement maar erboven. Mijn kamers liggen echter behoorlijk overhoop.' 'Dan moet u natuurlijk niet proberen ons mee op sleeptouw te nemen,' roept Touchtone. Hij vraagt zich af waarom de heer Hilliard niet eerder met zo'n belangrijke aankondiging is gekomen. 'We gaan naar een hotel.' 'Geen sprake van, geen sprake van!' protesteert de heer Hilliard. 'Zoiets moet je niet zeggen. We gaan naar een neef van mij. Hij heeft ruimte genoeg voor ons allemaal en verwacht ons. Het is allemaal al geregeld.' Pas na lang overleg stemt Philip in met zo'n onverwachte verontrustende wending. Gerald echter geniet van het vreemde plan. Hij gaat erin mee. 'Trouwens, meneer Hilliard,' zegt deze terwijl de trein met een langere schaduw vooruitsnelt. 'U vertelde gisteren uit New York te zijn vertrokken. Ik dacht dat u verwachtte zaterdag naar Youngwood te komen?' 'Oh, dat deed ik ook,' antwoordt de heer Hilliard op zijn achteloze manier van spreken. 'Ik besloot om zakelijke redenen te wachten. Ik had het erg jammer gevonden om jullie niet kunnen te ontmoeten. Als jullie tegen de tijd dat we vanavond klaar zijn met eten nog niet te moe zijn, kunnen we misschien naar wat vermaak zoeken.' Het voorstel klinkt aantrekkelijk. Ze beginnen over bezienswaardigheden te praten. De kennismaking vordert snel. Na een tijdje stopt de trein voor een bescheiden knooppunt, slechts ongeveer vijftig kilometer aan de rand van New York City, en gaat niet verder. Ze kijken naar buiten. Bij de locomotief staan wat mannen. Ze verlaten met andere reizigers de coupé en lopen op de groep af. Er is iets mis met de motor. Na zo'n tien minuten onduidelijkheid komen een paar werklui met de mededeling dat de trein minstens een half uur oponthoud heeft. 'Tegen die tijd kunnen we haar weer aan de gang krijgen,' zegt de ingenieur. Als de passagiers ervoor kiezen kunnen ze hun benen strekken totdat het fluitsignaal hen roept. 'We kunnen net zo goed de tijd op die manier doorbrengen,' lacht meneer Hilliard. 'Het is vervelend, maar laten we naar de overkant lopen en het spoorweghotel dat ze aan het verbouwen zijn bekijken.' Gerald pakt de valies op, afgezien van hun paraplu de enige bagage. Er zit een voorraad gemberkoekjes in.

Ze onttrekken zich aan de hete zon, en zetten zich neer in de schaduw van de brede veranda van het spoorwegrestaurant, waarop een heel vrolijk bord: 'Lafayette Fox, eigenaar.' De heer Hilliard geeft een levendig verslag van een avontuur dat hij tijdens een kleurrijke tocht door Cuba meemaakte. Als Gerald oppert dat hij zichzelf en hen zou kunnen vermaken door ter plekke een potloodtekening te maken van de stilstaande trein en de groepen mensen die zich in de buurt ervan hebben verzameld, stemt de heer Hilliard ermee in. 'Ik loop erheen en pak potloden en een blok papier uit mijn tas. Het duurt maar een minuutje.' Ze kijken toe hoe hij wegsnelt. Het is beslist de meest gediensige man ter wereld. Momenteel wordt het restaurant van het hotel in zijn oude glorie hersteld. Achterin verheft zich het gele dennenhouten geraamte van een grote vleugel, die, na voltooiing minstens zeven of acht ruime kamers moet gaan omvatten. 'Laten we langs dit plein lopen,' stelt Philip voor, als enkele minuten verstreken zijn en de heer Hilliard niet opnieuw verschenen is. Het moet gezegd dat meneer Hilliard, geknield op de vloer van de coupé, worstelt met het lastige slot van zijn tas. 'Als hij terugkomt, zal hij denken dat we zijn gezelschap beu zijn,' zegt Gerald. Even later stappen Philip en hij, elkaars hand vasthoudend, in de nieuwe aanbouw luchtig van de ene balk naar de andere op de plankloze vloer. 'Ik neem aan dat hij niet heeft gevonden waarnaar hij op zoek was,' vermoedt Philip. 'Ik stel voor dat we de trap daar opklimmen. Er waait boven gegarandeerd meer wind. De heer Hilliard roept ons wel als hij ons niet aantreft.' Door de open dakspanten is de blauwe lucht boven hen te zien. Het vormt een uitnodigende achtergrond. Gerald haast zich de trap op. Eenmaal boven roept hij: 'Pak me als je kunt! en rent over smalle op balken rustende planken. 'Pas op, Gerald!' roept Philip, half verontrust, half lachend, en gaat achter hem aan. 'Je breekt je nek nog! Houd ermee op!' 'Hoera!' is Gerald's enige antwoord. De lichtvoetige jongen dartelt over de lengte van de aanbouw. Door een vierkante opening verschijnt een ladder, die naar de benedenverdieping voert. Hij klautert naar beneden. Philip ligt niet ver achter hem. De kamer beneden is de laatste van de onvoltooide 'L.' De vloer is bedekt, behalve daar waar een open luik toegang tot de kelder verschaft. 'Daar gaat ie!' roept Gerald. Zijn verlangen een einde te maken aan dit acrobatische gedoe, drukt zwaar op Philip en hij lacht weliswaar, maar strekt zijn hand uit. Gerald springt in de opening. Zonder een moment te aarzelen springt Philip erachter aan.

Beiden belanden lachend en buiten adem in de droge nieuwe kelder, waar het enige licht door de vierkante opening boven hun hoofd komt. ‘Lieve help! Het heeft mij wel de wind uit de zeilen genomen, niet?’ roept Gerald, leunend tegen de muur. ‘Dit is een ontzettend diepe kelder. Het moet acht of negen voet diep zijn. Ik ben mij helemaal rot geschrokken!’ Op dat moment verbreekt het schrille en onmiskenbare fluitsignaal van de locomotief hun gedachten. ‘De trein, Gerald, de trein! ‘Hij staat op het punt te vertrekken, zeker weten!’ roept Philip. Hij snelt naar de opening. Ze springen naar de vloer erboven. Na de eerste sprong beseffen ze dat uit een kelder geraken soms heel wat anders is dan erin komen. ‘Wij redden het niet!’ Philip snakt ontredderd naar adem, terwijl hij een vergeefse poging doet om Gerald achter zich aan te trekken. Samen belanden ze in het zand. Het fluitsignaal schelt nogmaals zijn waarschuwing. Ze horen in de verte geschreeuw van verlate passagiers. Ze roepen om hulp, maar de mensen van het restaurant staan voor hun etablissement. Even later bereikt het geronk van de vertrekkende trein hun oren. ‘Gerald, Gerald. Hier staat al die tijd een ladder!’ roept Philip. Het duurt een half minuutje om terug te keren naar het plein en zo naar de voorkant van het huis. Ze bereiken de eerder verlaten plek om slechts met open mond naar een leeg spoor te staren en naar de rookpluimen erachter. Die trein is inderdaad vertrokken, met de heer Hilliard aan boord. Twee zeer vriendelijk ogende en rustige figuren, die alleen de heer en mevrouw Lafayette Fox kunnen zijn, staan buiten. De stoere eigenaar van het spoorwegrestaurant hoort het verhaal van hun hachelijke situatie aan. ‘Nou, jullie zullen hier twee en een half uur moeten wachten,’ zegt de heer Fox. ‘Tot dan rijdt er geen trein. Jammer! Jullie kunnen beter telegraferen naar jullie reeds vertrokken vriend, zodat hij weet of hij al dan niet op het station van Jersey City of in New York City op jullie moet wachten. Ik denk dat hij bij aankomst op de ene of andere plaats wel op zoek gaat naar een bericht. ‘Ja, dat is zeer waarschijnlijk,’ antwoordt Philip; ‘En hij hoeft niet te denken daar te moeten wachten. Als we de stad bereiken, als dat ooit gebeurt, vertrekken we rechtstreeks naar zijn appartement.’ Hij stuurt zijn berichten naar de twee wachtkamers. Hij kent het adres niet van de gastvrije neef die de heer Hilliard en hen onderdak zou verschaffen. Hij bedenkt dat het beter is ook een bericht te sturen naar het appartement van meneer Hilliard, waar ze verwacht hadden heen te gaan. Iemand zou het wel doorsturen. ‘Per ongeluk opgehouden bij het opnieuw aan boord gaan.

Laat alstublieft uw nieuwe adres achter op het oude, of op de plaats waar dit telegram is ontvangen. Ik zal trachten u zo spoedig mogelijk te treffen.’ Nauwelijks zijn deze drie berichten verstuurd, in de hoop de verbijstering en vermoedheid van hun vriendelijke gastheer als gevolg van het vreemde voorval te besparen, of mevrouw Lafayette Fox komt buiten adem op Philip af. Het geluk is hen zeker gunstig gezind. Er staat een snelle goederentrein op het punt het bescheiden depot binnen te rijden. Een neef van haar, Leander Jenks, is de conducteur ervan. Spoorwegregels of niet, hij zou hen allebei aan boord kunnen nemen, en zo naar New York City brengen, niet veel later dan wanneer ze hun reis niet via de kelder hadden voortgezet. De snelle goederentrein dendert gezwind binnen. In een mum van tijd stemt Jenks met het voorstel in. Voordat ze het goed en wel beseffen, en na hun dankbetuiging, worden de jongens aan Leander voorgesteld. Ze haasten zich aan boord van een zeer lange trein. De snelheid ervan is uitstekend. Eenmaal op weg stampst en schokt het richting New York City. Ze zijn goed weggekomen uit hun benarde situatie. ‘Ja,’ zegt Philip ‘Zelfs als we te laat in de stad aankomen, of er niet in slagen de heer Hilliard te bereiken, wel, dan gaan we gewoon een nachtje naar het Windsor Hotel en lossen het de volgende ochtend met hem op.’ ‘Ik vraag me af wat hij zal zeggen?’ oppert Gerald. ‘Nou, misschien adviseert hij ons om bij een volgende keer eerst te kijken voordat we springen,’ lacht Philip. De zon is ondergegaan en de mist verandert in motregen als ze de vlakke kwelders ten westen van Bergen Hill oversteken en de ophaalbruggen van de kronkelige rivier de Hackensack achter zich laten. Het is maar goed dat Philip de heer Hilliard uitdrukkelijk heeft gewaarschuwd niet in Jersey City op hen te wachten. Plotseling ontdekt hij dat het goederenvervoer niet naar dezelfde aankomsthal gaat als de passagierstreinen. Hij en Gerald komen een flink eind verderop in New York aan. De North River is in een dikke mist gehuld als ze langzaam oversteken. De regen valt gestaag en Touchtone is blij als ze arriveren. Ze gaan op weg naar het appartement van meneer Hilliard in de enige gammele taxi die ze kunnen krijgen. ‘Je bent behoorlijk moe, nietwaar?’ zegt hij tegen Gerald, en legt zijn arm over de schouder van de vermoeide jongen. ‘Maakt niet uit, we zijn zodirect veilig en wel.’ Eenmaal Madison Avenue bereikt, steekt Philip zijn hoofd uit het raam en telt de nummers. De taxi zwenkt richting de stoep. De koetsier springt eraf en opent de deur. ‘Zal ik wachten, meneer?’ ‘Ja,’ antwoordt Philip. ‘Wij willen slechts een adres.’

Hij haast zich de trap op van een hoog appartementengebouw. Gerald heeft zijn geestdrift hervonden, weigert achter te blijven. ‘Kun u mij alstublieft het adres van de heer Frederick Hilliard voor vanavond geven?’ vraagt hij aan de lakei die zijn belletje beantwoordt. ‘Is hij hier in de loop van de avond geweest?’ ‘Neemt u mij niet kwalijk, meneer,’ antwoordt de man eerbiedig. ‘Waar vroeg u om, meneer?’ ‘Naar het adres van meneer Hilliard sinds de brand.’ ‘Ik... ik begrijp het niet, meneer. De heer Hilliard is thuis, meneer, op de tweede verdieping. Zal ik u voorgaan?’ Een deur erboven gaat open en dicht. Een kleine enigszins kalende dikke heer van minstens vijftig jaar, komt snel naar beneden, met een vriendelijke nieuwsgierigheid in de blik. Hij glimlacht vrolijk naar hen, en zijn prettig gezicht, voorzien van een sneeuwwitte snor, wordt bij elke stap aangenamer. In zijn hand de enveloppe van een telegram. ‘De heer Hilliard,’ zegt de bediende, terwijl hij een stap opzij doet. ‘Aha, jongens!’ roept deze, zich over het dikke Turkse tapijt haastend, en presenteert een dikke witte hand. ‘Hier zijn jullie, veilig en wel! Jullie hebben dit bericht hierheen gestuurd, maar iemand heeft onderweg de boodschap gehusseld, zodat ik het niet helemaal begreep, hoewel ik jullie anders had moeten opgeven. Kom binnen, kom snel binnen!’ gaat hij verder. Hij schudt ieder van hen hartelijk de hand. ‘Volgens de beschrijving van mijn vriend Marcy zijn dit Philip Touchtone, en Gerald. Jullie zijn van harte welkom. Wat is er aan de hand? Oh, jullie taxi! Cripps, betaal de taxi – hier – en Cripps, zeg tegen Barney dat hij morgenochtend om tien uur moet komen om ons naar die boot van Halifax te brengen.’ Letterlijk met open mond van verbijstering laten Philip en Gerald de gastvrije kleine heer doen wat hij wil, en hun handen schudden. ‘Neemt u mij niet kwalijk, meneer,’ stamelt Philip. ‘Maar... maar er is zeker een vergissing in het spel. U bent niet de heer die we vandaag in de trein hebben ontmoet, en...’ ‘Trein? Natuurlijk niet!’ lacht de onstuitbare vreemdeling. ‘Sinds ik Marcy heb geschreven, lig ik met malaria thuis. Maar *jij* bent Philip Touchtone, en *jij* Gerald Saxton en *ik* ben Frederick Hilliard, de enige en echte, tot uw dienst. Als iemand zich heeft voorgedaan als mij, is het een zonderling; een slechte imitatie van een onbeduidend origineel. Lieve jongen, je staart naar me alsof ik een geest ben!’ Philips hoofd draait om. Pas later bedenkt hij hoe grappig zijn vraag moet hebben geklonken. Hij vraagt plechtig: ‘Heeft er brand gewoed in dit gebouw?’ ‘Brand? Tijdens zo’n warme septembermaand als deze!’ grinnikt de vrolijke heer.

'Wees gerust, beste kerel, nergens anders dan in de keuken, vermoed ik! Vind je ook niet dat de hal vochtig is? Ik weet niet waarom. Breng dat naar boven, George,' gaat hij verder tegen zijn eigen bediende, die naar beneden is gekomen. 'Volg mij, jongens. Mijn kamers bevinden zich op de tweede verdieping. Hoe heb je juffrouw Beauchamp achter gelaten? En hoe gaat het met meneer Fisher, de oude generaal Sawtelle en meneer Lorraine?' Er is op dit moment geen andere verklaring Er zijn twee heren Hilliard! Eén ervan is de echte, de voor hen staande. Philip voelt dat meteen aan. De ander is een schijnvertoning geweest, iemand anders, een bedrieger! Wie is hij, en wat had hij willen bereiken met zijn vreemde list? Of schuilt er achter zijn gedrag meer dan een list?

Hoofdstuk 6

Een niet gemakkelijk te beantwoorden raadsel

Het is bijna tien uur 's avonds. Gerald ligt in bed te slapen. De heer Hilliard leunt achterover in zijn leren fauteuil, zijn ogen peinzend op het plafond gericht. Tegenover hem zit Philip, die hem aankijkt. 'Welnu,' merkt zijn gastheer op. 'We hebben hier sinds het avondmaal gezeten en de hele affaire van begin tot eind besproken! We zijn niet dichter bij het ontwarren van een aantal knopen dan toen wij begonnen. Toch denk ik dat we alles hebben ontdekt wat nodig is, jongen. Jij bent moe, en ik ook. Het beste is er bij mij af. We kunnen beter naar bed gaan.' 'Hoe zit het met het gebruik van uw naam, meneer?' 'Oh, dat moet natuurlijk opgepakt worden. In feite zodra mijn bediende George verschijnt. Het zal de schurk waarschijnlijk niet opsporen of enig verschil maken voor zover het jou en Gerald betreft. Het kan mij wel beschermen als hij doorgaat onder mijn naam te opereren.' 'Denkt u nog steeds dat hij geen speciale plannen voor u in petto heeft, meneer?' 'Tegen mij? Zeker niet! Ik zou graag ontdekken hoe, maar hij gebruikt mijn naam eenvoudigweg omdat hij genoeg van mij afweet om zijn belang te dienen. Ik weet niet hoelang hij zich al voor mij uitgeeft, dat is een ding wat zeker is.' 'Hij moet een manier hebben om uw hebben en houwen in de gaten te houden. Hij kent het Ossokosee House en de mensen daar beslist heel goed.' 'Nee, dat is niet juist,' antwoordt de heer Hilliard. 'Hij moet langer in de trein hebben gezeten dan jullie denken en binnen gehoorsafstand. Zulke types zijn ongelooflijk slim om van de geringste informatie misbruik te maken. Bovendien ontfutselde hij met elke zin nog meer uit jullie beiden. Is hij er ook niet in geslaagd om met die schaamteloze uitvlucht mijn brief te bemachtigen? Let op mijn woorden. Tenzij ik goed oplet zullen die gescheurde stukjes met mijn handschrift op een dag een mooie vervalste cheque opleveren.' Minder somber gaat de heer Hilliard verder: 'Beste jongen, onder de gegeven omstandigheden had de boef tien kansen tegen één. Het is niet verbazingwekkend dat jullie erin trapten.' 'Maar waar dient het allemaal voor?' roept Philip nogmaals. 'Wat is het doel van zo'n list? Maar dat brengt ons precies terug bij waar we begonnen.' De heer Hilliard staat op en steunt op de rugleuning van zijn grote fauteuil.

‘Beste man,’ zegt hij, ‘zijn oogmerk is volgens mij niet erger dan het doel waarover wij het reeds eens zijn. Zeker, dat is ongunstig genoeg, ook voor jullie. Het is gewoon een oplichter. Er zijn er verspreid over het hele land honderden van. Hij kwam van B., waar hij, naar ik durf te stellen, geld heeft verloren. Terwijl hij naast jullie zat, heeft hij jullie horen praten over de reis die jullie maken. Alles wat jullie zeiden gaf aan dat jullie alleen reisden. Dat betekent dat de een of de ander een paar honderd dollar bij zich heeft, of misschien meer...’ ‘Over geld hebben we met geen woord gesproken.’ ‘Jullie expressie en gesprek vertelden hem dat jullie het hadden! Welnu, hoe zou hij het jullie kunnen ontfoetselen was de voor hem liggende opgave. Voor zo'n deugniet is het eenvoudig, als hij het geluk heeft enigszins bekend te zijn met mijn doen en laten, om deze informatie te combineren met jullie verwijzingen. Philip, er zijn talloze schurken in deze grote stad die er een beroep van maken om vertrouwd te raken met het uiterlijk, de vrienden, de geschiedenis, in feite alles van eerbare mannen met de bedoeling de informatie te gebruiken om andere personen op te lichten.’ ‘Dat heb ik gehoord,’ zegt Philip treurig. ‘Ik had nooit verwacht dat ik erachter zou komen hoe het ongemerkt bij mij werd geprobeerd.’ De heer Hilliard lacht. ‘Niemand verwacht dat.’ ‘De drijfveer van zijn fraude is natuurlijk dat ik niet op de trein gestapt ben. Nadat hij er zeker van was dat ik niet aan boord was, ging hij op jullie af. ‘Niets ondernemen is niets hebben’ is het motto van een oplichter. Hij had de troefkaarten in handen, en moet de hele tijd die hij aan jullie besteedde voor mijn eventuele komst beducht zijn geweest. Maar oefening in dergelijk acteren baart kunst. Zijn eerste prioriteit lag in het schijnbaar volkomen op zijn gemak bij jullie te voelen. Die uitermate gelukkige val in de kelder van meneer Fox scheidde jullie van elkaar en riep een halt toe aan de fraude. Hij moet woest zijn geweest toen hij ontdekte dat jullie niet meer aan boord van de trein waren!’ ‘Er waren nog anderen,’ zegt Philip. ‘In de zich erheen haastende menigte toen het fluitsignaal klonk, heeft hij waarschijnlijk een ander stel dat wij eerder zagen voor Gerald en mij aangezien. Anders zou hij, denk ik, er wel afgesprongen zijn.’ ‘Tegen de tijd dat hij zijn slordigheid ontdekte, kon dat niet meer. Maar als hij jullie in New York had ontmoet, jongeman, en had verhindert dat jullie hier naar mij toe kwamen, zou hij dat geld alsnog hebben kunnen bemachtigen.

Ik twijfel er niet aan dat hij jullie bij een station heeft opgewacht. We zullen uitzoeken of er om jullie telegrammen is gevraagd. George kan dat voor ons navragen.’ ‘Zou hij ons hebben beroofd als we hem in New York hadden getroffen, meneer?’ ‘Zeker, als hij het al niet eerder voor elkaar had gekregen. Hij had jullie naar zijn vertrekken kunnen brengen. Zoals hij jullie vertelde zijn deze behoorlijk fraai, en wellicht niet ver verwijderd van waar we ons vanavond bevinden. Waarschijnlijk zou hij jullie een beter avondmaal hebben voorgeschoteld dan ik, en een slaapmiddel eraan hebben toegevoegd om er zeker van te zijn dat jullie niet vroegtijdig wakker zouden worden. Dan zou hij jullie hebben beroofd en voor de ochtend een manier hebben gevonden om van jullie af te komen, zonder jullie wat aan te doen.’ De heer Hilliard kiest ervoor geen ander optie te suggereren dan ‘naar alle waarschijnlijkheid’ en ‘zonder jullie wat aan te doen’, maar heeft minder prettige mogelijkheden in gedachten. ‘Hij zou het zo opzetten dat jullie hem nooit zouden kunnen laten opsporen. Het is geen ingenieus plan, weet je, al is het erg genoeg om over na te denken.’ ‘Dus het was gewoon een opzet om twee jongens te beroven?’ wil Philip weten, peinzend met zijn vingers op de tafel tikkend, en zich afvragend of hij nu wel of niet tevreden is met dit antwoord. ‘Dat weet ik wel zeker. Er is niets ongewoon aan,’ antwoordt de heer Hilliard. ‘Ik moet zeggen dat er voldoende opwindning is geweest om de meeste mensen tevreden te stellen. Het is niet waarschijnlijk dat jullie nog een keer van hem horen, misschien ik wel.’ Meneer Hilliard drukt op de huisbel. George komt binnen. ‘Ik wil dat je deze brieven meteen op de post doet,’ zegt zijn werkgever. ‘En deze moeten overhandigd worden aan de geadresseerde krantenkantoren.’ Elke envelop bevat een mededeling waarin iedereen wordt gewaarschuwd geen vertrouwen in de valse Hilliard te stellen. In de annonce wordt deze kort beschreven, en aan de kaak gesteld. ‘En nu naar bed!’ sommeert de gastheer als George verdwenen is. ‘De opwindning heeft je ervan weerhouden te beseffen hoezeer de reis je heeft vermoeid. Ik ben blij dat Gerald zo afgepeigerd was. Het is niet nodig om al onze onaangename theorieën aan zo'n jonge jongen te vertellen. We moeten morgen proberen hem het gebeuren te laten vergeten.’ Philip wenst hem een goede nacht, en sluit de deur. Gerald ligt rustig te slapen. Hij staat naast het bed en kijkt naar de regelmatige ademhaling van de jongere jongen. Zulke ogenblikken doen hem beseffen hoezeer Gerald voor gezelschap en zorg van hem afhankelijk is, en het maakt zijn hart week.

De volgende ochtend zijn ze allemaal vroeg uit de veren en in opgewekte stemming. Het ontbijt wordt genuttigd, en gaat gepaard met een levendig gesprek over diverse onderwerpen. Gerald wordt met succes afgeleid van het stilstaan bij het mysterie van gisteren. George wordt naar de wachtkamers in de binnenstad gestuurd en komt terug met het nieuws dat de berichten die Philip had getelegrafeerd, opgevraagd zijn door een heer die lange tijd heeft gewacht nadat hij ze had ontvangen. Philip en de heer Hilliard wisselen blikken uit. De onbekende had dus inderdaad zijn slachtoffers verwacht en zich uiteindelijk met onbekende bestemming uit de voeten gemaakt! ‘Vaarwel,’ lacht de heer Hilliard. Om tien uur arriveert het rijtuig. Philip heeft verschillende boodschappen op het drukke Union Square te doen. De kaartjes zijn al geregeld. Maar op de een of andere manier gaat er tijd verloren. Als zij zich naar de stad haasten en de hoek van Bowling Green omslaan, ontdekken ze dat ‘The Old Province’ op het punt staat over vijf minuten te vertrekken. Terwijl het rijtuig over de pier dendert, doemt de zwarte romp van het zeewaardig schip uit Halifax voor hen op. ‘Ze hebben al enige tijd geleden de scheepsbel voor vertrek geluid, heren! Wees snel!’ roept één van de medewerkers. Ze springen uit het rijtuig en haasten zich naar voren. ‘Hallo daar, wacht even!’ wordt naar de dekknechten geroepen die zich opmaken om de loopplank los te gooien. ‘Opschieten! Die koffer daar is voor Halifax!’ roept de heer Hilliard naar de bagagejongens. De kofferhut wordt opgepakt en meegesjouwd. ‘Eén minuut is net zo goed als een uur, tot ziens, tot ziens!’ hijgt de heer Hilliard. ‘Ik wilde jullie wat informatie verstrekken over het douanepersoneel en een goed woordje voor jullie bij de kapitein doen, maar dat kan ik nu niet meer. Ik zal Marcy telegraferen dat ik jullie netjes uitgeleide heb gedaan. Ik vertrek zelf morgen richting het Westen. Tot ziens, en pas goed op jezelf!’ De heer Hilliard wordt al pratend door het ongedurige scheepsvolk over de loopplank geleid, heeft zonder het te merken inmiddels alle aandacht op zich gevestigd. Even later zwaaien Philip en Gerald naar hem als ‘The Old Province’ de pier verlaat. Moet ik bekennen dat zelfs Philip een eenzaam gevoel voelt opkomen als hij uiteindelijk zegt: ‘Kom, Gerald, laten we eens kijken hoe het ervoor staat met onze kamer.’ De hele middag maken zij het zich buiten gemakkelijk. Er lijkt geen groot aantal passagiers aan boord. Sterker nog, ze horen één van de officieren opmerken dat ‘het de kortste lijst is die ze tijdens dit seizoen hebben gehad.’

De reizigers op deze reis van 'The Old Province' zijn een twaalftal niet erg interessante naar huis terugkerende handelsreizigers, evenveel New Yorkers die naar het noorden trekken voor speciale aangelegenheden, en een paar rustige lieden uit Nova Scotia, gevoegd bij vier of vijf bescheiden groepen huishoudens, die onze jongens rangschikken als emigranten. Al snel schenken ze geen enkele aandacht meer aan hen, en brengen de lange wazige middag helemaal alleen door. 'The Old Province' stoomt verder over zee, met in de verte de kust als een bleekblauwe lijn. Als de middag ten einde loopt, begint ze het hoofd te bieden aan de getijden die bruusk de inhammen van New England binnenrollen. Een grijze mist trekt over de 'The Old Province'. Door de sterke deining en de harde wind die de mist om hen verdicht, begint de boot veel te veel heen en weer te rollen om comfortabel te zijn. De duisternis valt. De salon vormt met zijn licht een aangenaam contrast met de mistroostigheid buiten. Gerald komt er voor het eerst in zijn leven en nog vóór het avondeten achter dat hij een bijzonder slechte zeeman is. 'Ik... ik denk dat ik beter kan gaan liggen,' zegt hij, zich behoorlijk voor zijn ongemak schamend. 'Ik ben nooit ziek geweest op ons jacht, en ik geloof niet dat ik dat nu nog zal worden, maar mijn hoofd tolt behoorlijk.' Dus Philip brengt hem naar zijn kooi. Er is al snel geen reden voor Gerald om te blozen. Een behoorlijk aantal andere passagiers ondervindt ook snel het rollen van 'The Old Province' en zoekt de geboden afzondering van hun hutten. De mist wordt dikker. De boot vertraagt en gaat op halve snelheid verder, blazend op haar hese mistfluit. Philip vertrekt alleen naar het avondeten. Hij treft, afgezien van enkele scheepsofficieren slechts tweederde van de opvarenden aan tafel aan. Als hij gaat zitten, draait de kapitein zich onverwacht naar hem om. 'Is je maatje ziek?' informeert deze abrupt, maar niet onvriendelijk. 'Ja meneer.' 'Hij is in zijn kooi? Een heel fijne plek voor hem! Je broer, neem ik aan? Niet? H'm! Ik zal later proberen een praatje met jullie te maken.' Dan loopt kapitein Widgins weg. Hij laat Touchtone verrast achter door deze onverwachte attentie die hij toeschrijft aan de nogal opvallende wijze waarop hij en Gerald aan boord zijn gekomen. Hij moet zich behoorlijk concentreren op zijn wiebelend bord. Uiteindelijk schuift hij zijn stoel naar achteren, veegt het water weg dat vanuit zijn glas op zijn gezicht is terechtgekomen toen hij probeerde een slok te nemen.

Hij kijkt naar een tafel verderop. Daar zitten twee heren, gedeeltelijk achter een pilaar verborgen. Eén van hen is nu in het volle zicht en staart hem aan. Philip laat bijna zijn servet vallen. Zijn openhartige blik ontmoet de nu onbeschaamde donkere ogen van de 'heer Hilliard' uit Youngwood. Terwijl hij naar de man kijkt en zich afvraagt of zijn ogen hem niet bedriegen, maakt de 'heer Hilliard' een beleefde buiging in zijn richting, gaat dan verder met het drinken van zijn thee. Philip vertelt Gerald veel later dat hij met zijn zeis eens een zwarte slang in tweeën had gehakt. Deze had zich in een struik rond een nest jonge katvogels genesteld, en had klaarblijkelijk besloten welke hij het eerst zou verslinden. 'Ik verzeker je dat de slang en die man precies hetzelfde eruit zagen!' was Philips vergelijking.

Hoofdstuk 7

Openlijk Oorlog

In de korte tijd die Touchtone nodig heeft om de eetzaal te verlaten en het looppad te bereiken die naar de hutten voert, komt er bij hem een stroom aan gedachten op. Daarna vraagt hij zich af hoe hij zo rap aan zoveel dingen gelijktijdig heeft kunnen denken. Er zijn op zijn minst twee manieren om er bang van te worden: enerzijds door je verstand te verliezen, anderzijds door je overwegingen als een draaikolk heen en weer te slingeren, zodat je geruime tijd niet weet welk idee de boventoon voert. Hij stopt in de schemerige gang om ‘zichzelf bij elkaar te rapen’. Hij heeft het nu ontdekt, de naakte waarheid! ‘De heer Hilliard’ is waarschijnlijk aan boord van de stomer, omdat hij wist dat zij, Philip Touchtone en Gerald Saxton, er ook zouden zijn. Dat betekent dat de goedgehartige heer Hilliard, de nummer twee, de echte, het mis heeft gehad. Dit achtervolgen van twee weerloze jongens is niet louter bedoeld om hen te beroven, maar dient een ander sinister doel. Philips hart gaat heftig tekeer als het vermoeden rijst dat een mysterieuze vijand hen achtervolgt en niet slechts twee in de zomer reizende jongens, maar Philip Touchtone en Gerald Saxton in het bijzonder. De vraag rijst: waarom zijn zij het voorwerp van het complot, of wat het ook moge inhouden. Is de aanval gericht op Gerald of op hem? Zachtjes betreedt hij de hut. Gerald richt zich met zijn ellebogen op. ‘Ben jij dat, Philip?’ vraagt hij. ‘Ja,’ antwoordt deze, en zet zich op de rand van de kooi. Hij probeert in zijn stem en manier van doen niet te laten doorschemeren dat hem iets zwaar op de maag ligt. ‘Hoe staat het met je hoofd? Heb je niets nodig?’ ‘Het gaat stukken beter,’ zegt Gerald, vorstelijk achteroverleunend. ‘Ik zou graag wat ijswater willen, als je dat kunt krijgen. Behalve om mij uit te kleden kan ik beter niet proberen vannacht op te staan. Wil je zelf ook niet naar bed?’ ‘Jawel,’ antwoordt Philip afwezig, ‘binnenkort.’ Hij vraagt zich af of hij niet beter meteen naar de hem zo vriendelijk bejegende kapitein Widgins moet lopen om deze zijn eigenaardige verhaal en vermoedens te vertellen. Maar zou hij niet eerst meer van het raadsel moeten afweten? De enige manier om dat te doen is de hut te veranderen in een fort, een schuilplaats voor Gerald. En wat hem aangaande, hij moet naar buiten treden en de gebeurtenissen tot een goed einde brengen. Daar is hij moedig genoeg voor.

‘Ik ga meteen ijswater voor je halen, en kijken wat de nacht in petto heeft. Daarna hoef ik je niet meer alleen te laten,’ zegt hij en staat op. ‘Oké,’ antwoordt Gerald geuwend. ‘Ik lig nu half te doezelen. Ik durf te stellen dat ik slaap voordat je terugbent, maar ik ga liever nog niet naar bed. Het kan trouwens niet veel opgeklaard zijn. Die mistfluit gaat zo hard als maar kan.’ Als voorzorgsmaatregel waar Gerald te slaperig voor is, doet Philip de deur van de hut op slot als hij naar buiten stapt. Hij gaat de salon weer binnen, loopt opzettelijk langzaam rond, wachtend op het ijswater. Er is geen teken van de vijand. Uiteindelijk belandt hij in een stil gedeelte. Een lange gestalte snelt dichterbij, blijft voor hem staan. Philip kijkt op. Zoals verwacht is het de belager. ‘Goedenavond, meneer Touchtone,’ begint de man met zijn meest fluwelen stem, de hand uitstekend, zijn zwarte ogen vol op Philips gelaat gericht. Deze maakt zich groot, slaat geen acht op de hand, antwoordt stijfjes: ‘Goedenavond.’ Hij doet alsof hij aanstalten maakt weg te lopen, maar de ander verspert direct de weg. ‘Niet zo haastig,’ zegt hij, nu op een heel andere toon. Philip is erdoor niet verbaasd. ‘Ik denk, gezien de buitengewone manier waarop jullie mij gisteren ontglipten, en aangezien ik speciaal de overtocht met deze boot maak om het genoeg te hebben met je te praten, ik wat van je kostbare tijd verdien, nietwaar?’ Philip bloost door het familiale karakter waarop de man spreekt. Maar het zou dwaas zijn om het geduld te verliezen. Dit is precies de kans die hij zoekt. ‘Het spijt mij, maar ik kan heel weinig tijd aan u besteden,’ antwoordt hij. ‘U vergist zich. Ik hoop u nooit meer te zien of iets tegen u te zeggen. U weet net zo goed als ik waarom, goedenavond.’ De manier van doen en praten geven blijk van stoutmoedig handelen. Voordat er een gevecht plaatsvindt, moet eerst de oorlog worden verklaard, dat gebeurt dus nu. ‘De heer Hilliard’ leunt naar voren, antwoordt: ‘Kijk eens hier, Touchtone! Je kunt het jezelf beter niet moeilijker maken. Ik zal met je praten, daarvoor ben ik hier. Is de jongen Saxton in jullie hut? Welnu, het maakt geen verschil. Ik kan daar met je heen gaan, en dan kan hij alles horen wat ik te zeggen heb.’ ‘De heer Hilliard’ geeft er zeker niet de voorkeur aan om Gerald als toehoorder te hebben, maar kiest ervoor om Philip op een dwaalspoor te brengen. ‘Of anders,’ vervolgt hij, ‘ontmoet je mij achterin, buiten bij het allemansend. Je kent de plek. Het is daar donker. Niemand valt ons er lastig. Waar kies je voor?’ De ober verschijnt met het ijswater. ‘Ik zie u buiten,’ antwoordt Philip.

Onverschrokken kijkt hij in het gelaat van zijn opponent, voegt eraan toe: ‘Vroeger of later, ik kan net zo goed nu erachter komen waarom u ons opjaagt.’ De ander glimlacht kwaadaardig. ‘Ik verwacht je over vijf minuten. Als je niet komt, ga ik naar je op zoek.’ De ober die Philip zijn waterkruik overhandigt, zou kunnen veronderstellen dat de laatste zin slechts een afspraak tussen twee vrienden betreft. In de hut, waar Philip bevend arriveert, maar vastbesloten is niets tegen de kapitein of wie dan ook te zeggen tot na het komende gesprek, ligt Gerald diep in slaap, zijn gezicht van het licht afgewend. Deze keer hoort hij Philip niet binnenkomen. ‘Zal ik hem wakker maken?’ mijmert Philip, zet de waterkan neer. ‘Nee, dat doe ik niet. Het kereltje zal zeker onder zeil blijven tot ik een en ander uitgezocht heb, en gereed om mijn volgende zet te doen. Wat zou ik niet graag nu de heer Marcy hier hebben!’ Hij buigt zich over Gerald. Deze vertoeft in een diepe veilige slaap. Philip sluipt naar buiten, opnieuw de hut op slot draaiend, zodat geen enkele indringer Gerald’s kalme dromen zou kunnen verstoren. ‘Alleen een schurk die niets veel fraais heeft om over te praten zou zo’n plek uitkiezen!’ kan hij niet nalaten te denken als hij de hut verlaat. ‘The Old Province’ gaat gestaag vooruit. De ondoorzichtige mist hangt als een deken om haar heen, en de maan recht boven haar lijkt moeite te hebben zich in een cirkel van bleek licht te vertonen. De deining van de oceaan is stukken minder en de motregen voorbij. De mist belooft een gitzwarte nacht, en in de ochtend zal het waarschijnlijk niet veel anders zijn. Als hij de verlichte hut verlaat, strompelt Philip over het gladde dek. Hij vangt het geluid op van een schel artistiek fluitje, duidelijk bedoeld als signaal. ‘De heer Hilliard’ staat op van de plek waar hij zich bij de natte railing heeft opgehouden. ‘Aha,’ zegt hij. ‘Je bent toch gekomen, Touchtone? Er staan hier wat droge stoelen. Het lijkt erop dat het weer bedompt blijft, niet?’ ‘Ik zou graag weten wat u met mij te bespreken heeft,’ antwoordt Philip vastbesloten om geen tijd te verspillen, wijst de aangeboden stoel af. ‘Ik kom hier niet voor mijn plezier luisteren, en ook niet omdat u mij bang heeft gemaakt. Ik heb de list ontdekt die u gisteren met ons probeerde uit te halen. We hebben gisteravond met de heer Hilliard doorgebracht, dus probeer daar dus niet mee door te gaan.’ Philip is enigszins verbaasd over zijn eigen durf. Maar dat zijn de geuite woorden, en ik heb ze opgeschreven zoals hij ze heeft uitsproken. ‘Oh, inderdaad,’ zegt de ander, terwijl hij zijn sigaar over de reling gooit. ‘Ik nam al aan dat je dat tegen die tijd ontdekt had.

Ik ben niet van plan daarmee door te gaan, dat beloof ik je. Zie je, Touchtone. Ik ben tot de conclusie gekomen dat je voor jouw leeftijd een verstandige en helder denkende jongeman bent! Het is veel beter om eerlijk en openhartig tegen je te zijn dan, nou ja, om trucs uit te halen zoals gisteren. Om te beginnen, mijn naam is niet Hilliard, zoals je weet.' 'Dat zou ik zo denken!' roept Philip. 'Dus wil je mij alstublieft meneer Belmont noemen, John Alexander Belmont uit New York. Trouwens, Touchtone, ik moet je nog iets vertellen. Ik heb je vader, Reginald Touchtone, heel wat jaren goed gekend. Verrast, hè? Nou, het is een feit. We deden samen zaken, voordat hij zichzelf belachelijk maakte door te doen alsof hij beter was dan andere mensen.' Het noemen van zijn vaders naam uit de mond van zo iemand doet Philip hevig schrikken. Belmont, zo zal hij uit eerbied voor zijn verzoek voortaan hier worden genoemd, heeft eventjes zijn zelfbeheersing verloren in zijn ongenoegen over een gebeurtenis uit het verleden. Philips eigen kalmte wordt verstoord door de sneer. 'Hoe durft u zo over mijn vader te spreken!' roept hij verontwaardigd. 'U kunt mij beledigen, maar in mijn gezicht niet hem. Ik weet nog niet wie u bent, noch wat u hebt gedaan. Ik weet dat mijn vader nooit een woord te zeggen had tegen mannen zoals u, hij niet. Wat die kwestie betreft waar u naar verwijst, hij is net zo onschuldig als Gerald Saxton!' Verbijsterd door de oprechte woede en moed van de jongen, slaakt Belmont een kreet. Zonder rekening te houden met de kans te worden afgeluisterd, begint hij opgewonden: 'Gerald Saxton! Aha. Ja, nu kom ik ter zake. Over hem wil ik het me je hebben, brutale jonge schooier. Allereerst moet die jongen onmiddellijk aan mij worden overgedragen.' 'Aan u?' antwoordt Philip verbaasd. 'Ja, aan mij! Ik ben van plan, als het kan, hem voor altijd bij mij te houden! Merk dit. Zoals je zult ontdekken ben ik met opzet aan boord om hem te pakken te krijgen. Binnen een paar uur zal dat het geval zijn, laat ik je dat vertellen. Hij behoort mij toe.' Philip is verbijsterd. Zijn vermoedens waren juist. De tweede van zijn twijfels is beantwoord. Gerald, kleine Gerald is het doel van een gemene samenzwering! Waar zou het voor dienen, en hoe lang is dit al aan de gang? 'Dat is niet waar, weet u,' zegt hij, Belmont in het maanlicht aankijkend. 'Gerald Saxton van u? Waar heeft u het over? Hij is de zoon van een heer uit New York. U doet alsof u zijn vader kent. Hij is met mij onderweg om hem te ontmoeten. U kunt niks tegen hem beginnen! Kapitein Widgins...'

‘Kapitein Widgins!’ onderbreekt Belmont.’ ‘Kapitein Widgins heeft weet van de affaire, precies zoals ik het hem heb geschetst. Dat geldt ook voor enkele andere mensen aan boord van dit schip. Gezagvoerder Widgins heeft beloofd mij, indien nodig, te helpen. Je hoeft niet te verwachten hem te kunnen bedriegen!’ Touchtone’s moed zinkt hem in de schoenen. Belmont is hem voor geweest. Het gedrag van de kapitein tijdens het avondmaal is voortgekomen uit achterdocht niet uit vriendelijkheid! Hij bedenkt dat deze Belmont van elke leugen gebruik zou maken om zijn slachtoffer angst aan te jagen. Het verschaft hem hernieuwd zelfvertrouwen. ‘Om de kapitein te bedriegen? Ik geloof niet dat u dat heeft gedurfd!’ antwoordt hij. ‘U kunt zoiets net zo min bewijzen als dat u de eigenaar van deze boot bent. Ik daag u of ieder ander uit! Zeg wat u wilt, doe wat u wilt, maar met Gerald Saxton heeft u niets te maken! Wilt u beweren dat hij op de een of andere manier familie van u is, dat hij niet op aanwijzing van zijn vader met mij op deze stomer reist, dat ik niet kan laten zien hoe dat komt, en waar we heen gaan? Waarom beschuldigt u mij niet ervan hem te hebben ontvoerd?’ Touchtone wordt hoe langer hoe bozer. ‘Exact,’ antwoordt Belmont. ‘Dat is, weet je, precies waar het om draait. Wees niet weer zo snel opvliegend, Touchtone. Het zal je twijfels niet beantwoorden en verklaringen zal je wel willen hebben. Kom, heb ik je niet verteld dat ik je in vertrouwen wil nemen? Ik houd mij aan mijn woord, als je maar rustig blijft. Ik adviseer je opnieuw, geef het op als een verstandige vent. Het spel dat je hebt geprobeerd te spelen, is uit, en de bal ligt bij mij. Je kunt het niet voortzetten.’ ‘Spel! Ik ken geen enkel spel, tenzij u het speelt.’ ‘Ach ja, dat is wat je zeker dient te zeggen, totdat ik je laat inzien dat het de moeite waard is om je toon te veranderen. Je bent enthousiast. Je weet dat het een kwalijke zaak is die je hebt ondernomen, een hele slechte zaak.’ Philip is verbijsterd door de durf van de man. Om hem deze beschuldiging in het gezicht te werpen, zulke onbeschaamde beweringen te uiten tegen Gerald! Belmont gaat snel verder. ‘Je kunt maar beter bekennen dat je betrapt bent. Ik wil niet veel zeggen over wat je voor elkaar hebt proberen te krijgen. Wat betreft het in bezit krijgen van die jongen, zeg ik je, voor eens en altijd, ben ik vastbesloten. Daartoe heb ik mijn eigen redenen, en die zet ik je misschien uiteen.’ Zijn stem heeft een ijzige klank. ‘Mijn plan ligt gereed. Ik heb de juiste autoriteiten geraadpleegd. Kapitein Widgins en nog een aantal andere heren...’

‘Denkt u dat ze zo’n man zullen steunen als...’ ‘Omdat zij mij met andere ogen bekijken dan jij,’ antwoordt Belmont. Helaas voor jou verschilt mijn reputatie met je op verschillende vlakken. Ik zal geen problemen krijgen. Laat mij het herhalen. Je bespaart je veel ellende als je rustig met mij meedoet. Ik zal je te zijner tijd alles vertellen wat nodig is, Touchtone,’ besluit hij, behoorlijk zeker van zijn zaak, hoogst waarschijnlijk in de veronderstelling dat hij de verbijsterde Philip al op de knieën heeft gekregen. ‘De kern van de zaak is, dat ik die kleine jongen wil. Probeer mij niet tegen te houden! Verlaat met hem morgenochtend de boot als we bij Martha’s Vineyard stoppen. Ik beloof je dat ik je dan alles veel beter uitleg dan dat ik vanavond kan doen. Ik zal het in orde maken met de kapitein, en zeggen dat we onze ruzie hebben bijgelegd. Last but not least, je zal nooit meer een klus op je weg vinden die zó de moeite waard is. Tenminste, ik zou denken van niet. Dat wil zeggen, als je om geld geeft. Er zal in ieder geval geen haar op het hoofd van de jongen worden gekrenkt. Wees daar maar zeker van.’ Philip stikt van woede, omdat hij zo’n verbazingwekkend voorstel moet aanhoren. Hij is er opnieuw van overtuigd dat het plan van zijn opponent een wonderbaarlijk web aan schurkenstreken behelst, en doet niet meteen zijn mond open. Dan vraagt hij: ‘En als ik weiger te doen wat u mij aanraadt, en ik ben hiertoe geneigd, tenzij ik duidelijk kan zien wat het voor mij inhoudt, wat dan?’ Belmont vangt de toon en de woorden op. ‘Als je weigert, klaag ik je onmiddellijk voor deze ontvoering aan. Mijn recht om Gerald Saxton mee te nemen is een andere zaak. Misschien ga ik daar wel of niet op in. De claim tegen jou is voldoende. Kom, jongen, want je bent een jongen en ik een man. Een man die bereid is om stand te houden tegen honderden zoals jij! Als je hier de held probeert uit te hangen ben je binnen een half uur in de boeien geslagen. Vergeet niet dat ik je ken.’ ‘U durft hier en op dit nachtelijk tijdstip, werkelijk zo’n aanklacht tegen mij in te dienen?’ roept Philip opvliegend. ‘U gelooft dat u het eenvoudige verhaal kunt weerleggen dat Gerald en ik kunnen vertellen? Doe u best! Ik ben niet bang om het onder ogen te zien. Boeien? Dat is gepraat uit een stuiversroman, meneer Belmont.’ De jongen is zenuwachtig en met stomheid geslagen. Hij is er méér dan ooit van overtuigd dat het voornemen van zijn vijand loze woorden zijn, ook al kan hij niet zeggen in hoeverre Belmont ermee zou doorgaan. Belmont begint zijn geduld te verliezen omdat Philip zich zo fel keert tegen zijn onzinnig geklets.

Zijn stem slaat bijna over. Het is moeilijk voor te stellen dat een en ander uit de mond van de vlot babbelende ‘Heer Hilliard’ uit de Expresse trein vloeit. ‘Jij jonge boef!’ roept hij boven het geluid van de mistfluit uit. ‘Wat maak je jezelf belachelijk! Je zou denken dat je werkelijk bent wie je pretendeert te zijn. Heeft Saxton je een opdracht gegeven? Hoe? Wanneer? Of deed Marcy dat? Heb je Saxton ooit gezien? Weet jij iets van Saxton af, behalve wat de jongen, of de mensen in het hotel vertelden? Heb je ook maar één enkele brief op zak om je te ondersteunen?’ Dit ongelukkige gemis was al bij Philip opgekomen. Hij had zijn vijand op listige wijze de brief die hem indirect had kunnen helpen laten vernietigen. Maar indien nodig is er op termijn nog altijd de telegraaf en de post. ‘Wel, ik sla dat Saxton of Marcy gedoe niet erg hoog aan. Ik weet waar ik het over heb.’ ‘Oh je bent een koele kikker, Touchtone, maar ik ben je de baas in deze zaak, en heb de hele tijd het recht aan mijn kant.’ Het recht aan zijn zijde? Hoe weinig weet Philip per slot van rekening van de geschiedenis van de Saxtons? Hij doet zichzelf nogmaals herinneren aan de eenvoudige verklaringen van de heer Marcy en Gerald, en aan de Belmonts geslepenheid om een rol te spelen. Had de laatste zich bovendien niet verraden met de belofte om Philips opbrengst de moeite waard te maken? ‘Nee,’ antwoordt hij vastberaden. ‘Het recht staat niet aan uw kant. U probeert mij bang te maken! Roep het hele schip op! Ik daag u uit om een en ander ter berde te brengen. Ik weet niet,’ vervolgt hij, terwijl hij zijn hoofd opheft en Belmont aankijkt, ‘hoe goed u het gepland heeft om mij in de problemen te brengen, maar ik ken mezelf en Gerald, en kan snel alles bewijzen wat ik zal zeggen. Haal de kapitein, wie dan ook! Ik beantwoord alle vragen die ze stellen. Zal ik naar binnen gaan en wachten? We kunnen het net zo goed nu regelen,’ voegt hij er resoluut aan toe, opnieuw denkend aan de onschuldige slaper in de passagiershut. ‘Het enige wat ik vraag is om niet te wachten tot de laatste minuut.’ Daarop haalt Belmont vloekend adem. Hij wordt uitgedaagd! Niettemin lijkt hij zijn aanval toch sterk genoeg te hebben gepland om stand te houden tegen Philips duidelijke verhaal. Philip kon zelfs in de vroege uren daarna nooit precies bepalen hoe ver de man zou zijn gegaan. ‘Zoals je wilt!’ roept deze. ‘Ik zal kapitein Widgins en de stuurman, de heer Arrowsmith, vragen ons in de hut te ontmoeten. Neem een beslissing, ik geef je nog één kans! Ik weet niet waarom ik nog een seconde langer wacht met zo’n oplichter als jij. Geef je toe en ga je morgen bij Martha’s Vineyard met de jongen en mij aan land?’

Of Belmont nu al dan niet verwacht dat Philip overstag gaat, deze hoeft het resolute ‘nee, dat wil ik niet!’ dat op zijn lippen bestorven ligt niet uit te spreken. Net als hij zijn mond opendoet, doet een vreselijke klap en de gewaarwording ervan iedereen meteen beseffen dat er een enorme explosie aan de voorzijde van ‘The Old Province’ is geweest. Men wankelt, loopt naar elkaar en de reling voor steun. Het geluid was dof en verstikkend, alsof het uit de diepten van de grote stomer kwam. Ze lijkt te wankelen, houdt op met bewegen, als een enorm levend wezen dat ineens dodelijk getroffen is. Er volgen kreten, gestamp van voeten en het gebrul van ontsnappende stoom, onbestemd vermengd met de desolate schreeuw van de mistfluit, die nu onverhoeds klinkt als een signaal van doodsangst, uitgezonden in de nachtelijke duisternis.

Hoofdstuk 8

In de nacht en mist

Wanneer een paar wilde honden of een stel ruziezoekende katten elkaar uitdagen is een emmer koud water of een aangestoken rotje over het algemeen voldoende om de vijandelijkheden te doen opschorten. Zoiets gebeurt als Philip en Belmont na die enorme schok ‘The Old Province’ onder zich voelen trillen. Er volgt geschreeuw. Iedereen voelt het gevaar. Een ogenblik blijven de jongen en de man met geschrokken gezichten zwijgend roerloos staan. ‘Wat was dat? De ketel kan toch niet ontploft zijn!’ roept Belmont, wiens zenuwen nauwelijks wat kunnen verdragen. Hij sprint naar de linkeringang van de salon en verdwijnt. Philip keert rechtsom, Belmont en al zijn plannen en bedreigingen vergetend. Hij is erop gebrand Gerald’s kamer te bereiken en erachter te komen wat er is gebeurd. Deuren van hutten gaan open; van alle kanten klinkt luid geroep. Hij vangt een glimp op van half ineengedoken passagiers die hun kleren aantrekken of haastig tevoorschijn komen, verschrikt naar buiten kijken, nu eens de ene kant uit, dan weer de andere. Te oordelen naar het eigenaardige geluid en het doffe geweld van de schok moet de explosie, of wat het ook is geweest, onmiskenbaar van onder het dek van het voorste deel geklonken hebben. Binnen korte tijd heeft zich daar al een groep verzameld. Met bevende vingers opent hij de deur van de hut. Gerald zit op de rand van de onderste kooi, kijkt gealarmeerd om zich heen, maar is er duidelijk niet helemaal zeker van dat iets speciaals hem wakker heeft gemaakt. Nogal slaperig en in één van zijn ogen wrijvend zegt hij: ‘Philip, heb jij zojuist iets gehoord? Het is ontzettend grappig, maar ik werd met een schok wakker, en nu kan ik mij niet meer voor de geest halen wat mij in vredesnaam heeft doen opschrikken.’ ‘Je moet gehoord hebben wat wij allemaal hoorden,’ antwoordt Philip. Hij doet zijn best rustig te praten. Alert vangt hij van buitenaf geen geruststellende geluiden op. ‘Een minuut geleden klonk er een vreemd geluid, een soort ontploffing. Ik wilde net gaan kijken wat het veroorzaakte. Ik breng je op de hoogte.’ ‘Een explosie? Wat zou het kunnen zijn? Je denkt toch niet dat het iets met de boot te maken heeft? Varen we nog?’ ‘Nee, we vorderden juist al heel langzaam vanwege de opkomende mist.

Luister! De mistfluit was gestopt, maar doet het nu weer. Het ziet er niet naar uit dat er iets met de stoom mis is. Zeer waarschijnlijk was het alleen maar een benzinetank, of zoiets. Ik kom snel terug.’ ‘Laat mij met je meegaan,’ roept de jongere jongen, terwijl hij zijn schoenen van onderuit de kooi pakt. ‘Ik weet niet of dat een goed idee is,’ zegt Philip, opeens verontrust doordat Belmont weer in zijn gedachten opduikt. Hij is niet genegen Gerald uit zijn fort te laten vertrekken, ofschoon hij de jongen ook niet graag alleen laat. ‘Ik zal je wat zeggen. Als je het niet erg vindt, ga ik liever eerst even in mijn eentje. Weet je, als er dan iets interessants is wat de moeite waard is, kun je met mij mee. Als dit niet het geval is, bespaar je de kans verkouden te worden en in de drukte terecht te komen. Wat vind je ervan?’ Hij staat te springen om het ongeluk te duiden, praat hard, zodat Gerald geen voetstappen en luide stemmen hoort vanuit de salon waar bange passagiers zich verzamelen. ‘Oké,’ geeft Gerald toe. ‘Ik wacht.’ ‘Doe de deur achter mij op slot en doe voor niemand open totdat ik terug ben. Het is om een of andere reden niet veilig. Let niet op de geluiden buiten. Er ontstaat altijd wat consternatie als er dames bij betrokken zijn, weet je. Ik stel voor je spullen weer in de tas te stoppen. Misschien moeten we van hut wisselen. Het zal niet lang duren.’ Philip haast zich naar buiten. Zoals altijd is de salon half verlicht. Er heerst reeds grote verwarring onder de passagiers en bemanning. Direct valt zijn oog op de steward en een paar officieren. Hij rent op hen af, hoort hen scherp herhalen: ‘Nee, dames en heren! We weten nog niets, behalve dat het iets beneden in de vrachtruimte is. Het wordt onderzocht. Houd het hoofd koel, heren! Er is geen gevaar! Nee meneer, ik weet nog niets. Ik heb niet gehoord dat er iets ernstigs aan de hand is. Ga niet die kant op, meneer, niemand mag naar buiten. Wees kalm, dames! Als er iets mis is, wordt u dat meteen verteld,’ enzovoort. Philip haast zich erlangs, ervan overtuigd dat ze zelf nerveus zijn, en informatie van de dichtbij gelegen brug willen. Buiten adem aan de voorzijde van de salon gearriveerd ontdekt hij waarom ook andere mensen niet in staat zijn om de stand van zaken te achterhalen. Er brandt slechts één licht. Niemand is er gerust op. Een groep van dertig of veertig angstige passagiers zitten bijeengepakt voor één van de buitendeuren en de trap die naar de beneden gelegen gebieden voert. Een aantal officieren houdt hen vastberaden tegen. ‘Achteruit, heren!’ klinken de scherpe bevelen. ‘Niemand mag naar voren of beneden. Er is nog niets gevaarlijks ontdekt.

We zoeken de oorzaak van de storing. Beneden zijn ze nu hard aan het werk. Nee meneer, u kunt niet naar beneden, zeg ik u! Achteruit heren! Nee meneer, ik kan het u niet vertellen!’ Door achterin op een stoel te klimmen, ontdekt Philip dat hij over de hoofden van de mensen heen vóór hem het dek kan zien. Er is geraas en geschreeuw, maar bovenaan de trap klinkt het geluid van breekijzers en bijlen, en zoiets als het kletteren van emmers water. Zou er op het beneden- of bovendek van ‘The Old Province’ brand zijn? Die gedachte doet hem bleek wegtrekken. Heen en weer flitsende lantaarns in de grijze mist is het nog enige zichtbare licht. Er valt geen brandlucht te bespeuren. Bovenaan de trap klinkt luider dan ooit het geluid van het openbreken van kisten en in de verte van een bedrijvig geroezemoes. Het is alsof de vracht verplaatst wordt. Hij wacht nog een paar ogenblikken, maar méér valt er niet te ontdekken, dat is duidelijk. Het is beter om terug te keren naar de hut en proberen in deze onzekere situatie Gerald rustig te houden. Misschien is er toch niks ernstigs aan de hand. Hij springt van zijn stoel en laat het opgewonden gezelschap en de flikkerende lichten en schaduwen achter zich. Zelfs aan hem worden onderweg van alle kanten vragen gesteld, die hij niet kan beantwoorden. Er is duidelijk sprake van opwinding en verwarring. Luider en luider sist de stoom uit de pijpen, en het benedendeks geschreeuw, gedreun en geroffel gaat maar door. Afgezien van het schommelen in de kolkende zee is de stomer roerloos. Gerald doet de deur open, beide tassen in één hand. ‘Wat is er?’ begint hij, als Philip binnenkomt en één van de tassen overneemt. ‘Bestaat er gevaar? Buiten maken ze veel ophef. Wat is er gebeurd?’ ‘Het spijt me, maar ik heb het nog niet kunnen achterhalen. Ze zullen het ons binnenkort wel vertellen.’ ‘Ik hoorde iemand zeggen dat er een kruitvat in het ruim is ontploft en veel vracht opgeblazen heeft. Misschien is het dat?’ ‘Ja, zeer waarschijnlijk. Over het algemeen gaan ze daar beneden ruw te werk.’ ‘Het is niet de stoom?’ ‘Nee, het is niet de stoom. We zullen moeten wachten tot de mensen van het schip ons kunnen uitleggen wat er aan de hand is. Waarschijnlijk niet veel.’ ‘Zijn de passagiers niet bang?’ ‘Ik denk sommige wel, en andere niet. Zolang we niet gewond raken is dit ook niet nodig. Eén of twee dames zijn flauw gevallen.’ ‘Ben jij bang?’ ‘Niet voordat ik weet waar we bang voor moeten zijn.’ ‘Oh. Als jij het niet bent, dan ik ook niet. Maar het is heel vreemd.’ ‘Ja, het is heel raar. Hoe ging het met de tassen?’ ‘Oké. Alles is weer ingepakt zoals het was.’

Kunnen we de kamer niet beter op slot doen en naar buiten gaan, zodat we eerder erachter komen wat er aan de hand is?’ Het lijkt eventjes het beste om te doen. Philip houdt net zo min als Gerald van hun wachten in afzondering. Maar hij antwoordt: ‘Eerlijk gezegd heb ik liever dat we nog niet vertrekken. We zullen het hier spoedig net zo goed horen, en ik sta klaar om te rennen zodra ik iets hoor. Ik heb een speciale reden.’ ‘Oké,’ beaamt Gerald ongemakkelijk, maar glimlacht terug. ‘Wat een geluk dat we ons geen van beiden hebben uitgeteerd, niet, voor het geval we moeten verhuizen?’ ‘Ja, nogal. Het bespaart tijd. Toch wijst niets erop dat we ons zouden moeten haasten indien we moeten verkassen.’ ‘Denk je dat we op een andere boot gestoten zijn?’ ‘Nee, dat is het probleem niet. Het is iets aan boord. Het klonk als een kanon. Ik zou willen dat ze opschoten en ons er alles over vertelden.’ ‘Waar was jij trouwens?’ ‘Op het achterdek.’ ‘Wat was je daar aan het doen?’ ‘Ik... ik had iets af te handelen,’ antwoordt Philip. Gerald onderbreekt gelukkig zijn ondervraging. Hij gaat weer op zijn kooi zitten. Philips gevoelige oren vangt een nieuw geluid op; de pompen worden gestart. Dat is beslist een heel slecht voorteken. ‘Wacht! Ik ben zo terug,’ zegt hij, en haast zich de gang in. Er is in de salon grote opschudding ontstaan. ‘Ja, het is waar!’ hoort hij iemand roepen. ‘Hooft u de pompen niet?’ ‘Wie zegt dat?’ roept een ander. Een man snelt voorbij, vraagt hem: ‘Hoe groot is het? Waarom vertellen ze ons dit niet?’ Er kan geen sprake zijn van een vergissing. Een deel van de problemen is een lek. De stuurman komt snel naar voren, gevolgd door een tiental luidruchtige passagiers. ‘Wees niet ongerust, dames en heren,’ zegt. ‘We hebben een lek in het ruim gevonden. Er is een vat explosief spul ontploft, maar ze maken er het beste van, oké. De ingenieurs zijn aan het werk. De klap heeft de machine voor een deel uitgeschakeld. Het zal snel worden gerepareerd. Wees niet bang.’ Het is een troost om een deel van het raadsel te weten te komen, maar de gezichten rondom de cabine staan net zo bezorgd als voorheen. Het idee van schade aan de machine is geen geruststellende toevoeging. Hoe onverklaarbaar is dit ongeval! Het voert Philip weer naar Gerald. Vervolgens krijgt men lange tijd geen informatie. Is er sprake van een lek? Ja, er is een lek, maar iedereen kan gerust zijn. Ze ‘hebben het goed onder controle’. De groepjes bij de trappen wachten angstig af, nog steeds in bedwang gehouden door de bevelen van de kapitein. De pompen gaan gestaag door met hun onophoudelijk gedreun.

Tegen de tijd dat er een halfuur verstreken is lijken voor Philip en Gerald de pompen sneller te gaan dan ooit. Als Touchtone een keer naar buiten stapt voor meer nieuws, hoort hij een voorbijlopend officier iets zeggen over ‘onder de waterlijn’, en tegen de hoofdsteward: ‘Zeg Peters dat hij mijn bericht doorgeeft, snel!’ Terwijl hij in de passagiershut zit, blij dat hij erin is geslaagd Gerald zo rustig mogelijk te houden, verschijnt Belmont in zijn gedachten. ‘Hoogstwaarschijnlijk zit deze bij die menigte vooraan,’ mijmert hij. ‘Eén troost! Hoe angstaanjagend ook, ik denk dat het zijn plannen doorkruist om ons in de problemen te brengen.’ Op dat moment ontstaat er opschudding in de salon. Mensen rennen er doorheen, er is luid gepraat en geschreeuw, voeten weerklinken op de koperen trap treden, haastig worden bevelen uitgedeeld. Gerald springt doodsbang uit zijn kooi, rent bevend de gang op. Daar staan de twee jongens verwilderd samen. Ze horen de kapitein spreken, en met elk woord dichterbij komen. ‘Dames en heren, u weet dat een explosie in het ruim een gat in de romp heeft geslagen. We dachten het te kunnen oplossen, maar dat blijkt niet mogelijk. Het schip zal binnen een uur zinken. Wees rustig, zeg ik u, blijf kalm! Er is tijd zat. We moeten ordentelijk en zo snel mogelijk naar de reddingsboten. We kunnen het schip niet laten stranden, de motoren zijn kreupel. Bereid u alstublieft voor en kom naar de achtersteven.’ Er klinkt een luide kreet van zij die het horen. Het ergste is bekend! Met hun arm stevig om elkaar heen proberen de twee jongens dit naar hun keel grijpende nieuws te verwerken. Zou het waar zijn? Na de woorden van de kapitein en de daarmee gepaarde geluiden van paniek klinken de knallen van het seingeweer, het luiden van de scheepsbel, de luidere schreeuw van het fluitsignaal en de flits van vuurpijlen en Bengaalse lichten; waarschijnlijk niet van veel nut in de dichte mist. Ja, het is waar! Zo zijn ze snel en op rigoureuze wijze vanuit een veilige toestand in de situatie beland zich te moeten haasten om het schip, voorheen een dappere sterke stomer, nu vervallen tot slechts een zinkende massa ijzer en hout, te verlaten om in open sloepen over een woeste zee door de nacht en mist hun weg naar de kust te vinden. Gerald, behalve Philip, zonder een vriend in de buurt. Philip heeft de kleine Gerald, die zich aan hem vastklampt voor bescherming, voor zijn kans op leven of dood. Bij het afschuwelijk voor ons liggend vooruitzicht hoeft hopelijk niemand van ons die deze geschiedenis leest, ooit te roepen: ‘Verlos ons barmhartige God van een plotselinge dood!’

Sommigen van ons horen het elke zondag achteloos aan. Het komt nu in alle hevigheid bij Philip naar boven: ‘Van een plotselinge dood!’

Hoofdstuk 9

Twee van de twaalf.

Het is niet goed om bij zulke taferelen en ogenblikken stil te blijven staan. Erover te schrijven maakt ons niet rustiger als het zich voordoet. Maar zoals blijkt blijft het die nacht na het aanhoren van het eerste nieuws rustig aan boord van ‘The Old Province’. Veel mannen en vrouwen zijn inschikkelijk, velen moedig. Er wordt medegedeeld dat de stomer niet druk bezet is. Met gunstig resultaat vestigt men keer op keer de aandacht op het feit dat er genoeg tijd resteert en voldoende ruimte in de reddingsboten. De voorbereidingen om het schip te verlaten verlopen snel en netjes. Mensen lopen rond met bleke bange gezichten. Af en toe klinken er uitroepen uit de ene of andere hoek, maar er is geen sprake van paniek. Kapitein Widgins en zijn assistenten lijken overal aanwezig om angstige mensen gerust te stellen en alles in goede banen te leiden. Geen enkel schip komt te hulp, en door de duisternis levert het gestage seinen ook niks op. De pompen doen stug hun werk. Het water blijft stromen door het slecht gedichte rafelige gat dat diep in de romp is geslagen, het wint genadeloos. Philip en Gerald hebben weinig te doen. Ze kunnen alleen maar hun hut binnengaan en de klaar liggende spullen pakken. Beiden brabbelen wat, waarvan Philip zich later niet veel meer herinnert dan zijn gebed ‘dat de jonge jongen een goed hart heeft, en dat hij hoopt dat de kustwacht of een stomer hen elk moment te hulp schiet, voordat ze in de reddingssloep moeten stappen’. Gerald heeft altijd gezegd dat de opgewektheid die Philip in zijn stem wist te leggen het arme ventje in zijn plotselinge angst en verbijstering meer goed had gedaan dan welke geuite woorden dan ook. Philip gaat voor door de kantelende hut, naar buiten in de sombere mistige kilte van het open dek. Ze houden op commando stil bij een groep die zich daar al verzameld heeft, wachtend op wat komen gaat. Afgezien van de scheepsofficieren, bemanning en bedienden zijn er per saldo niet veel mensen om voor te zorgen. Het suf geslagen gezelschap bewaart dapper de kalmte. Afgezien van de noodsignalen, het holle gebrul van de ontsnappende stoom achter hen en het geroezemoes van de bemanning voor hen op de plek waar de reddingsboten in gereedheid worden gebracht, hangt er een adembenemende stilte.

Philip kan zo nu en dan het breken van de golven beneden horen. De mist, compacter dan ooit, slaat in het gezicht. De lantaarns maken de dikte ervan overduidelijk. De spanning is te groot om te praten. De ene na de andere nobele gedachte die door de hoofden van de jongens spookt, zowel bij de jongere als de oudere, wil ik hier niet proberen te beschrijven. Ze zijn minder van belang dan al het andere in dit verhaal. Wees ervan overtuigd dat, wanneer wij volkomen weerloos zijn in tijden van plotseling opgedoken gevaar, wij onze overwegingen hebben, die alleen het best bekend zijn in onze eigen ziel en bij God. Hoe kort we ook hebben geleefd in deze wereld, waar de besten onder ons zoveel van de dingen die we hadden moeten doen hebben nagelaten, en zo vaak de dingen niet hebben gedaan die we hadden moeten doen. Geen spoor van Belmont. Opnieuw overvalt Philip één specifieke angst. Zou Gerald niet gescheiden van hem raken wanneer er consternatie ontstaat bij het van boord gaan? Ook Gerald heeft grote twijfels, is er bang voor. Dat weet hij uit de wijze waarop deze zich aan hem vastklampt, telkens opnieuw vraagt: 'Wanneer het zover is zal ik toch zeker wel met jou in dezelfde boot worden gezet, Philip? Ik kan alles aan, als we maar bij elkaar mogen blijven.' Philips gebeden zijn tamelijk onsamenhangend, maar geen enkele gedachte dringt zo vaak op de voorgrond als de wens dat zij bij dit alles inderdaad 'bij elkaar mogen blijven', zelfs tot aan het onbekende einde toe. Hij hoopt niet te falen in zijn voogdijschap, en zal tot zijn laatste kracht en adem voor Gerald alles doen wat binnen zijn vermogen ligt, zelfs voor hem tegen de toorn van de zee vechten. De ontschepping vindt met twee of drie boten tegelijk plaats. Iets doet de blik van kapitein Widgins vallen op de plek waar de twee bevend en geduldig op hun beurt wachten. Hij wuift met zijn hand. 'Snel jongens! Jullie zijn de volgende twee!' roept hij 'Maak daar plaats, Watson!' Voordat Gerald beseft dat het ontschepen een aanvang heeft genomen zitten hij en Philip zij aan zij in de dichtstbijzijnde sloep. Het lijkt erop dat er meer vracht dan mensen zijn, en dat blijkt inderdaad het geval. Onder de verantwoordelijkheid van de tweede stuurman, de heer Eversham, vallen enkele kostbare zendingen. Afgezien van Philip en Gerald bevinden zich slechts nog tien personen aan boord. De kapitein weet het beste wat juist en verantwoord is om te doen. Als de jongens hun plaats ingenomen hebben, roept hij scherp: 'Eversham, ben je er klaar voor? Uit de weg dan! Snel! Denk eraan, Knoxport Cove! Beman de volgende cutter! Deze kant op, dames.

U bent nu aan de beurt.’ Net als Eversham de bevelen herhaalt, en de geladen boot te water is gelaten om plaats te maken voor de grote cutter, hoort Philip boven zich een stem die hij maar al te goed kent. Het schip danst op en neer. Gerald omklemt Philips arm stevig. Deze spitst zijn oren voor elke lettergreep. ‘Ik zeg.. kapitein...! Kapitein Widgins...!’ schreeuwt Belmont. ‘Stop die boot! Ik ga er ook in! Mijn zoon is aan boord. Hallo, meneer Eversham!’ Het dek van ‘The Old Province’ lijkt boven hun hoofden ver weg. Door de mist worden de lichten erop gedimd. Philip kan Belmonts figuur en gebaren nog maar net onderscheiden. ‘Welke boot, meneer?’ vraagt de oude kapitein boos. ‘Waarom heeft u dit niet eerder gezegd?’ ‘Die boot daarginds, die van Eversham! Ho, zeg ik. Wacht even totdat ik aan boord ben!’ Philip zegt snel iets tegen meneer Eversham. Deze wil in geen geval meer mensen in de sloep. Deze roept: ‘Zijn zoon is er niet! Hij vergist zich!’ ‘Dat is een leugen! Hij is daar! Ik zag hem. Ik zie hem nu!’ roept Belmont, over de touwladder leunend. ‘Laat mij passeren, zeg ik!’ Dit tegen een bemanningslid die hem de weg verspert. ‘Ik zeg u dat hij er niet is,’ antwoordt Eversham, bereid om Philips aansporing gewillig op te volgen. ‘En de boot is vol. De heer heeft hier niets te zoeken!’ Er is opeens zo’n sterke golfbeweging dat niets anders dan snelheid hen kan behoeden voor een botsing met de kotter erachter en de scheepswand. ‘Vertrek Eversham!’ schreeuwt kapitein Widgins, woedend over de hele onderbreking. ‘Ga uit de weg, meneer! Bemoei u met uw eigen zaken!’ dit tegen Belmont. ‘U kunt die boot niet in! Dwaasheid! Dit is geen tijd om bevelen te betwisten. Wegwezen, zeg ik!’ De kapitein wordt gehoorzaam. De sloep verwijdert zich van het schip. Belmont valt in een boze woordenwisseling te horen. Tot Philips grote opluchting blijft die achter. Verrassend snel worden de lichten en geluiden aan boord van ‘The Old Province’ schimmig! De sloep gaat op en neer, drijft steeds verder. Afgezien van de lantaarns en het bleke maanlicht van boven dat elk bezorgd gezicht en de schittering van de golftoppen onthult, is alles in het donker gehuld. De weinige vrouwen hurken bij elkaar. Gerald drukt zich dicht tegen Philip aan, maar zegt niets. Ze zijn begonnen aan de eenzame en gevaarlijke tocht naar Knoxport Cove, de dichtstbijzijnde haven. De sterke armen van zij die roeien, veroveren mijl na mijl. Het is onmogelijk om twee meter ver te zien. Eén keer menen ze dat ergens verderop een sleepboot passeert. Dat is iets om te vrezen en ook om op te hopen.

Onder Evershams aanmoediging roepen ze keer op keer. Twee van de mannen vuren hun pistolen af. Ze horen echter niets meer en de roeiers gaan weer de strijd aan. Tot nu toe is alles tamelijk goed verlopen. Wisten ze maar of de andere boten van het verlaten schip net zo veilig vooruitkwamen als zij! Langzaam maar zeker klinkt er over het golven het geluid van een bel, aanvankelijk zwak, maar geleidelijk duidelijker: 'Een - twee - een - twee - een - twee - een - twee; een onmiskenbaar vreemd eenzaam ritme. 'Ik neem aan dat dit de boei van Leunggren's Rock is!' roept de heer Eversham. 'We liggen op koers.' Iedereen haalt opgelucht adem. Gerald laat zijn hoofd op Philips schouder rusten, luistert in bijna volmaakte stilte naar alles wat deze van tijd tot tijd zachtjes zegt om hem rustig te houden, en hem zelfs luchtig te laten denken over de gevaren van hun situatie. De jongen gaat nu rechtop zitten en luistert aandachtig. 'Ja, het is een bel, Philip, het is een bel! Ik hoor het,' zegt hij even later. 'Het klinkt als de kerkklok van Ossokosee House, niet?' voegt hij er vermoeid aan toe. Ik vraag me af hoe ze ons aan land willen brengen als we het strand bereiken waar we op afstevenen.' Terwijl hij spreekt ontsnapt een kreet, een vreselijke kreet uit de mond van een vrouw tegenover hem. Ze heeft een baby in haar armen, stevig gewikkeld in een sjaal. Door van positie te veranderen verliest ze haar evenwicht, struikelt, en het kind valt uit haar armen de zee in. Terwijl ze rechtop gaat staan, worstelt ze verwoed met mensen ernaast die haar ervan willen weerhouden over het dolboord te springen! 'Ga zitten, zeg ik! Ga zitten als jullie willen leven!' roept Eversham. 'De boot zal vollopen!' De pakketten in het midden schuiven gevaarlijk heen en weer, vallen tegen elkaar aan. Te laat! De boot slingert heftig op de top van een golf, kantelt, stort naar beneden en werpt vervolgens zijn lading overboord; mannen, vrouwen, jongens, roeispanen, alles. Zijwaarts in zee geworpen spartelt Philip Touchtone twee of drie seconden, het lijkt een eeuwigheid. Hij is zich slechts van twee dingen bewust. Hij houdt het dolboord met één hand vast, zijn lichaam half onder water. De andere is uitgestrekt, en terwijl de handpalm en elke vinger met de kracht van, zo lijkt het, ijzeren hefbomen drukken, weerhoudt hij Gerald Saxton ervan om over zijn schouders buiten de sloep te vallen. Gerald is tegen het dolboord geslingerd, niet eroverheen. Philip duwt zich omhoog, blijft hangen. De sloep richt zich op. Verlicht van zijn last tilt de volgende golf hem als een verdord blad op.

Het laat het in het rond wervelen, en in een oogwenk dwarrelt het verder in de mist, buiten het bereik van die andere spartelaars in het zwarte water. Dit alles vindt plaats in minder tijd dan nodig is om het te vertellen. ‘Philip! Philip!’ klinkt de zwakke kreet van Gerald. ‘Wacht even, wacht even!’ Touchtone hapt naar adem, trekt zich een paar centimeter hoger op. Met een wanhopige krachtsinspanning krijgt hij zijn benen over de rand, en rolt de boot in, waarbij hij de weinige adem dat nog in Gerald’s lichaam zit eruit stoot, net als de doodsbanige jongen, die zich bij het vallen aan de reling heeft vastgegrepen zijn druipende en gekneusde hoofd opheft. Touchtone steekt zijn arm uit, pakt Gerald’s schouder beet. Ze zijn tot op het bot doorweekt door het binnen gestroomde water. De vreselijke ramp heeft zich zo snel voltrokken dat geen kwart van wat de boot had kunnen binnendringen erin klotst. Ze trekken zich omhoog, beginnen hun redding te beseffen. Maar ze zijn alleen! Ze kijken angstig om zich heen. Het bleke zwakke licht van boven vertelt het hen opnieuw. Alleen! De kreten van hen die worstelen met de zee, met uitputting en dood, achtervolgen hen. Evershams stem, ze horen het. De wanhopige geluiden komen van ver, en in de mist buiten hun bereik. De zee lijkt een rollercoaster. Er ligt geen roeispaan in de boot. Bij elke golf wordt de afstand groter. Hulp bieden is onmogelijk. Weldra houden de kreten op. Alles is stil, op het klotsen van het water binnen en buiten de boot na. Oh, mysterieuze keuze van de hemel! Van allen zijn alleen zij levend! ‘Gerald?’ ‘Philip?’ ‘Je stootte je hoofd, gaat het al beter? Kom dichterbij.’ Hij trekt de druipende jongen naar zich toe. ‘Ik wil er zeker van zijn dat jij het bent. Wij zijn veilig. Tril niet zo.’ ‘Ja, we zijn veilig, maar oh, Philip, waar zijn de anderen?’ Volledig uitgeput valt zijn hoofd achterover tegen Philip. ‘Hoor! hoor!’ voegt hij er zwakjes aan toe. ‘Hoor je de bel niet? De bel op de rots. Die lijkt op die van de kerk. Het klinkt alsof... alsof we naar huis gaan.’ Philip kan de laatste woorden nauwelijks verstaan. Gerald’s hand begint koud aan te voelen. De jongen is flauwgevallen. Terwijl Touchtone zich over hem heen buigt om te pogen hem bij bewustzijn te brengen, dobbert de sloep nog steeds rond in de mist. Ze zijn inderdaad aan zichzelf en God overgelaten.

Hoofdstuk 10

Een oud krantenknipsel

In The New York Tribune van september ..., 188. verscheen een interessant artikel voor de lezers van dit verhaal. Hier volgt een deel: ‘...Alle feiten over het verlies van de stomer ‘The Old Province’, het onderwerp dat sinds vorige week de aandacht van het publiek heeft, lijken vanuit de verschillende beschikbare bronnen nu bijeengebracht. Kapitein Widgins, de heer A. Y. Arrowsmith, de stuurman, verschillende andere bemanningsleden en zij die als laatste het noodlottige schip verlieten en Knoxport Cove bereikten, zijn herhaaldelijk ondervraagd, zonder dat er feiten naar voren gekomen zijn die nog niet bekend waren. De stomer ligt op aanzienlijke diepte, haar berging wordt overwogen. Lading en bagage zijn bijna volledig verloren gegaan. Het is nu wel zeker dat de mysterieuze explosie in het ruim, die het lek veroorzaakte en het schip met een vreselijke klap onklaar maakte, het werk geweest is van het duivelse pakket dat door twee mannen, O'Reilly en Hand, vanuit deze stad naar Halifax werd verscheept Tot nu toe zijn ze aan opsporing ontsnapt. Dat ze het schip of de opvarenden bewust kwaad wilden doen, is niet waarschijnlijk. Hun grote ‘langwerpige kist’, waar zoveel in artikelen over is geschreven, zou naar verwachting een snelle tocht maken, en in Halifax worden afgehaald door de ‘heer Patrick Heffernan’, aan wie het was geadresseerd. Het is nauwelijks nodig te vermelden dat deze ‘heer Patrick Heffernan’ nog steeds een mysterie is. Er wordt aangenomen dat een zeer prominent lid van de ‘Non Resident Land League’ erachter zit, en dat deze de lading zou komen ophalen. Per ongeluk deed het kruit echter zijn vreselijke werk te vroeg. De laffe aanstichters zijn dus verantwoordelijk voor een verschrikkelijke ramp, het verlies van vele levens en duizenden dollars aan waardevolle eigendommen. Opnieuw een voorbeeld van wat bedrijven, die gebruik maken van dynamiet, bereid zijn te riskeren. De duikers zijn het eens met hen die probeerden het rafelige gat in de romp te dichten, dat de kracht van de explosie verschrikkelijk is geweest. Een puinhoop aan in stukken gereten pakkisten, schotten en vracht van allerlei aard, is door het schip geslingerd. Het water moet spoedig als een stortvloed naar binnen zijn gestroomd, zoals beschreven door hen die ertegen vochten.

Of het schip met succes in de mist aan de grond gezet had kunnen worden als de explosie haar niet volledig had doen stilvallen valt te betwijfelen. Had 'The Old Province' zijn gebruikelijk aantal passagiers vervoerd, dan zou door paniek de lijst met doden veel langer zijn geweest. Ze zijn het er allemaal over eens dat er overal een opmerkelijke kalmte aan de dag is gelegd. De grootste lof geeft men aan kapitein Widgins en zijn bemanning voor hun koelbloedigheid en toewijding aan de veiligheid van hen die onder hun hoede vielen. De tegenwoordigheid van geest van de ongelukkige jonge heer Eversham, die later bij de gekapseisde sloep vermist raakte, wordt ook uitbundig geprezen. Zijn lichaam wordt vandaag in Brooklyn begraven. De andere bij Knoxport Cove en Sweetapple Reef aangespoelde lichamen zijn in een aantal gevallen geïdentificeerd en worden naar elders overgebracht. Anderen zullen in Knoxport ter aarde worden besteld. Er zijn veel lichamen gevonden als trieste getuige van het vergaan van de sloep die op weg was naar Knoxport. Zij waren de eersten die gedwongen van boord gingen. De feiten over hun lot zijn vernomen uit de mond van James Hoyt, de zeeman, die rond twee uur de volgende ochtend door het jacht 'Alicia' werd opgepikt. Bijna volledig uitgeput spartelde hij in de woelige zee. Hoyt vertelt dat de boot, onder het bevel van de heer Eversham, ofschoon met enige moeite, rechtstreeks richting Knoxport voer. Het opspringen van mevrouw Cassidy, die haar in het water gevallen kind trachtte te redden, liet de boot heen en weer schommelen. Hij herinnert zich ook dat, ondanks de voorzorgsmaatregelen bij het verlaten van 'The Old Province' maar weinig emigranten in zijn nabijheid hun reddingsvesten aan hadden. De heer Eversham was zeer verontrust toen Hoyt hem op dat feit wees, en stond op het punt om iedereen die daartoe in staat was opdracht te geven ze aan te trekken. Juist op dat moment was het kapseizen gevolgd. De heer Eversham had zelf een oud vest, en Hoyt herinnert zich zijn geklaag dat de bandjes verrot waren. Hij zegt ook dat de zee zo ruw was dat, zelfs met zijn reddingsvest, het een wonder is dat hij zijn hoofd een half uur boven water heeft kunnen houden; een roeispaan die hij kon vastpakken was goed van pas gekomen. Toen hij werd opgepikt, was hij op sterven na dood. Sommige van de gevonden lichamen droegen wel reddingsvesten. Door de branding bij Sweetapple en Knoxport Ledges is het niet onwaarschijnlijk dat bij sommigen uit de gekapseisde sloepen het weinige leven dat nog in hen zat, letterlijk eruit werd geslagen op de rotsen langs de kust.

Behalve de 'Nova Scotia' is er één boot met slechts een aantal passagiers die niet op eigen kracht binnenliep, maar werd opgepikt door de schoener 'Maria Linda Bruin', die op weg was richting het noorden. Bijna was men, in plaats van gered, door haar overvaren. De bemanning van de tweemaster had geen noodsignalen van 'The Old Province' opgevangen. Onder de opvarenden van de schoener zijn generaal John Bry, K.C.B., Sir Hastings Halbert en Ds. Francis Holman uit Halifax, de heer en mevrouw George Freeborn, de heer en mevrouw Henry Earle, en de heer John A. Belmont. Een zoon van de laatste is op één van de sloepen tijdens de tocht verdronken. Een buitengewoon trieste geschiedenis is het verlies van een jonge knaap, genaamd Saxton, de zoon van de heer Gerald B. Saxton uit deze stad. Hij reisde met zijn mentor naar Nova Scotia en stapte volgens een getuige in dezelfde sloep als Hoyt. Zijn lichaam is niet teruggevonden, evenmin als dat van zijn begeleider. De vader van de jonge Saxton verbleef op een kampeervakantie in Nova Scotia, en werd direct verwittigd. Hij is naar Knoxport gekomen. De schok was hem teveel. Hij raakte zo van streek dat voor zijn mentale gezondheid werd gevreesd, en hij werd overgehaald om Knoxport snel te verlaten. Hij maakt nu voor onbepaalde tijd een reis westwaarts in gezelschap van zijn vriend, de heer Jay Marcy van het bekende Ossokosee House. De heer Marcy hoopt zo de verontrustende verdrietige toestand waarin de heer Saxton verkeert te doorbreken. Deze ramp is rijk aan zulke verontrustende details, maar had wellicht nog veel erger kunnen aflopen. Het is te hopen dat er niet snel nog zo'n tragische gebeurtenis aan de lijst van onze zeerampen wordt toegevoegd.'

Hoofdstuk 11

Een naamloze haven

De hele nacht zweven de twee urenlang tussen leven en dood; maar de dood blijft op een afstand. Als een verraderlijk levend wezen, waarvan de wreedheid door die boze omverwerping lijkt te zijn bekoeld, is de boot nu tot rust gekomen, lijkt vastbesloten om de rest van zijn lading te beschermen. Het beweegt rustig met de golven mee. Zo goed mogelijk proberen zij zich staande te houden, gooien overgebleven spullen weg: een sjaal, een fles, een doorweekte bundel kleren: veelzeggende relikwieën. Ze vechten tegen de kou en de ellendige situatie, en niet zonder succes. Het duurt niet lang voordat Philip in de duisternis het roer overneemt en nerveus met gespannen ogen de boot over de zee loodst. Ze zeggen niet veel: hier en daar een paar zinnen, dan een lange stilte. Gerald is uitgeput, bovendien heeft zijn schouder een zware klap te verduren gekregen. Hij ligt op zijn rug op de bodem van de boot, staart in de duisternis. De maan is verdwenen, en alleen een glinstering in de lucht geeft aan waar ze daar boven zit te mokken. De jongen klemt zijn tanden op elkaar om te voorkomen dat hij het uitschreeuwt van de pijn en van de grimmige situatie, zo nieuw voor een jongen die zo beschermd is grootgebracht. ‘Ik vraag mij af of we hier ooit levend uit komen,’ overpeinst hij zo af en toe. Hij beantwoordt de bezorgde vragen van Philip over zijn welzijn op een toon die edelmoedig kalmt en hoop uitstraalt. Vechtend om elke snik binnen te houden is zijn snelle ‘ja, Philip’ of ‘nee, Philip’ het enige geluid dat Touchtone’s hart troost biedt. ‘Het heeft geen zin vragen te stellen,’ zegt hij tegen zichzelf. ‘Philip weet ook niet wat ons te wachten staat, en ik denk dat hij het vervelend vindt om mij dat te moeten vertellen.’ Langzamerhand begint het aanbreekende daglicht de lucht witter te kleuren. De oceaan verbleekt geleidelijk van inktachtig naar loodkleurig, van loodkleurig naar gestreept grijs, en het grijs naar een gistachtig schuim. De onstuimige golven hebben plaatsgemaakt voor een rollende deining waarop de boot wordt gedragen, en deze lijkt steeds verder af te drijven. Waarheen? De dageraad is aangebroken. Maar wat een dageraad en wat een dag! De mist is dikker dan ooit. Uur na uur gaat voorbij zonder enig zicht op wat zon. Of deze aan de ene of de andere kant staat, voor of achter hen, valt niet te zeggen.

Ze zijn altijd omringd door een vieze groenachtige waas die hun gezichten er bleek doet uitzien, die zee en lucht vermenkt tot een elastische muur, die meebeweegt en terwijl ze er steeds verder hulpeloos doorheen glijden hen omsluit. Met het afnemen van zijn kracht en het rollen van de boot wordt Gerald ziek. Philip kan daar weinig aan doen. Zijn eigen armen zijn stijf. Zo nu en dan loopt er een koude rilling over zijn lichaam. Het voorspelt toekomstig ongerief als ze niet snel van de huidige verlost worden. Hij blijft op zijn post. Dankzij zijn vastberadenheid maakt de boot minder slagzij en blijven ze verschoond van verdere rampen. Als hij naar het wanhopige gezicht van Gerald kijkt zegt hij tegen zichzelf dat, indien nodig, hij de hele dag en langer zou sturen. Gelukkig is het niet koud, maar de lucht is bijtend. Afgezien van een woord van Touchtone of een zucht van Gerald, die met gesloten ogen op de bodem van de boot ligt, gaan ze in stilte verder. Golven en stroming bepalen hun trage koers. Rond het middaguur gaat Gerald plotseling rechtop zitten, zegt dat hij zich beter voelt. Hij lijkt te zijn ontwaakt uit een roes van vermoeidheid en ziekte die hem had overvallen. ‘Laat mij het roer overnemen,’ smeekt hij. ‘Dat kan ik net zo goed als jij. Je moet doodop zijn.’ Philip glimlacht enigszins opgelucht als hij ziet dat de kleur in het gezicht van zijn protégé teruggekeerd is. ‘Moe door nergens heen te sturen en met nauwelijks nog een stroming?’ antwoordt Philip. ‘Helemaal niet,’ zegt hij op zijn gebruikelijke manier van spreken. ‘Ik ben blij dat je weer in staat bent je te bewegen, hoewel ik moet zeggen dat je daar momenteel niet veel gelegenheid toe hebt. Ga daar zitten. Kijk hoe de golven zijn gezakt. Oh jawel, we gaan het redden, je zal het zien!’ ‘Maar welke kant gaan we uit?’ ‘Nou, dat kan ik je niet met zekerheid vertellen,’ antwoordt Philips, in een poging de voornaamste zorg die hem nu bezighoudt lichtvoetig af te handelen. ‘Ik ben geneigd te denken dat we niet ver van de kust zijn. Een stomer of zoiets zou ons elk ogenblik kunnen oppikken.’ ‘Misschien drijven we elk uur steeds verder de zee in.’ ‘Laten we hopen van niet. Ik weet zeker dat we niet zoveel pech hebben. Ik... ik denk niet, Gerald,’ voegt hij er serieuzer aan toe, ‘dat jij en ik ons er gisteravond doorgesleept hebben om in nog ergere problemen te geraken. Behoud je goede humeur, dappere jongen die je bent! We hebben genoeg water en koekjes voor de tijd dat we ze nodig zullen hebben. Daar ben ik van overtuigd.’ Dankbaar herinnert hij zich de vooruitziende blik van kapitein Widgins en de onfortuinlijke Eversham.

'We drijven ergens langs de kust en zullen het spoedig weten.' 'Oh, het is verschrikkelijk!' jammert Gerald. 'Als we maar iets wisten van de anderen op de boot, of van papa, of wat de mensen aan wal denken, of hoe het voor ons afloopt!' 'Dat komen we allemaal te zijner tijd wel te weten, daar kun je van op aan.' Hij spreekt zelfverzekerd maar de onzekerheid over 'hoe het voor ons afloopt' is hem een zware last. 'Het belangrijkste is dat we zo snel mogelijk contact met je vader opnemen. Krantenverslagen kunnen hem, nou ja, bijna alles doen geloven. Lijkt het je niet alsof er geen twee of drie dagen voorbij zijn gegaan maar bijna honderd?' gaat hij zo gemoedelijk mogelijk verder. 'Dat grappige avontuur in de trein, ons verblijf bij de heer Hilliard, de opwinding gisteravond? We kunnen niet zeggen dat we het niet druk hebben gehad sinds we afscheid namen van meneer Marcy en het Ossokosee House, toch? Of dat we je vader niet genoeg te vertellen hebben als we veilig en wel in Halifax aankomen.' 'Ik zal blij zijn om nog eens te weten te komen wat de explosie heeft veroorzaakt,' zegt Gerald. Hij gaat in een gemakkelijker houding liggen, is duidelijk al rustiger. 'Dat wil ik ook,' zegt Philip. 'Ze hebben het zo lang mogelijk voor ons verborgen gehouden, niet?' 'Ik weet dat jij dat voor mij deed,' antwoordt Gerald. Hij kijkt Philip dankbaar aan. 'Je wilde voorkomen dat ik bang werd. Tenminste, dat vermoedde ik. Wat vreselijk aardig en attent van je.' 'Juist, ja,' antwoordt Philip droogjes. 'Ik zou willen dat mijn mededogen en voorzichtigheid jou en mij veilig in New York hadden gehouden in plaats van naar 'The Old Province'. 'Maar... dan... dan,' zegt Gerald gretig 'zouden we de rest van ons leven onze geschiedenis niet aan mensen kunnen vertellen, tenminste als we dit deel goed doorstaan. Ik denk dat we dat wel zullen. Ik weet zeker, dat we dat zullen doen, Philip.' Hij verandert plotseling van toon. 'Wat was dat voor een ruzie vlak voordat we gisteravond vertrokken? Tussen een man, een heer, denk ik, en de kapitein? Weet je het nog? Hij zei dat zijn zoon bij ons was. Je hebt ook met meneer Eversham gesproken.' 'Het was een vergissing,' antwoordt Philip snel. Ik... ik wist het toevallig, en kapitein Widgins wilde geen moment verliezen. Dus maakte hij een eind aan het geklets van die man.' De middag verloopt op vrijwel dezelfde manier als de ochtend. Nadat hun rantsoenen zijn verdeeld en opgegeten, ligt Gerald in diepe slaap. Geen schip dat te hulp schiet, geen glimp van de zon, slechts mist, en de zee omhult hen nog steeds.

Philip maakt een inventaris op van hun proviand. Er zijn twee dozen met koekjes, maar het waterniveau in de kan staat laag. De twee lichte tassen die met riemen om hun schouders hingen op het moment dat de boot omsloeg blijken er nog te zijn, maar bevatten geen etenswaren. Philip staart naar buiten, mijmert dat alles wat hem in zijn leven tot nog toe is overkomen zo ver weg en onwerkelijk lijkt. Af en toe leest hij een paar pagina's uit een gehavend exemplaar van de gedichten van Walter Scott, dat hij al een week of twee op zak heeft. De nacht valt. Bij het laatste daglicht is hun situatie onveranderd, behalve dat ze zich in een stroming lijken te bevinden die de boot met ongewone volharding in een bepaalde richting voortstuwt. Hij vermoedt of naar het noorden, zuiden, oosten of westen. Jammer genoeg stort Gerald weer in. De spanning en ontbering beginnen zichtbaar op de kleine jongen te drukken. Toch slaapt hij weer in. Opnieuw is het pikdonker. De zee is nagenoeg kalm. Eén keer denkt Philip rechts van hem in de verte het geluid van brullende golfbrekers te horen, maar het zwakke geluid sterft snel weg. Sturen is nutteloos. Hij wordt overmand door de blootstelling aan het weer, vermoeidheid en het voortdurende gebrek aan slaap. Voor hen beiden wil hij waakzaam zijn, maar hij kan het niet. Ongewild verminderen zijn zintuigen, zijn hoofd zakt opzij. Hij ligt achterover in de achtersteven, denkt met succes weerstand aan een natuurlijk gebeuren te kunnen bieden, vertrouwt erop dat in ieder geval zijn oren en ogen hun zelfopofferende werk zullen verrichten. Maar binnen enkele ogenblikken slaapt hij zó diep, dat de druk van de rand van de achterste zitplaats niet in zijn nek gevoeld wordt, ook niet de paar druppels water op zijn gezicht. Hij wordt wakker. Een kreet van verwondering en verbazing ontglipt hem als hij opstaat. Het is een kreet van verrukking die ervoor zorgt dat ook Gerald zijn ogen opent en snel overeind komt. Waar zijn de nacht, de mist en de dreiging van de zee gebleven? Het is een heldere gouden betoverende herfstochtend, iets na zonsopgang. De lucht is kristalhelder, de lucht blauwer dan blauw, en de zee schittert in de vroege zonnestrallen. Zo ver ze kunnen zien strekt het water zich aan één kant uit, al zijn dreigementen veranderd in één kalme glimlach. Een bleek zeil of misschien wel twee, is aan de horizon zichtbaar. Strekt zich de grenzeloze oceaan aan de ene kant uit, aan de andere kant, slechts zo'n tien tot twaalf mijl verder, bevindt zich de kust die ze sinds hun beproeving zo graag hebben willen bereiken.

Maar er is veel meer dan de onmiddellijke belofte dat aan hun beproeving even plotseling een einde zou komen als deze was ontstaan. Daar ligt in het volle zicht een vlak groen eiland, misschien twee mijl van de plek waar de stroming hen recht in zijn richting voert. Ze zien een paar witte gebouwen, waarschijnlijk een boerderij en ander bouwsel. Het kraaien van hanen en het geloei van een koe klinken duidelijk in hun oren. Vanuit hun positie zien ze verschillende bewerkte akkers, stenen muren en hekken, ontdekken een holle vlakte, mogelijk een vijver met vers water voor het vee. Er groeien bomen in een boomgaard achter het woonhuis; er omheen struiken en groen gras. Er is geen misvatting mogelijk. Ze zullen niet als een stel nieuwe Robinson Crusoes op een verlaten kust worden geworpen. Als ze dat land kunnen bereiken, zouden ze hun voet zetten in één van de kleine door water omsloten boerderijen die zo nu en dan langs de kust van de kuststaten van New England voorkomen; eenzame plekken die de eigenaren soms met van alles en nog wat vergroenen; van maïs tot klaver, tot aan een moestuin toe. Méér dan één zeiler kan ervan getuigen. ‘Denk je dat we het halen?’ vraagt Gerald. In hun opluchting en hoop zijn ze het zware en vermoeiende verleden vergeten. ‘Ik zou zeggen dat we er zo recht op af stevenen,’ roept Philip. ‘Dit is een wonderbaarlijk constante stroom. Het zijn daar wel luie mensen. Er komt nog geen rook uit de schoorstenen, en het is al flink na zessen. Konden wij maar roeien!’ Onder de hoede van Philip blijft de sloep op koers. De ijle lucht blaast in hun gezicht en danst vrolijk tegen de golven. Ze zouden de kust bereiken! Ze zijn gered! Ze zullen hun vrienden weer zien en zelf het verhaal van hun rampspoed en redding moeten vertellen. Van hoop en spanning houden ze bijna hun adem in. Langzaam komen ze dichterbij het eiland. Nieuwe details worden beetje bij beetje duidelijk zichtbaar. Er staat maar één boerderij. Aan de dichtstbijzijnde rand van het terrein wisselen rotsen en ondiepe stukken elkaar af, lang struikgewas of weiland strekt zich schuin naar achteren uit. Er ontvouwt zich een bescheiden kreek, waarin een krakkemikkige pier gebouwd is. Tussen wat op maïsvelden lijkt loopt vanaf de gammele steiger een weg naar de deur van de boerderij met zijn hoge dak en twee of drie vleugels. Een hekwerk omsluit het, ook een tuin. Enkele hoge bomen zijn naast de schoorsteen gegroepeerd. Door de vriendelijke stroming en wind vorderen ze gestaag richting hun onverwachte haven.

Op een aantal plekken voor hen breekt de branding steeds minder, en ook niet over vele meters. Af en toe lijken ze helemaal niet te bewegen. Dan is er een zacht briesje en drijven ze verder. De zon staat hoog aan de hemel. Het is een warme herfstdag, en dat is gaande als de boot richting een kleine inham drijft aan de achterkant van de boerderij en zijn bouwsels. Ze zullen die ze te voet moeten bereiken. Ze lopen in ondiep water aan de grond. Ze kunnen de boot niet veiligstellen, hoewel ze eigenlijk niet bereid zijn het verlies ervan te riskeren. Uiteindelijk zien zij zich daartoe gedwongen. Ze proberen weinig mee te nemen. Vooral Philip is doorweekt, hijgt. Vanaf de gestrande plek kan Gerald zonder zijn hulp de kust niet bereiken. Dan voelen ze vaste grond. Ja, het is geen droom! Eindelijk kunnen ze voet aan land zetten. Ze lopen langzaam het smalle rotsachtige strand op, richting een veld vol keien, madeliefjes en verwilderd gras. Ze lopen om een veld met boekweit heen, komen uiteindelijk op een pad uit, dat blijkbaar naar de boerderij en het weiland van hun onbekende gastheer voert. Alles is mooi en vredig in de middagzon, hoewel zij te uitgeput en gespannen zijn om erbij stil te staan. Ze hebben nog niemand ontmoet. De boerderij komt steeds dichterbij. Ze ploeteren vermoeid verder. Al snel komen ze bij een bocht in de weg. Vijftig meter verderop blaft luid een hond vanaf de tuinrand naar een grote wilde laurierboom. Verder lopend roept Philip een paar keer vriendelijk: 'Hallo!' Nog van rechts noch van links komt er een reactie. Misschien is het verstandig eerst alleen verder te gaan, bezorgd als hij is over Gerald. Daarom zegt hij: 'Jij blijft hier,' zorgt dat Gerald tussen de laurierbomen in een hoek van een stenen muur gaat zitten. 'Ik ga vooruit, lees die hond de les, klopf aan, schudt de gemeenschap, wat het ook mag zijn, wakker en dan kom ik terug en draag je triomfantelijk naar binnen. Ik vertel hen slechts het nieuws dat ze een paar schipbreukelingen te gast hebben die een lunch of ontbijt willen. Ik laat je geen moment langer alleen dan nodig.' Gerald zet zich neer, bezorgd, maar berustend. Philip loopt snel verder naar het tuinhek en het nog stille huis in de verte.

Hoofdstuk 12

Het onbekende tegemoet

Philip draait zijn hoofd om, kijkt naar Gerald, die al half aan het zicht onttrokken is door de langs het pad slingerende struiken. Hij volgt het verweerde hek aan zijn linkerzijde. Als hij de tuin inkijkt blijkt deze in bloei te staan, vooral met maïs, tomaten en snijbonen. Eenmaal dichterbij de woning valt de buitenkant duidelijk te zien. Hij komt tot de ontdekking dat het er waardiger en steviger uitziet dan de meeste van zulke bouwsels. Je zou het bijna een herenhuis kunnen noemen. Het is opgetrokken uit een grijze steensoort, het hout is wit geverfd. De tweede verdieping met minstens een twaalfstal dakkapellen wordt afgedekt door een hoog dak. Zowel beneden als boven zijn vele ramen gesloten. ‘Het moet een kleine familie zijn, en allemaal ergens achter bezig, of misschien in de tuin,’ concludeert Philip, verder lopend. Een ongevaarlijke slang schiet de weg over als hij uiteindelijk de grendel van het hek haalt. Hij roept, ondanks zijn vermoeidheid, zo luid mogelijk: ‘Hallo, is er iemand’. Het enig antwoord is dat de hond vanuit een hoekje onder één van de bomen door het struikgewas naar voren springt. Deze hondse bewaker blijkt alleen maar te blaffen en niet te bijten. Als Philip het hek opent, verandert het bezwaar in een gegrom, het rennen in een drafje en zijn staart kwispelt plotseling. ‘Brave kerel!’ roept Philip, het pad oplopend, steekt zijn hand naar hem uit. ‘Je bent van gedachten veranderd, hè? Je vindt niet dat ik op een dief lijk? Nou, ik zou denken van wel, heel veel.’ De hond komt verder in zijn richting, nieuwsgierig jankend. Voorzichtig gaat Philip in de schaduw van goed verzorgde rozen verder over het pad naar de veranda. Overal geven de asters en geraniums aan dat er nog kort geleden voor gezorgd is. Op een strook gras bij de veranda een rij schone pannen, twee witte schorten liggen te bleken, en wat dikke kippen scharrelen gezellig samen onder een seringenstruik. De verweerde grijsgroene luiken aan de voorkant, allemaal met uitgesneden halve manen in de brede houten panelen, zijn dicht. Touchtone laat de ijzeren klopper op de voordeur keurig het werk doen. Er volgen geen voetstappen. De hond staart hem aandachtig aan. Geen uitstel duldend haast Philip zich de hoek van het huis om. Een sintelpad omzoomd met mosselschelpen, Chinese pinken en zinnia’s voert hem langs, naar hij aanneemt, de zit- of eetkamer. Twee ramen staan open.

Er is zowel buiten als binnen nog niemand te zien of te horen. Hij leunt door een raam, tuurt naar binnen. Tijdens zijn stoutmoedige inspectie doemt in de koele duisternis een hoog wit bed met vier staanders en torenhoge kussens op, ook valt zijn oog op verschillende andere meubels. ‘De logeerkamer natuurlijk,’ neemt hij meteen aan. ‘Leeg, in goede staat voor onverwachts bezoek zoals Gerald en ik.’ Hij gaat langzaam verder, draait zijn hoofd van links naar rechts. De hond gaat hem voor, jankend, ervoor zorgend dat Touchtone hem volgt. Links bevindt zich een put, afgescheiden door een ring van bomen. Hij drinkt ervan en staat op het punt terug te keren om Gerald’s dorst te lessen, maar acht het beter om verder te kijken. Op een grasveld liggen nog wat schorten en handdoeken te bleken; een rij rode potten staat op een ongeverfd bankje bij de achterdeur te zonnen. Hij bereikt de keukendeur. Deze is open. ‘Hallo, is er iemand!’ roept hij, tuurt dan in de koele kamer, draait zich om en inspecteert nog een keer om de bloemperken te zien, waarin nog meer pluimvee rondscharrelt. Er heerst een zekere opwindning, de vermoeidheid van de afgelopen uren is bijna vergeten. ‘Nou, Towzer, als jouw bazen allemaal vertrokken zijn en bereid zijn hun huis en haard zo vrij en gemakkelijk open en onbeschermd achter te laten, dan moeten piraten ouderwets zijn en wraak nemen! Ik weet niet wat vreemden die voor liefdadigheid naar hen toekomen kunnen doen, behalve dan wat mevrouw Wooden noemt ‘handelen naar je beste vermogen’, hè?’ De hond is achter hem de keuken in gedraafd en staat nu met de staart te kwispelen, blaft af en toe luid naast een lege schotel op de haard. ‘Koud? Ja, al urenlang heeft er geen vuur in die kachel gebrand,’ roept Philip onderzoekend uit. ‘Ik begin te vermoeden dat je al die tijd ook niet te eten hebt gekregen, toch? Dat is wat er met jou aan de hand is. Wie hier ook woont is om de een of andere reden van het eiland vertrokken. Wat kan het zijn dat de familie zo veel langer laat wegblijven dan aanvankelijk verwacht?’ Vage onaangename gevoelens gaan door Touchtone’s hoofd. Het is vreemd. ‘Ik moet zeker zijn van de stand van zaken hier voordat ik terugkeer naar Gerald. Wat als er een of andere plaag heeft geheerst, of een vreselijk ongeluk op het terrein is gebeurd?’ Hij begint het zich af te vragen, bijna bang te worden voor wat er elk moment zou kunnen plaatsvinden. Stel dat dit verlaten huis helemaal geen schuilplaats voor hen blijkt. Verschillende verklaringen voor de stilte en het achterlaten van de woning, ondanks alle tekenen van recente bewoning en een vredig dagelijks bestaan, komen naar voren.

Hij zwijgt eventjes, leunt tegen een schone keukentafel waarop Chinees porselein aardewerk klaar staat om op de planken langs de muren te worden gezet; een andere taak die op vreemde wijze is uitgesteld. De hond die hij Towzer heeft gedoopt, jankt, kruipt hongerig tegen hem aan. Philip fluit luid, één keer, twee keer, een aantal keren. Dan doet hij de deur voor zich open en loopt verder naar binnen. Voor hem ligt de centrale hal, vrolijk verlicht door een grote ventilator boven de hoofdingang. De hal heeft een tamelijk ongewoon breed hoog plafond, is bedekt met een verkleurd maar niet versleten vloerkleed, en er liggen verschillende antieke tapijten. Philip kijkt snel de voorkamer rechts in. Het is de grote goed ingerichte slaapkamer die hij tijdens de wandeling door de tuin zag. Het bed is opgemaakt. Hij ziet een hoedenrek naast de hoofdingang, waarop een enorme strohoed, een zonnehoed voor dames, en een strooien muts; er hangen ook twee paraplu's. Een kast ernaast, de deuren wijd openstaand, bevat verschillende waterbestendige laarzen en schoenen, en een stuk of twee, drie paar schone blauwe overalls. Hij draait aan de deurknop van de salon. 'Op slot, wat ik je brom! Al die Yankees, en wat ze verder ook nog mogen zijn, geloven in het reserveren van de zitkamer voor zondagen en hun eigen begrafenissen.' Mompelend laat hij het erbij zitten. De zitkamer aan de andere kant heeft een eenvoudige inrichting, gebruikelijk voor zulke woonkamers. De afbeeldingen aan de muur laten ouderwetse taferelen zien. Naast president Lincoln en zijn gezin, een ingelijste kopie van het Onze Vader en een foto van de Tien Geboden. In een hoek hangen twee zeer verfijnde borduurwerken in een ouderwetse donkere lijst. 'Mary Abigail Jennison, augustus 1827' staat onder de klauwen van een roodgele paradijsvogel. Op de ander leest hij: 'Sarah Amanda Jennison, augustus 1827'. Deze scheidt op over haar verfijnde kunst met letters, en heeft cijfers in kolommen rond een rood boek en groene wilg gerangschikt. 'Ze zijn oud,' denkt Philip. 'Ik denk dat de dames Jennison behoorlijk moe zullen zijn van het huishouden als ze momenteel aan het hoofd van dit etablissement staan.' Aan de muren hangen enkele foto's van oudere mannen en vrouwen, duidelijk met harde pioniersgezichten. Hij heeft geen tijd om ze aandachtiger te bekijken. De deur naar de kamer achter de zitkamer staat open. Het is er behoorlijk licht, elk luik is uitgeklast. Dit lijkt aanzienlijk meer op een huiskamer dan de andere, met een naaimachine, een grote tafel met erop kousen, hemden van Hickory, grof verstelwerk, een gebarsten spiegel met een kam en borstel ervoor, en her en der wat andere artikelen.

Plotseling ziet Philip in papier gewikkeld modern uitziende boeken, en een stapel kranten. ‘Eindelijk!’ roept hij verheugd. Hij pakt een aantal nummers op van een wekelijks verschijnend religieus tijdschrift. Op het gele etiket leest hij: ‘Obed Probasco, Chantico’ en de naam van de Staat. Op exemplaren van ‘Knoxport Weekly Anchor’ is door de verkoper dezelfde naam gekrabbeld. Enkele recente nummers van ‘Ladies Own Monthly’ zijn aan ‘Mrs. Obed Probasco, Chantico’ gericht. De in papier gewikkelde romans, een stuk of drie, vier handboeken over landbouw en een half dozijn receptenboeken zijn netjes op dezelfde manier gelabeld. Het definitieve bewijs dat zij ongetwijfeld de bewoners op dit verlaten eiland zijn, waarvan het dichtstbijzijnde postkantoor op het vasteland beslist de stad Chantico is, valt te vinden op het kaft van een familiebijbel. Op de achterkant is met vervaagde inkt geschreven: ‘Aan Obed Probasco en Loreta zijn vrouw, een huwelijksgeschenk van hun liefdevolle predikant, William Day, 17 mei 1850.’ ‘Dus onze toekomstige gastheren zijn deze Obed Probasco en zijn vrouw Loreta,’ besluit Touchtone. ‘Oudere mensen natuurlijk. Voor zover ik kan inschatten wonen geen kinderen bij hen. Ze zijn hier alleen op dit eiland, bezitten of bewerken het. Waar zijn ze nu in vredesnaam heen? Wanneer verwachten ze thuis te komen en te bidden? Zijn knieën begeven het behoorlijk. Hij ziet welke plicht en noodzaak hem ertoe aanzet voor zichzelf en Gerald te zorgen. Dit eenzame onverklaarbare oude huis is voor tenminste enkele uren verlaten, en ze moeten zich erin thuis voelen. Hij moet Gerald halen en zonder toestemming en ongevraagd zorgen voor eten, drinken en onderdak voor de nacht. Hij kan zijn jachtig onderzoek beter afmaken. Hij kijkt omhoog naar de trap. Het kan zijn dat er nog een invalide of hulpeloze bewoner moet worden geraadpleegd voordat hij voor zichzelf en Gerald stoutmoedig van het pand bezit neemt. Hij gaat de trap op. ‘Goede grote comfortabele kamers met nog meer ouderwets meubilair dat niet veel wordt gebruikt,’ zegt hij slechts, van de ene kamer naar de andere op de tweede verdieping lopend. Alles is schoon, vrolijk en in een vormelijke en zelfs gepolijste staat, behalve de grote kamer van meneer en mevrouw Obed Probasco, die kennelijk te veel wordt gebruikt om appeltaarten in te bewaren. Eén of twee deuren op de bovenverdieping zitten op slot. Het is duidelijk dat voor de Probasco’s een huis één ding is, maar erin wonen iets heel anders. Een enorme zolder, die Philip doet schrikken door de verbijsterende hoeveelheid spullen die er liggen, neemt de ruimte direct onder het dak in beslag.

Hij gaat snel weer naar de beneden, op weg naar Gerald. Hij voelt zich duizelig en flauwtjes, maar de voornaamste kwestie van het vinden van onderdak en voedsel is opgelost. ‘Ik ga Gerald halen, zoeken naar wat voor etenswaren er zijn, hem naar bed brengen, en dan wachten we op de verdere ontwikkelingen en het opduiken van deze Probasco’s, hoeveel er ook van mogen zijn. Het lijkt erop dat we meer dan ooit schipbreukelingen zijn. Maar schipbreukelingen onder een gesternte waarover ik nog nooit gelezen heb.’ De duidelijk hongerige hond probeert hem de weg te versperren door smekend op hem af te springen als hij zich naar de keuken haast. Aha! Zijn oog valt op hoge planken met niet eerder opgemerkte drie verleidelijke broden, een cake en een gedeeltelijk gesneden gekookte ham. Hij wil zijn hand er niet naar uitstrekken totdat Gerald in die kamer is om met hem te eten. Hij verlaat het huis, haast zich terug naar de poort, en geeft ter aanmoediging van Gerald luide fluitsignalen. Hij treft de jongen aan die net het erf oploopt, ongeduldig, zwak en angstig. ‘Ik was bang dat er iets was gebeurd,’ roept deze. ‘En? Laten ze ons binnen? Wat voor mensen zijn het, Philip?’ ‘Ik weet het niet Gerald. Feit is dat ik genoeg kamers, voedsel en bedden kan vinden, maar geen enkele ziel die ons hoort zeggen: ‘Met uw toestemming’, als we onszelf helpen. Dus ik heb besloten dat we dat gewoon moeten doen, onszelf helpen.’ ‘Wat bedoel je?’ vraagt Gerald verbaasd. Touchtone legt het zo kort en monter mogelijk uit. In feite is er per slot van rekening weinig mis met deze zelfvoorziening, zonder de toestemming of hulp van deze zo onverklaarbaar afwezige mensen. Naar alle waarschijnlijkheid zijn het gastheren die zich zouden verheugen dat twee van zulke pechvogels het heft in eigen handen nemen. ‘Dus, beste vriend, jij en ik nemen er meteen bezit van, geven ook deze trieste hond van de Probasco’s te eten, rusten uit, brengen onze kleren zo goed mogelijk op orde, en staan klaar, wanneer één van de Probasco’s opduikt om ons te helpen, of ons sommeert om te vertrekken.’ ‘Hoe weet je dat dit de naam is?’ vraagt Gerald. Ondanks de vermoedheid en uitputting van de jonge jongen zet Philip tot vermaak van Gerald zijn voornemen uiteen, loopt met zijn protégé naar de keuken. De kelder onthult pannen met melk en room. Ze bereiden een uitgebreid maal. Niet zo verstandig na het karige eten dat ze op zee nuttigden. Gelukkig berokkent het hen geen schade. De uitgehongerde Towzer wordt niet vergeten, en ook niet de kat die plotseling miauwend en met rechtopstaande staart komt aandraven.

Om Gerald's nieuwsgierigheid te bevredigen loopt Philip helemaal opgefrist nog een keer door het sober bewoonde huis. Ze doen geen nieuwe belangrijke ontdekkingen. In de loop van de middag, na wat uitgerust te hebben, nemen ze een kijkje in de tuin, schuren en stallen. Ziedaar! Buiten graast op een afgesloten weiland geduldig de koe bij een bron. Als ze hen ziet begint ze hevig te klagen dat ze niet is gemolken. Philip brengt even later een emmer vol schuimende melk naar beneden, bergt het voor later op. 'Ik zou zeggen dat beslist niemand anders dan de heer en mevrouw Probasco hier wonen,' concludeert Gerald in de loop van de middag. Alles wijst inderdaad op een geïsoleerd bestaan van een spaarzaam echtpaar op deze afgelegen plek; kinderloos en zojuist van huis weggeroepen, waarschijnlijk naar het vasteland voor een onverwacht vreemde dringende aangelegenheid.' 'Ja; ze wonen hier alleen. Ze zijn om een of andere speciale reden haastig vertrokken. Dat is duidelijk, denk ik. Het enige wat jij en ik kunnen doen is wachten tot ze terugkomen,' antwoordt Philip. 'Zie je niet hoe het feit dat ze er niet zijn ons ervan weerhoudt papa of de heer Marcy of wie dan ook te laten weten wat er met ons is gebeurd? Ze moeten allemaal vreselijk ongerust zijn.' Touchtone beseft dit belangrijke dilemma maar al te goed. Er zijn, behalve aan zichzelf, inderdaad nog anderen om aan te denken. Hij heeft reeds lang overwogen dat hun vrienden aan wal nu gemakkelijk het ergste over hen zouden kunnen geloven; andere boten moeten veilig zijn geland na het verlaten van de stomer, en de lijst met passagiers moet zorgvuldig nagekeken zijn. Wat zouden op dat moment de kranten niet rondbazuinen? Er is nu niets aan te doen. Eén ding tegelijk. 'Daaraan kunnen we niets veranderen, Gerald. Als ze ongerust zijn, zullen ze dat moeten blijven, totdat we een manier vinden om een bericht te sturen. Als er morgen geen boot arriveert met één van de mensen die hier thuishoren, zenden we een soort noodsignaal uit.' 'Is het zeker dat hier mensen wonen! Signalen zullen niet veel uitmaken, tenzij we erin slagen exact het juiste te vinden.' 'Oh, kom op! Wij zijn geen Robinson Crusoes, onthoud dat! Ik verwacht dat vóór morgenmiddag de mensen die hier wonen over het tuinpad komen aanlopen en hun ogen uitkijken, wanneer we hen ontmoeten. Reken er maar op dat we niet lang aan onszelf overgelaten worden. In een oogwenk kunnen we de zaak recht zetten, alles uitleggen, en onze reis vervolgen.'

Als de schemering valt herinneren zij zich weer de boot en zouden graag op weg zijn gegaan om de enige lijn die hen momenteel met de rest van de wereld verbindt in veiligheid te brengen. Ze hebben geen licht, noch de kracht ervoor. Hoe het verder gaat met de boot zal door het lot bepaald worden. Philip brengt Gerald naar bed in de grote kamer op de eerste verdieping. Hij besluit zelf op een brede bank te gaan liggen die hij vanuit een aangrenzende kamer naar binnen schuift. Een kast met linnengoed verschaft lakens en dekens. Gerald valt meteen in slaap. Blijkbaar is hij, gezien zijn eerdere moeizame avonturen, er beter aan toe. 'Ik ben morgen zelf uitgeput, dat is een ding wat zeker is', verklaart Philip. Een grote achtdaagse klok, recent nog opgewonden, houdt beheerst de tijd bij, slaat negen uur. Buiten kwaken rond het eenzame huis de kikkers en boompadden. Het geluid van de zee vult de nachtelijke lucht. De sterren zijn helder en de maan schittert prachtig. Philip vraagt zich opnieuw af of deze nieuwe situatie echt of een droom is. Opwinding kan hem niet langer wakker houden. Hij doet geen deur of raam op slot, doorbreekt daarmee de gewoonte van het huis. Hij trekt zijn kleren voor een deel uit, strekt zich uit op de bank om onmiddellijk in een diepe slaap te vallen, om het even of de Probasco's hem daar om middernacht of op een ander tijdstip wakker maken.

Hoofdstuk 13

In het huis van een buur

Als de klok negen uur slaat ontwaakt Touchtone. Er heerst nog steeds een volledige stilte over de boerderij. Hij kleedt zich haastig aan, kijkt hoe het buiten ervoor staat. De tuin ligt er in de ochtendzon vredig bij. Towzer en de grote eerder verschenen witte kat, die beste maatjes met Towzer blijkt, duiken op. Zeilen in overvloed schitteren in de blauwe zee, maar geen enkel vaartuig is op weg naar het eiland. Hij ontdekt een groep afgelegen witte stippen en strepen die zich over de kust uitstrekt. ‘Chantico, zeker weten!’ mijmert hij. ‘We moeten daar uiterlijk morgen heen. Geen uur langer dan noodzakelijk moeten we het uitstellen.’ Hun onverschilligheid voor de toestand van de boot spookt door zijn hoofd. Hij wordt er niet vrolijker van. Waren ze maar minder afgepeigerd en ongeduldig geweest! Maar hij gaat over een uurtje of zo wel naar de baai om een kijkje bij de sloep te nemen. Hij steekt het vuur in de keuken aan, en neemt de smakelijke voorraad etenswaren in ogenschouw, waar ze de vorige avond wat van hebben gegeten. Durf en de gedachte aan een meer geschikter ontbijt voor Gerald vormen zijn inspiratie. Hij vindt koffie in een blik, daalt af naar de kelder om wat van de voorraden te plunderen. Hij trekt een felgroen calicoshort aan dat achter de deur hangt, en gaat verder met uit te vogelen of hij in de boerderij niet net zo’n fatsoenlijk ontbijt zou kunnen bereiden als tijdens het kamperen in het bos. Meneer Marcy heeft vaak verklaard: ‘Phil, je bent een geboren kok! Wanneer de chef van het Ossokosee House voor een hoger loon staakt kun je hier aan de slag.’ Dus maakt hij een omelet en roept Gerald. ‘Hmm? Ja, wat is... wat is er aan de hand?’ vraagt de jongen verward, terwijl hij zijn hoofd van het kussen optilt en slaperig wat zinnen brabbelt voordat zijn bewustzijn terugkeert, bij hem een bijzonder langzaam ritueel. ‘Het ontbijt staat klaar,’ lacht Touchtone. ‘Alleen wij om het op te eten. Kom, het is een prachtige dag. Hoe voel jij je?’ ‘Oh, het gaat goed met mij.’ Zijn rode gezicht, zijn buitensporig heldere ogen en gloeiende handen doen Touchtone zich ongemakkelijk voelen. Gerald vindt het ontbijt inderdaad een tamelijk verrassend meesterwerkje, maar toont nauwelijks belangstelling, wat Philip wel had verwacht. Als Gerald gapend van tafel opstaat, zegt deze plotseling dat hij zich ‘te moe voelt om te lopen’.

Hij lijkt zich niet druk te maken over zijn toestand, legt ook weinig animo aan de dag om er wat aan te doen. Lusteloos struint hij rond, terwijl Touchtone de tafel afruimt. ‘Ik denk dat ik te veel in beslag genomen wordt door de Probasco’s, of het huis hier, of hoe ik berichten kan versturen, of... nou ja, wat dan ook,’ zet hij verontschuldigend uiteen. Touchtone is niet verrast, ook niet opgelucht. Hij gaat met Towzer op zijn hielen in zijn eentje naar de baai, neemt een kortere route die hem de lange wandeling over de weg bespaart. Ontzet beseft hij waar hij al bang voor was. De boot is inderdaad verdwenen, waarschijnlijk naar zee afgedreven of met het keren van het tij richting de kust. ‘Wat verschrikkelijk nalatig van me!’ roept hij. Het dringt tot hem door dat door dit verlies alles stil komt te staan. Hij vindt bij de kade van de Probasco’s geen andere boot, ook niet in de schuren met nautisch en landbouwkundig materiaal. ‘We zullen moeten wachten!’ zegt hij tegen zichzelf. Zijn nieuwsgierigheid naar zijn gastheren maakt plaats voor verbolgen ongeduld, omdat hij de dingen zo vanzelfsprekend vond, en ook vanwege zijn eigen achteloosheid. Zijn bezorgdheid over het inlichten van de heer Marcy en de heer Saxton neemt toe. ‘Ze kunnen ons hebben begraven, Towzer, ons voor dood hebben aangenomen!’ roept hij, zich tot de attente vertegenwoordiger van het afwezige boerenvolk richtend. Towzer lijkt vastbesloten dat er niets zonder zijn medeweten geschiedt, loopt Touchtone overal achterna. Philip wordt onaangenaam verrast als hij over de drempel van de boerderij stapt. Gerald is met barstende hoofdpijn weer naar bed gegaan, wat Philip terecht als een teken van koorts ziet. Het neemt merkbaar toe. Tegen de middag ligt de jongere jongen rusteloos te woelen, wat duidt op een naderend delirium. Dromend mompelt deze zo nu en tegen mensen die er niet zijn, of, wanneer opnieuw wakker, stelt hij Touchtone pathetische vragen, meelijwekkend vanwege de plotselinge felheid en ook niet te beantwoorden. Philip weet dat er een nieuwe zorg en spanning is opgedoken. ‘Hij is erg ziek, heel erg! Het valt te verwachten dat dit door zal gaan en nog erger wordt.’ Door zijn enorme angst vergeet Philip al het andere waarover hij zich zorgen maakte. Wat zal hij doen? Hoe kan de kennis en zorg van een arts en verpleegkundige worden toegevoegd aan de last die reeds op zijn schouders rust? ‘Als hij echt ziek wordt, weet ik niet genoeg om het te bestrijden. Ik zal mijn best doen om het hem naar de zin te maken. Maar och, kwam er maar iemand! Waar zou ik in vredesnaam het beste mee kunnen beginnen?’

Hij voelt dat zijn vermogen om zichzelf te bedruipen tanende is, maar gaat na wat er nodig is. Hij maakt gebruik van de periode waarin Gerald tijdens een onrustig dutje ineens volmaakt kalm is, gaat naar buiten, verzamelt wat kreupel- en aanmaakhout van achterin de tuin. Door wat kerosine en vervolgens water op het vuur te gooien ontstaat een dichte rookkolom waarvan hij hoopt dat het de aandacht trekt van één van de veraf varende schepen. Hij ziet een vuurtoren. ‘Voor zij die iets van deze Probascomensen afweten, zal het natuurlijk lijken alsof de boer slechts wat zwerfvuil verbrandt. Niemand zal twee keer over de rook nadenken, tenzij zij het zelf zien.’ Wat precies ook het geval blijkt. Terwijl het vuur met succes smeult, gaat hij op zoek naar een boek, waarvan de titel ‘Dr. Bentley’s Ready Guide’ hem toevallig eerder was opgevallen. Hij vindt het flitsend boekje, ‘gepresenteerd’ door een bedrijf dat handelt in patenten voor geneesmiddelen. Erin staan enkele eenvoudige aanwijzingen voor het zonder doktersbemoeyenis verzorgen van zieken. De gids vertoont de voornaamste tekenen van slijtage en gebruik op de pagina’s die aan reuma en influenza zijn gewijd. Wat erop duidt dat in noodgevallen deze het vaakst werden geraadpleegd. In een paar donkere schoorsteenkasten vindt hij een beperkte en groezelige voorraad medicijnen van de familie. Flessen zijn half gevuld of leeg. Gelukkig worden een paar ervan in de gids van Dr. Bentley genoemd. Gerald is te zwak om de toegediende dosis te weigeren. ‘Voor je bestwil, vriend. Het is het beste wat ik voor je kan doen,’ zegt Philip verontschuldigend. Gerald, half verdoofd, opent zijn mond. Als hij de jonge jongen het laatste voorgeschreven theelepeltje heeft gegeven en met een bezwaard en steeds meer door angst bevangen gemoed lange tijd naast hem op zijn kussen heeft plaatsgenomen, gaat hij bij het raam zitten. Hij schrijft de heer Saxton en de heer Marcy het bericht dat bij de eerste de beste gelegenheid verstuurd moet worden. Wanneer dat het geval zal zijn kan hij natuurlijk niet voorspellen. De verbinding met de buitenwereld kan elk moment plaatsvinden, misschien over een paar uur, wellicht pas over een paar dagen. Hij houdt op te speculeren over wat hun gastheren zo plotseling heeft weggeroepen, stopt ook na te denken over de mogelijke oorzaak van het absoluut onverklaarbare uitstel om terug te keren naar het huis, en de zorg voor het vee en de tuin. Waarschijnlijk is een ongewoon gebeuren voor het raadsel verantwoordelijk.

Nu kan hij aan niets anders denken dan dat hij en Gerald zich hier bevinden, gestrand in dit vreemde toevluchtsoord, wachtend op de eigenaren en een redding, en dat Gerald daar in het brede ledikant ligt met toenemende koorts en duizeligheid. Dat staat bovenaan de lijst van zijn angsten en leed van de afgelopen week. Maar hij moet de dingen gewoon nemen zoals ze zijn. ‘Ik heb tot nog toe nooit geweten’, zo eindigt hij zijn brief aan de heer Marcy, ‘hoe het is om je honderd jaar ouder te voelen, eenvoudigweg omdat wat er in een paar dagen is gebeurd van dien aard is dat je je zo voelt. Het lijkt alsof het zo lang geleden is dat we allemaal in het hotel waren, zo vrolijk als leeuweriken, en ik mij niet méér zorgen hoefde te maken dan Gerald. Ik begrijp niet hoe er tijd voor dat alles is geweest.’ Inderdaad, de lachende Philip Touchtone, die op het meer wedstrijden roeide, op de piazza voor het Ossokosee House tenniste, rondreed in de lichte buggy van meneer Marcy, lijkt een nietig wezen dat niets van het leven had afgeweten. ‘Dan te bedenken dat, nou ja, ik de ‘oude’ Philip Touchtone zou zijn, als Gerald niet toevallig naar het Ossokosee House was gekomen om er de zomer door te brengen!’ mijmert hij, zijn ogen op het rood aangelopen gezicht van de zieke jongen gericht. Speculaties over Belmont blijven niet uit. Er is echt iets sinisters in het gedrag van de man, hoe verklaarbaar ook. Hij hoopt dat dit hoofdstuk van hun perikelen net zo abrupt eindigt als het begon. Hij brengt Gerald ertoe wat te eten, voert hem mondjesmaat, en slok voor slok, met de zachtheid en volharding van een ziekenhuisverpleegster. Dat wil zeggen, een bepaald soort ziekenhuisverpleegkundige, want er zijn beslist verschillen. Gerald blijft nog ongeveer een uur rustig liggen. Philip glipt er eventjes tussenuit om hun smeulend baken te inspecteren en wat rond te kijken. Rond drie uur teruggekeerd treft hij de zieke jongen opgewonden en helder van geest aan. Hij moet nodig door Philip opgevrolijkt worden, die zich naast hem zet. ‘Nog niets van hen gehoord, de Probasco’s?’ vraagt Gerald, zich op het kussen wentelend. ‘Nog niet. Ze kunnen ons elk moment vóór de thee binnenstormen.’ ‘Wat zullen ze in vredesnaam denken? Oh, Philip, het spijt me zo dat ik hier lig en niets doe, en dat jij je overal over moet bekommeren. Maar ik voel me te ziek om zelfs te piekeren.’ ‘Vertrouw er maar op dat ze zullen denken dat we ons gezond verstand gebruikt hebben, en zeker alle redenen hadden om de hint te aanvaarden die hun grote open huis verschafte.

Voor de Probasco's ben ik niet bang!' gaat hij eerlijk en onbezorgd verder. 'Je kunt zien wat voor soort mensen het zijn. Ik ben slechts ongedurig om ze te ontmoeten. Er valt niets aan te doen dat je daar ligt, zelfs al had je zes benen waarop je zou kunnen lopen. Ik ben in mijn sas als jij je geen zorgen maakt. Wat voor zin heeft het?' 'Zijn die brieven waar je het over had geschreven?' 'Alles is gereed en er zijn twee telegrammen toegevoegd voor de eerste de beste hand die langskomt om ze te verzenden. Ik denk dat er vanzelf een hand langskomt! Al denk ik niet dat ik zin heb om die te schudden.' De fantasie van Gerald wordt erdoor niet geprikkeld. Hij mompelt, nerveus met zijn lichaam schuddend: 'Arme papa! 'Geef me nog een slok water, alsjeblieft, Philip.' Gulzig drinkt hij. 'Koud, niet? Ik denk dat papa er inmiddels achter is gekomen dat ik méér voor hem ben dan het jacht of zijn nieuwe raceteam.' Hij spreekt niet bitter. Het is blijkbaar geen aanklacht dat zijn vader en enige naaste verwant in de wereld hem zo achteloos voor lief neemt. Hij is eraan gewend. Hij vergelijkt het deel van de affectie dat hem in het leven ten deel gevallen is niet met die van anderen, noch met het deel waar hij recht op heeft. 'Och, hou op!' zegt Philip, het andere kussen opschuddend. 'Daar komt hij nu niet achter, geloof mij maar! Je hebt altijd méér voor je vader betekent dan dat je denkt. Hij is zoals zovele andere stadsmensen, houdt zijn zachte kant binnen, een beetje te veel misschien. Méér dan het nieuwe raceteam! Je zou je moeten schamen!' 'Je kent mijn vader niet,' antwoordt Gerald. 'Jij vriend begrijp hem niet. Van wat je me vertelt, ben ik er vrij zeker van dat hij precies één van die vaders is die nog niet de helft kan uiten van wat hij tegen zijn zoon zou willen zeggen. Ik heb al eerder zoiets meegemaakt.' 'Ik denk dat hij zo in elkaar zit,' antwoordt Gerald, 'maar het is niet de meest aangename vader, vind ik.' 'Misschien denk je er op een dag anders over,' zegt Touchtone. 'Ik heb ooit een man gekend die zijn zoon aanbad, een knaap, meen ik, niet veel ouder dan jij. Hij was zo trots als maar zijn kon op diens uiterlijk, intelligentie, de wijze waarop mensen tegen hem aankeken, alles. Hij stond er niet vaak bij stil, besepte het in feite niet. Toen dat op een dag wel het geval was vroeg hij zich af waarom hij zo dom was geweest om zijn gevoelens niet aan zijn zoon te vertellen. Jij en je vader zullen op een dag nader tot elkaar komen. Kom, probeer nog een dutje, als een goede jongen. Zal ik dat kussen eens opschudden?' Hij wil een eind maken aan dit of elk ander gesprek en zijn patiënt tot rusten en slapen bewegen.

Maar Gerald zou en moest praten. Zolang Philip ervoor zorgt dat de koorts niet toeneemt is het misschien goed om hem tegemoet te komen. Mijmeringen omtrent Philip voeren Gerald naar diens vroege ervaringen. Het gesprek in het zomerhuis van het Ossokosee House, waarvan het afluisteren hen zo dicht bij elkaar heeft gebracht, komt, zoals zo vaak, weer opduiken. ‘Philip,’ vraagt hij loom. ‘Weet je nog wat je die avond in het hotel zei. Dat je op een dag zou kunnen bewijzen dat... dat jouw vader niet was wat hij verondersteld werd te zijn?’ ‘En niet gedaan heeft wat de meeste mensen als voor waar aannemen?’ antwoordt Touchtone op de eigenaardige toon die altijd gepaard gaat met elke verwijzing, of zelfs maar het denken eraan, naar de schande en baken van zijn leven. ‘Zeker. Wat is ermee?’ ‘Wat bedoelde je met dat ‘we het samen zouden kunnen bewijzen?’’ ‘Ik bedoelde dat ik haast heb om op te groeien tot iemand die voor zichzelf kan zorgen. Als ik, nou ja, twee of drie onaangeraakte stenen omkeer denk ik dat ik de goede naam van mijn vader wel onder één ervan vindt.’ Hij zwijgt even, moet aan de hoon van Belmont denken. Ach! Hij heeft een mogelijk spoor als hij deze weer zou ontmoeten - alleen. ‘Tegen de tijd dat ik met deze opgave begin, kan jij mij er misschien een handje bij helpen. Dat is alles.’ ‘Als ik ooit iets kan doen, dan doe ik dat, wees daarvan maar overtuigd,’ antwoordt de jongere jongen ernstig. Hij draait zich om, kijkt Philip liefdevol aan. Philip ziet er een blijk van heldere en kalme toewijding in. ‘Zie je,’ vervolgt Touchtone, ‘Enkele van de mannen die de inbraak pleegden leven waarschijnlijk nog. Misschien zijn ze bereid om nu meer de waarheid te vertellen dan toen. Of wellicht ook niet. Ik weet dat er meer te achterhalen valt.’ Er volgt een pauze. ‘Heb ik je ooit verteld over de nacht dat mijn vader stierf?’ vraagt hij plechtstatig. ‘Nee, ga alsjeblieft verder.’ ‘Ik was toen nog maar een klein kereltje, zoals jij nu. Vader wilde dat ik het mij zou herinneren. Ik heb het ook perfect onthouden. Het was een verschrikkelijk koude dag in januari. Mijn arme moeder was bijna op van angst, want vader zonk rond negen uur plotseling vreselijk snel weg, hoewel de dokter geen idee had dat hij het niet tot de ochtend zou volhouden. Ben ik ooit met je langs het huisje gereden dat we van meneer Marcy huurden en waar we jaren na onze komst woonden? Ik durf te stellen van niet. Ik ben niet dol op die weg. Nou, vader liet moeder mij naar zijn kamer komen. Ik ging bij het bed zitten, net zoals nu bij de jouwe, en liet hem mijn hand en die van moeder vasthouden.

Meneer Marcy was in New York. Oh, wat zag vader er met zijn holle ogen moe uit. Op sterven na dood leek hij. Hij glimlachte enigszins toen hij ons tweeën daar samen naast hem zag. ‘Dat is goed’, zei hij zachtjes; ‘Blijf altijd bij je moeder, Philip, en Hilda, onthoud dat alleen de dood jullie twee zou moeten scheiden. Philip,’ ging hij verder. ‘Je zult naar ik hoop en verwacht uitgroeien tot man. Ik veronderstel dat het beste wat ik je kan toewensen is dat je de mensen die je tegenkomt nooit over mij zult horen praten, of zelfs maar mijn naam in een krant zult lezen. Ik wil je vanavond zeggen, want ik ben bang dat ik morgen niet veel woorden meer over heb, dat ik, je vader, onder de schandvlek leeft van een misdaad. Door bijna iedereen die ik ooit gekend heb of die jij misschien kent, als een misdadiger gezien wordt. Maar ik ben net onschuldig als jij aan wat mij ten laste is gelegd. Denk eraan dat ik dit tegen je zeg op, wat volgens mij mijn sterfbed is, en ik na de lieve God vertrek, die over de wereld oordeelt; soms de enige Kenner is van het goede en kwade, groot of klein.’ ‘Ik begon te huilen. Mijn moeder drukte mijn hand en zei resoluut: ‘Nee, luister goed naar vader, Philip! Op een dag zul je daar blij om zijn.’ Dus vermande ik mij, slikte mijn gesnik zo goed als ik kon in, en hield mijn ogen op de zijne gericht, ondanks de tranen. ‘Het is moeilijk voor zo’n jonge knaap zo’n scène als dit mee te moeten maken, Phil (hij noemde me vaak Phil, en dat is de reden dat ik tegenwoordig nooit meer wil dat iemand dat doet), en je hoofd vol te stoppen met treurige gedachten, die het gevolg ervan kunnen zijn. Maar het is het beste. Jij bent mijn zoon, en mijn naam, goed of slecht, is de jouwe. Ik werd ontslagen, verguisd en vrijwel geheel veroordeeld op basis van de getuigenissen van twee mannen. Eén daarvan was Laverack, de leider van de dieven, de andere de bewaker van de bank, Samuel Sixmith. Zul jij je dat herinneren, Laverack en Samuel Sixmith?’ ‘Ik knikte met mijn hoofd. Vader ging verder met: ‘Op een dag kun je alle onwaarheden lezen die Laverack en Sixmith hebben gezworen. Schenk er geen aandacht aan. Vergeet alleen niet dat ik jou, mijn zoon, nogmaals mijn erewoord geef dat het leugens zijn. Laverack had een reden om zich te wreken en mij aan te vallen. Maar er moet daarnaast ook een samenzwering zijn geweest tussen hem en de bewaker Sixmith. Misschien ontdek je het voordat je sterft. Ik laat het aan jou en God.

Als je dat doet, zuiver je mijn naam voor het oog van de wereld. Hoewel het misschien zo laat komt dat de maatschappij er nog weinig belangstelling in zal tonen. Als God de deur daartoe open zet, doe het dan toch, Phil. Ik geloof dat die weg ooit begaanbaar zal zijn. Ik hoop voor jou en je moeder dat dit traject niet al te lang dicht blijft.’

’Het valt te vrezen dat Touchtone tijdens zijn verhaal Gerald's koorts en al het andere is vergeten. De jongere jongen ligt daar maar en kijkt vol bewondering en medeleven naar Philip. Dat zijn hartslag bij het levensverhaal van zijn vriend niet omhoog schiet komt doordat mededogen en verdriet het binnen de perken houdt. ‘Hij praatte nog wat tegen me,’ vervolgt Philip. ‘Hij smeekte mij altijd te blijven herinneren dat mijn moeder en ik een vriend in de heer Marcy hebben. Daarna zeiden we allemaal samen het ‘Onze Vader’, mijn vader kuste mij op het voorhoofd en zei tegen moeder dat ze me naar de andere kamer moest brengen. Ze liet mij bij onze bediende achter. Arme oude Bidy Farrelly! Ik vraag me af of ze nog leeft. Ze huilde alsof haar hart op het punt stond te breken. Ik denk dat ze aan de deur heeft staan luisteren. Moeder ging naar vader terug, ik werd gesommeerd naar bed te gaan. Aanvankelijk was ik te opgewonden om te slapen, en dacht aan alles wat vader had gezegd. Ik ben er geen woord van vergeten, geen namen of wat dan ook, Gerald. Dat zal ook nooit gebeuren. Bovendien hebben moeder en ik het er vaak in alle rust erover gesproken. Ze zei dat ze méér afwist van het proces tegen mijn vader. Ik heb hem niet meer gezien. Hij stierf ‘s nachts en wilde niet dat ik werd geroepen. ‘Ik heb afscheid genomen van Phil,’ had hij gezegd, ‘en ik wil niet dat hij vergeet wat ik hem verteld heb door nu opnieuw afscheid te nemen. Arme vader!’ Er valt een pauze. De klok slaat vier uur. Het is voor hen nu bijna een huiselijk geluid. De openhartige geschiedenis uit het verleden heeft onbedoeld de vinnige kant van hun huidige problemen doen afnemen. ‘Laverack en de bewaker Sixmith,’ herhaalt Gerald langzaam. ‘Die twee. Wat is er van hen geworden? Heb je ze ooit gezien of de kans gehad met ze te praten?’ ‘Nee,’ antwoordt Touchtone. ‘Laverack heeft zijn straf met de overige vier uitgezeten. Ik durf te stellen dat hij zich sindsdien nog achter tientallen andere namen heeft verscholen, tenminste als hij nog steeds in dit land of waar dan ook vertoeft. Sixmith werd, naar ik meen, op staande voet door de bank ontslagen, maar vader heeft nooit gehoord wat er van hem is geworden.’

‘Heeft meneer Marcy voor het welzijn van je moeder en jou ooit geprobeerd de zaak op te helderen?’ vraagt Gerald. Touchtone bloost, antwoordt ongemakkelijk: ‘Ja, dat wil zeggen, nee. Veel kon hij niet uitrichten. Om te beginnen waren er weinig aanknopingspunten,’ voegt hij ter verontschuldiging voor zijn beschermer eraan toe. ‘Meneer Marcy heeft zoveel andere dingen voor ons gedaan. Hij spreekt zelden over het gebeuren.’ ‘Maar hij gelooft net als jij dat je vader onschuldig is?’ houdt Gerald aan, terwijl hij zich op één elleboog opricht en Touchtone strak aanstaart. ‘Ja... ja,’ antwoordt Philip langzaam, gaat trager verder, ‘maar niet zoals ik ben ik bang. Ik zeg je, we praten er zelden over. Ik... ik weet het niet.’ Dat antwoord vertelt een duidelijk verhaal. Gerald zet het onderzoek niet voort. ‘Nou, als we hier weggaan en papa opzoeken moet je hem alles uitleggen. Het is toffe vent die iedereen helpt met wat dan ook. Je kunt mij op mijn woord geloven. Samen kunnen we voor iedereen, inclusief de heer Marcy, de waarheid aan het licht brengen. Ik kan je niet zeggen hoe dankbaar ik ben dat je mij hier alles over hebt verteld. Net zoals jij geloofde ik het vanaf het begin af aan al niet, weet je.’ ‘Ja, dat weet ik,’ zegt Touchtone. ‘Het was zo vreemd en onverwacht. Ik was er blij om. Kom, we houden nu op met praten. Je moet proberen te slapen. Ik ben vreselijk onbezonnen geweest. Doet je hoofd nog zo pijn?’ ‘Bij lange na niet. In plaats van mij zo warm en ellendig te voelen, geloof ik nu aan de beterende hand te zijn.’ Zijn handen en slapen voelen wat kouder aan, en na een tijdje waarbij niet gesproken wordt, bemerkt Philip dankbaar dat Gerald ingedommeld is, en het in sluimeren overgaat. Philip zorgt ervoor dat er minder licht in de kamer valt. Hij denkt aan de geduldige koe, vraagt zich af of hij veilig naar haar toe kan. Plotseling klinkt door de ramen het geluid van het blaffen van de hond. Het doet de zieke jongen niet ontwaken. Geruisloos haast Philip zich via de kamer en keuken naar de hoek van het huis, waar de plotseling waakzame Towzer zich ophoudt. Een man en een vrouw komen vanaf de kade aanlopen. Een grote eenmaster ligt er afgemeerd. Ze kijken duidelijk verstoord naar de boerderij en de rook in de tuin. Door het zien van het personage dat zich naar de poort haast om hen te ontmoeten en te begroeten, groeit hun verbazing, en doet hun pas versnellen. Daar komen ze, beladen met een paar grote tapijtzakken en talloze bundels. Het zijn mensen van middelbare leeftijd. De man is niet groot, heeft een glad gezicht, is klein en dik, de vrouw lang en plomp.

Hun slimme verwonderde gezichten staan vriendelijk. De man zwaait wat onzeker terug naar Philips, die gebaart hen te kennen. Philip hoort hun uitroepen, hun onderling vragen stellen. ‘De Probasco’s naar ik aanneem? Eindelijk!’ roept hij. Blootshoofds loopt hij door de poort op het echtpaar af, buigt en herhaalt als ze dichterbij gekomen zijn vragend: ‘De heer en mevrouw Obed Probasco naar ik veronderstel? De boer laat zijn bezittingen vallen, antwoordt verbijsterd, maar niet agressief: ‘Tot uw dienst, mijnheer. Met wie heb ik het genoeg te mogen spreken?’

Hoofdstuk 14

Bondgenoten

Zoals de lezer wellicht begrijpt kost het beantwoorden van de vraag waarmee het vorige hoofdstuk van deze geschiedenis werd afgesloten tijd om te beantwoorden. Met open mond en bereid te luisteren laten Obed Probasco en zijn vrouw Loreta hun bagage stuk voor stuk achteloos vallen op het met gras begroeide pad dat vanaf de steiger omhoog leidt, en houden voor Philip halt. Ze vallen van de ene in de andere verbazing als Philip zijn verhaal vertelt. Hij leunt tegen het hek, nu eens met de een pratend, dan weer met de ander, en bericht over zijn vreemde geschiedenis. Het verbaasde echtpaar uit New England kijkt elkaar om de haverklap aan, schetteren zoiets als: ‘Goeie genade!’ ‘Heeft iemand ooit zoiets gehoord?’ ‘U beweert toch niet dat u zus en zo gedaan hebt?’ Obed roept telkens: ‘Nou, dit slaat alles!’ Zelfs de nervositeit van Touchtone en hun interesse in Gerald kan hun gretigheid om alle feiten te weten te komen niet verminderen. Het echtpaar vertoont alle kenmerken van huiselijke spaarzaamheid en eenvoud van karakter. Kortom, precies het soort mensen waar Touchtone op hoopte. Het is misschien overbodig om te zeggen dat Philips uiteenzetting alleen gaat over de omstandigheden sinds het van boord gaan van ‘The Old Province’. De heer Belmont en diens achtervolging laat hij achterwege tot een geschikter tijdstip zich aandient. ‘Wilt u mij vertellen dat die arme jongen en u hier al twee dagen opgesloten zitten? Met niemand anders in de buurt, en dat u de helft van de tijd voor hem heeft moeten zorgen?’ De aangedane mevrouw Obed hapt naar adem. ‘Dat is precies wat ik zeg,’ antwoordt Touchtone. ‘Ik heb nog nooit in mijn leven zo’n wonderlijke geschiedenis gehoord,’ vindt Probasco.’ ‘Wat zou u hebben gedaan als u hier niet was beland? Nou, het verbijstert mij, dat is alles.’ ‘Men hoeft niet te twijfelen dat de Heer hierin een hand heeft gehad!’ verklaart mevrouw Obed. ‘Ik kan niet zeggen hoe welkom jullie zijn, en alles in dit oude huis staat tot jullie beschikking. U kunt mij en mijn man geen groter plezier doen, meneer Tombstone. Ik bedoel meneer Touchtone, want ik meen dat u zei dat dit uw naam is, niet? Maar och, och! Was ik maar thuis was geweest.’ ‘Ja, het is een vreemd toeval! Mijn vrouw en ik waren allebei aan wal. We moesten naar Chantico voor de begrafenis van een neef die plotseling overleed. We zijn daar opgehouden omdat ik ziek werd.

Precies op het moment dat zoiets als dit bij ons aan de deur klopt!’ ‘Vreemd toeval?’ herhaalt de boerin. ‘Je kunt beter zeggen een vreemde samenloop van omstandigheden, Obed! Het is heel vervelend voor u geweest, meneer Touchtone, en heeft het voor u en voor de kleine jongen zoveel moeilijker gemaakt. Ik denk dat als de Voorzienigheid heeft voorkomen dat jullie beiden met die arme zielen in die boot overboord werden gegooid, en er nu niemand anders was om te helpen, Hij jullie heeft gered door het laten eten van mijn oudbakken spul. Ons huis stond wagenwijd open, nietwaar? Nou, ik weet niet waar u terecht zou zijn gekomen als wij het niet als laatste hadden achtergelaten! Maar,’ gaat ze verder, zich opeens geïrriteerd tot haar man wendend, ‘dit is de laatste keer dat de oude Murtagh ons zo’n streek flikt! Na al zijn loze beloften dat hij de plaats nooit een minuut zou verlaten! En de koe ook!’ ‘Ja, ik heb genoeg van Murtagh,’ beaamt de boer scherp. ‘Ik denk dat we het gelijk wel aan onze kant hebben, meneer. Murtagh is iemand die wij hier hadden om ons te helpen. Hij lijkt niet meer verantwoordelijkheidszin te hebben dan een sprinkhaan, afgezien nog van zijn drankgebruik. Mijn vrouw en ik maakten ons gedurende de tijd dat we aan de overkant van de zeestraat moesten blijven de hele tijd zorgen. We hadden niet verwacht dat hij zich op deze manier zou gedragen.’ Het ziet ernaar uit dat de vertrokken Murtagh inderdaad de leiding van zijn baas gekregen had, en dat, nadat zijn werkgevers nauwelijks hem de rug hadden toegekeerd, die nalatige dagloner in zijn eigen bootje was gestapt, en ook richting de kust was vertrokken. ‘Waarschijnlijk voor één van zijn gebruikelijke uitpattingen!’ vermoedt de geïrriteerde boer. ‘Dit is voor mij het einde van het dienstverband van Pat Murtagh!’ ‘Nou, kom, laten we hier geen minuut langer blijven staan,’ zegt mevrouw Probasco, beseffend dat de noodzakelijke uitleg van beide kanten achter de rug is. ‘Die jongen bij u moet u niet alleen laten. Misschien is hij niet zo ziek als u denkt. Ik hoop dat hij is blijven slapen terwijl we u zo lang opgehouden hebben. Laten we allemaal opschieten om het goed te maken. Obed, rammel niet met dat hek en trek je laarzen uit voordat je de keuken binnenstapt. Bedankt, meneer Touchtone, laat dat maar liggen waar ze zijn. Er is niemand om het te stelen, weet u. Opschieten, jullie allebei.’ Philip en mevrouw Probasco laten Obed achter om zijn voeten van hun piepende nieuwe bedekking te ontdoen, en lopen zachtjes door de keuken, en op hun tenen naderen ze de deur van de slaapkamer.

Ja hoor, Gerald ligt in een diepe slaap. De goedhartige vrouw volgt Touchtone nieuwsgierig en vol medelijden naar het bed. Ze bekijkt het gezicht van de andere van haar twee ongenode gasten met veel beroering in haar moederhart. Ze heeft snel bewondering voor Gerald's vreemde en momenteel buitengewoon deerniswekkende schoonheid. Ze waagt het met haar vrouwelijke zachte vingers zijn huid aan te raken, aandachtig luistert ze naar de ademhaling van de slaper. 'Hij is er beter aan toe dan eerst, denk ik,' zegt ze zachtjes tegen Philip. 'Zijn huid is vochtig en hij ademt veel gezonder dan dat ik had verwacht. De koorts is net zo snel gezakt als dat het opkwam, denk ik zo. Wat is hij knap, een plaatje! Uit New York, zei je?' Obed steekt belangstellend en bezorgd zijn hoofd om de deur. 'Jij blijft hier bij hem terwijl ik rondvlieg en bedenk wat het beste is wat we kunnen doen.' Ze glipt naar buiten, sluit de deur achter zich. Zo nu en dan zijn erachter gedempte geluiden te horen. Voor Philips aanwijzingen dat het gevlieg een of ander doel dient. Uitstekend mevrouw Probasco! U ontdekt bij uw verlate terugkeer dat uw hele huis in beslag is genomen door een paar jongens. Niet alleen een toevluchtsoort maar ook een ziekenhuis vallen nu onder uw hoede. Welke emotie uw huishoudelijk hart ook herbergt, vermaak of ergernis over de algemene verstoring van de dagelijkse gang van zaken, u zegt er niets van. Ze fladdert stilletjes rond. 'Nog tijd genoeg om te praten,' zegt ze vinnig tegen Obed, die gewend is te doen wat ze hem opdraagt. 'We weten genoeg om meteen aan te pakken. We moeten gewoon zo goed mogelijk voor deze jongens zorgen, totdat ze gereed om ons te verlaten en hun reis voort te zetten. De heer Touchtone zegt trouwens dat, zodra wij weten hoe het met de jongen ervoor staat als hij wakker wordt, zij hun vrienden meteen op de hoogte moeten brengen,. Natuurlijk moeten zij dat! Nadat je de boel hebt geïnspecteerd, en al die klusjes heeft gedaan die de oude Murtagh zo vriendelijk voor je heeft achtergelaten, raad ik je aan om de boot gereed te maken, zodat je morgenochtend vroeg snel naar Chantico kunt vertrekken. Obed haast zich op weg, zijn zondagse kleren wisselt hij om voor zijn dagelijkse, en verdwijnt door de tuin. De kippen lopen monter en vol verwachting achter hem aan. Mevrouw Probasco gaat door met haar werkzaamheden, glipt af en toe naar binnen om Touchtone te raadplegen of hem bij zich te roepen. Gerald dut nog steeds, lijkt af en toe op het punt te staan te ontwaken, maar zinkt altijd weer terug in een diepe slaap.

Het daglicht begint af te nemen. De resterende tijd voordat de kaarsen aangestoken moeten worden zijn er veel gesprekken tussen Philip en zijn bedrijvige gastvrouw; gefluisterde vragen en antwoorden worden haastig gesteld en beantwoord. Met de ramen en deuren wijd open, de smakelijke geur van het avondeten uit de keuken, en de menselijke activiteit, lijkt de oude woning al een andere plek dan zijn vroegere mysterieuze zelf. De hond draaft rond. ‘U noemt hem ‘Towzer’, maar zijn echte naam is ‘Jock’,’ protesteert mevrouw Probasco. De kamers boven zijn niet afgesloten. Touchtone kijkt om zich heen, maar vindt niets dat zijn nieuwsgierigheid prikkelt, behalve een stuk of twee vreemde gehavende meubelstukken. Die lijken meer bij het oude huis te passen dan bij de huidige bewoners. Het duurt niet lang voordat Philip beetje bij beetje door mevrouw Probasco of Obed op de hoogte van hun achtergrond wordt gebracht. Zoals Philip verwachtte, is de boerderij en het land op Chantico Island niet hun eigendom. Het wordt via een bemiddelaar al jaren gehuurd. De statige geïsoleerde oude woning, half boerderij, half herenhuis, behoort nog steeds toe aan de familie Jennison, die zich ooit in het graafschap onderscheidde wegens hun welvaart en sociale status. Het mag dan door andere mensen bewoond worden, de sfeer van vroegere statige tijden en aristocratische bewoners hangt er nog altijd rond. Wie waren de Jennisons? Het was eens een vooraanstaande familie. Hun vroege voorvaderen kochten het eiland ten tijde van de revolutie en noemde het 'Jennison Island'. Een befaamd voorvader had het landhuis gebouwd en het ingericht met mooie ouderwetse meubels. Hij was er dol op geweest, had er geleefd en was er gestorven. In zijn tijd had het talrijke beroemde gasten onderdak geboden. Een vrolijke periode was onder zijn leiding aangebroken; copieuze diners, vrolijke feesten, levendige bruiloften en plechtige begrafenissen. De vergeelde borduursels aan de muur zijn door twee schoonheden uit de familie gefabriceerd: Mary Abigail en Sarah Amanda. Ze zijn reeds lang geleden als grootmoeder gestorven. Van dat hele Jennison landgoed resteert vandaag de dag slechts deze eenzame plek. De naam van het eiland is door een of andere list van de regering op kaarten van de overheid veranderd. Bovendien is er nu nog slechts één drager van de familienaam en deze is eigenaar van de verspreide overblijfselen van de wereldse goederen.

Volgens het ingetogen verslag van mevrouw Probasco is het ene Wentworth Jennison, een grillige rondzwerfende man, die zelden een voet in de buurt van het huis van zijn voorouders zet; een of twee keer per jaar, dan weer een paar seizoenen niet. Hij staat een oude advocaat in Chantico toe het eiland, de boerderij en het huis aan de Probasco's te verhuren. Ze zijn al lange tijd de huurders, betalen hun bescheiden pacht en behoeden de woning voor verval. Natuurlijk wordt het verband tussen deze details in zijn latere gesprekken met de goedaardige boerin duidelijker. Philip hoort die middag en avond in de flarden van haar relaas genoeg om zijn jongensachtige liefde voor romantiek en nieuwigheid op te wekken en dankbaar te zijn voor deze gastvrije situatie. Vlak voor het avondeten wordt Gerald wakker. 'Philip,' roept deze. 'Philip! waar ben je?' Touchtone haast zich vanuit de keuken. Een paar woorden met de zieke jongen geeft Philip een opgelucht gevoel. Dat Gerald's koorts bijna verdwenen is wordt het volgende half uur bevestigd. Hij vertelt het goede nieuws van de terugkeer van de Probasco's. Bij de eerste aanblik van zijn sympathieke gastvrouw 'leek het alsof wij nooit iets anders hebben gedaan dan samen ons leven in hetzelfde oude huis door te brengen,' verwoordt mevrouw Probasco het. Obed krijgt van zijn waakzame echtgenote toestemming om binnen te komen. Hij houdt de slanke hand van de jongen een paar ogenblikken in de zijne, spreekt een paar vriendelijke welkomstwoorden en biedt hulp aan. De inmiddels ontstane eetlust van de zieke wordt met een heerlijk avondmaal gestild, en hij wordt voorzien van frisse lakens. 'Ik denk dat hij in orde is, en dat het uitstekend met hem gaat, meneer Touchtone,' verklaart mevrouw Probasco. 'Onder ons gezegd, we geven hem geen kans om echt ziek te worden.' 'Wat zijn dit vriendelijke mensen!' zegt Gerald zachtjes tegen Touchtone, net als hij weer op het punt staat in slaap te vallen. Vanuit de aangrenzende kamer vormt het gekletter van mevrouw Probasco's borden en het geroezemoes van haar gesprek met Obed een huiselijk slaapliedje. 'Ja, van het vriendelijkste soort,' beaamt Touchtone. 'Ga slapen, en droom over hen en al het andere aangename. Ik zal een nawoord aan deze brieven toevoegen, om ze van het laatste nieuws op de hoogte te brengen.' 'Oh ja, dat kan nu. Heb jij papa geschreven?' 'Ik heb jouw vader en iedereen een bericht doen toekomen. Meneer Probasco staat morgenochtend vroeg op en brengt mij ermee naar Chantico of wellicht gaat hij alleen. Dus, zie je, we zijn aardig op weg om naar de beschaving en onze vrienden terug te keren.'

De opwindung zal snel voorbij zijn.’ ‘We hebben samen veel meegemaakt, niet? En in zo’n korte tijd.’ ‘Dat hebben we zeker,’ zegt Touchtone in alle ernst, half glimlachend. Gerald slaapt. Philip voegt een paar regels aan zijn brieven toe. Nu hun situatie rooskleuriger is geworden, is zijn angst betreft de verzending toegenomen. Geen uur langer mag er onnodig tussenkomen. Hij weet natuurlijk niet welke conclusies de heer Marcy en de vader van Gerald hebben getrokken. Volgens het verslag van de Probasco’s is er in alle kranten uitgebreid over de stoomboot geschreven. ‘Mensen deden niets anders dan erover te lezen en te praten.’ Obed had echter een uitermate wrede aanval van reuma gehad, en zijn vrouw en hun familieleden in Chantico waren te gespannen geweest om het nieuws tot zich te nemen, om nog maar te zwijgen van de begrafenis. In zijn laatste schrijven bericht Philip de heer Marcy en de heer Saxton dat Gerald en hij binnen een paar uur de Probasco’s zullen verlaten om naar Chantico te vertrekken, en vandaar uit richting Knoxport. Daar zullen ze op instructies van de een of de ander wachten. Gezien de ongewisse stand van zaken lijkt het Philip niet verstandig om snel rechtstreeks per spoor naar New York terug te keren. Nog minder raadzaam is het natuurlijk om te overwegen de reis naar Halifax voort te zetten. Er bestaat tevens de kans dat de heer Saxton, de heer Marcy, of beiden, momenteel in Knoxport rondhangen, hopen op nieuws uit een of andere bron, niet bereid om de plek te verlaten die het dichtst bij het recente ongeval ligt. Gelukkig heeft hij geen weet van het feit dat enkele dagen eerder door een panel lijkschouwers een verdronken en misvormd lichaam als het zijne is ‘geïdentificeerd’. En dat het vermeende lot van de sloep door elke ter berde gebrachte mening lijkt te worden bepaald. Terwijl hij daar schrijft weet hij ook niet dat de heer Marcy met een zwaar gemoed zijn eigen koffers en die van meneer Saxton aan het inpakken is. Deze bereidt zich voor om Knoxport te verlaten om met de verdrietige vader op reis te gaan. Hij hoopt hierdoor de zenuwen van zijn vriend tot bedaren te brengen. Marcy heeft hiervoor genereus al zijn eigen beslommeringen opgeschort. Nu de brieven verzegeld zijn, voelt Philip zich meer op zijn gemak. Als de avond vordert zitten hij, mevrouw Probasco en Obed, eerder uitgelaten dan vermoeid, binnen gehoorsafstand van de ziekenkamer. Zachtjes bespreken beide partijen nieuwe details en plannen betreffende de beide jongens, en overwegen de voor- en nadelen.

Wat een gastvrij slim hartelijke volk! Hadden jij en je begeleider Philip niet in minder tedere of hulpvaardige handen kunnen vallen? Wat raken ze geïnteresseerd in de vriendschap die in het Ossokosee House is ontstaan! Ook in de ontelbare onbeduidende of aanzienlijk gebeurtenissen, die deze heeft doen opbloeien, en die zo plotseling zulke verantwoordelijkheden op de schouders van Touchtone hebben gelegd! Voorzichtig vermijden beiden zich te bemoeien met aangelegenheden die ze zeker graag beter willen begrijpen, maar waarin zij zich niet wensen te mengen; de man door te zwijgen en de goede vrouw door tactvolle wendingen in het gesprek Voor het gevoelige hart van mevrouw Probasco, je zal reeds vermoed hebben dat het niet zo onromantisch is als haar uiterlijk, is deze vriendschap tussen deze twee jongens, deze toewijding van de oudere jongen aan de jongere prachtig. ‘Er heeft nooit iets mooiers bestaan dan de manier waarop jij en hij bij elkaar zijn gebleven,’ waagt ze op een keer niet erg grammaticaal maar ernstig op te merken. ‘Het is net een verhaal uit een boek.’ ‘Er is nooit iemand anders geweest zoals Gerald, niet in of buiten een boek,’ antwoordt Touchtone, kortaf en bloost; feiten kunnen wel uit zijn mond komen, maar over het algemeen niet zijn gevoelens. ‘Nou, ik hoop alleen maar dat jullie na dit gebeuren samen een lang leven zullen hebben, zonder dat er ruzies tussen jullie ontstaan, jongeman,’ zegt Obed, de kop van de hond aaiend terwijl Towzer naast zijn stoel ligt. ‘Je bent begonnen vriendschap te sluiten op de manier zoals het namelijk betaamt. Naarmate het zich verder ontvouwt zou het een verbondenheid moeten zijn dat in dit deel van de wereld niet gebruikelijk is, voor zover ik in staat geweest ben dit te constateren.’ ‘Dat hoop ik ook,’ antwoordt Philip nuchter, en ja, hij gelooft erin. Hij ziet het voor zich dat zijn ‘oude hoofd op jonge schouders’ in de wervelende aaneenschakeling van de te volgen jaren naast Gerald staat, zijn beste vriend ooit, om hem te begeleiden en voor hem te zorgen. Of zou de toekomst meningsverschillen, ruzies, een breuk en alleen maar doornen van deze pas aangeplante wijngaard brengen, zoals met zoveel andere vriendenparen in deze vreemde wereld is gebeurd? Alleen het lot weet het, en alleen de tijd beslist. Het is het moment om te gaan slapen. Philip stelt voor om in de lounge te overnachten. Het bed wordt onder de hoede van mevrouw Probasco beter opgemaakt dan voorheen. Obed zou na een vroeg ontbijt naar Chantico vertrekken.

Aanvankelijk besluit Philip dat het het beste is om met hem mee te gaan. Hij besluit echter zijn ongeduld te beteugelen en niet de hele dag voor Gerald afwezig te zijn. De brieven en telegrammen liggen klaar om verstuurd te worden. Obed begrijpt precies wat hij moet doen. Ze zeggen elkaar welterusten. Philip ligt ruim een half uur wakker, is rusteloos. De ene na de andere onzekere situatie en de onopgeloste affaire van Gerald en hem houden hem bezig. Hij denkt na, maakt plannen, hoort de plotseling opgestoken wind woest om het huis waaien. Zijn laatste gedachte is dat het behoorlijk hard is beginnen te regenen. Zijn ontzetting en die van de Probasco's als ze elkaar de volgende ochtend ontmoeten, kunnen niet in het kort worden beschreven. Er woedt een hevige storm. De zee is een waanzinnig verschrikkelijk wild wezen, zich wentelend in het donkere tumult van de kletsnatte en koude storm. De verbinding tussen het eiland en de kust is een woeste watermassa die door geen enkele gewone boot veilig overgestoken kan worden. Het is geen gewone storm, maar een equinoctiale. Obed verklaart met spijt maar oprecht dat hij er niet aan hoeft te denken om een overtocht naar Chantico te wagen. Brieven, telegrammen, elke vorm van communicatie moet wachten tot de weerelementen zijn bedaard. 'Weer een dag verloren!' roept Philip ongeduldig tegen zichzelf. Hij loopt gekweld machteloos in Gerald's kamer op en neer. Gerald is inmiddels zo opgeknapt dat mevrouw Probasco verklaart dat het gevaar van verdere ziekte geweken is. Hij zwerft met de boerin loom en tevreden door het huis. Philip had al gehoopt dat de jongen binnenkamers gehouden kon worden. Zijn eigen zorgen drukken zwaar op hem. Obed en hij overleggen, kijken naar de zee en de storm. Er valt niets anders te doen. De intensiteit van de storm neemt in de middag toe, en nog erger, 's avonds bij het aanbreken van de vroege en buitengewone duisternis is het natuurgeweld buitensporig.

Hoofdstuk 15

Vast door de storm

Reeds vergeelde krantenartikelen verschaffen de lezer, die geïnteresseerd is in details van zulke gebeurtenissen, uitgebreide verslagen van de beruchte storm, die in de herfst van 188. plotseling vanuit de westelijke Atlantische Oceaan opstak en een spoor van vernieling achterliet. Het overspoelde de rotskusten van New England met een kracht die recente stormen zelden evenaarden. Vissersboten, stevig gebouwde koopvaardijschepen en jachten, die te laat in hun thuishaven waren teruggekeerd, werden met tientallen verpletterd op de riffen van de Midden- en Oostelijke Staten, verzwoegen door de verschrikkelijke zee waar dagenlang metershoge golven heer en meester waren. Of ze dreven als lege zeepkisten door de branding richting de kust. De dodenlijst van zeelieden en anderen die de pech hadden overgeleverd te zijn aan de genade of de meedogenloosheid van de storm liep in de honderden. Dat was niet alles. Tientallen kilometers lang werd landinwaarts het reizen onderbroken door overspoelde doorgaande wegen en beschadigde spoorlijnen. De telegraaf- en postdienst was voor veel bestemmingen opgeschort. Bruggen waren overstroomd, of weggevaagd, alsof er voorjaarsschoonmaak aan de gang was. In de havens en zeestraten namen de getijden zodanig toe dat de oudste dorpbewoners huiverden bij de jongste metingen en vergelijken. Vier dagen lang daalden er met slechts korte pauzes regenbuien op Chantico neer. Toen de stortregens lichter werden en eindelijk ophielden, boezemden de wind en de oceaan zelfs koelbloedige schippers en toeschouwers angst aan. Terwijl alles op het gebied van de communicatie met hun vrienden tot stilstand is gekomen, wachten Philip en Gerald, op Chantico Island opgehouden, alles af in gezelschap van de Probasco's, en kijken naar de dwarrelende wolken en de woeste zee. Obed kan echter na de tweede ochtend niet vaak meer in hun nabijheid vertoeven. Zijn reumatiek heeft weer de kop opgestoken. Het zorgt ervoor dat de arme man veel in bed ligt, met zo'n pijn dat deze bij hem alle andere kwesties opzij schuift. Mevrouw Probasco verzorgt hem, bestiert de huishouding, zit urenlang bij Touchtone en Gerald, vrolijk kletsend lange verhalen te vertellen over haar jonge jaren met Obed toen ze nog op de boerderij van hun ouders woonden, een paar kilometer van Chantico verwijderd.

Ze houdt Gerald's herstel nauwlettend in de gaten, is over het algemeen net als Caesar, omdat ook hij 'alle dingen tegelijk moest doen'. Net als de machtige Julius klaagt ze niet over de situatie. De middelen van de boerderij zijn, afgezien van het levendig gepraat van mevrouw Obed, tijdens zo'n noodsituatie beperkt. Je kunt je hoofd niet buiten de deur steken, tenzij je wilt dat de wind het er bijna afblaast. Maar alles dient ingezet te worden om Philip Touchtone af te leiden van de uren waarvan hij weet dat deze bij hun vrienden aanzienlijke spanning of groot verdriet veroorzaken. Er is een backgammonbord met op de achterkant het opschrift 'Geschiedenis van Engeland', maar niemand wordt erdoor misleid. Gerald vermaakt zich vanwege het grote opzichtige label met een ander tamelijk verbazingwekkend tijdverdrijf. Het is getiteld, 'Het spel van de succesvolle en minder succesvolle perioden in je leven, zedelijk en leerzaam amusement voor de jeugd van beide geslachten. Door een vriend voor hen.' 'Zou het voor ons bedoeld zijn?' vraagt Gerald zich af, als hij op dit antieke juweeltje stuit. 'Ik heb nog nooit van 'jeugd van beide geslachten' gehoord. Ik dacht dat mensen óf jongens óf meisjes waren.' Philip brengt een deel van de ochtend door met de plechtstatige kat allerlei trucjes aan te leren, zeer tegen de zin van het geduldige poesje, dat diezelfde middag laat zien dat zij geen enkele moeite heeft gedaan het zich te herinneren. Met Gerald aan zijn zijde om zijn aantekeningen te vervolmaken te maken, werkt hij zijn dagboek bij. Gelukkig is het veilig in zijn reistas opgeborgen geweest. De gedeeltelijke verschoning van het linnengoed en de handige prullaria die hun tassen bevatten zijn onverwachts van grote waarde nu hun hutkoffer samen met de rest van de bagage van 'The Old Province' op de bodem van de zee ligt. Mevrouw Probasco maakt van de gelegenheid gebruik om hun spaarzame kleren grondig in orde te brengen. 'De volgende keer dat ik kortdurend reis denk ik dat ik alle spullen uit mijn kast in een handtas stop!' roept Gerald vol spijt, de balans opmakend van hun middelen. 'Of de koffer over land versturen,' lacht Touchtone grimmig. 'Ik ben echter blij dat er niets van waarde in de koffer zat dat we niet kunnen vervangen. Als we in Knoxport arriveren kunnen we daar of elders, het hangt ervan af wat meneer Marcy en je vader adviseren, direct een garderobe bij elkaar zoeken. Wat een geluk dat je die daguerreotypie van je moeder er niet in hebt gestopt!' 'Ja,' antwoordt de jongen ernstig. 'Dat is een geluk. Papa zou zich net zo beroerd hebben gevoeld als ik als die verloren was gegaan. Het is de enige die we goed vonden.'

Touchtone ziet dat deze langdurige scheiding van de jongen met zijn vader hen in meer dan één opzicht dichter tot elkaar zal brengen. 'Dat is iets om te koesteren,' zegt hij tegen zichzelf. 'De beste manier om sommige kameraden te verenigen lijkt door iemand hen af en toe eens flink door elkaar te laten schudden. Misschien komt het voor Gerald en meneer Saxton daar wel op neer.' Ondanks dat Gerald omwille van zijn vriend resoluut zwijgt over de belangrijke kwestie met betrekking tot diens vader of de navorsing en conclusies van de heer Marcy weet Philip dat Gerald de meeste tijd zijn gedachten bij de heer Saxton liggen, maar hij probeert het onderwerp zeker niet aan te kaarten. 'Weet je wat ik denk?' zegt Gerald een keer abrupt, opkijkend van het backgammonbord nadat hij de dobbelstenen heeft gegooid en zijn pionnen tijdens verschillende beurten strategisch heeft geplaatst. 'Ik geloof niet dat tot nog toe ik papa erg heb gewaardeerd, en ook niet dat hij mij erg heeft gewaardeerd.' De binnenkomst van een strompelende Obed Probasco voor het avondeten en een nieuwe bespreking van het weer behoedt Touchtone een antwoord te moeten geven op een verklaring waarvan het hem opvalt dat deze bijzonder dicht in de buurt van de waarheid komt, een veel voorkomende stand van zaken tussen naaste familieleden. Ze zwerven over de oude boerderij, terwijl de wind brult en de regen langs de dakrand en de ramen stroomt. Tot aan de dag van vandaag heeft Philip een levendige herinnering aan de verkenningsstochten in de vorm van een paar heldere koperen pannen om het eten in warm te houden. Ze behoorden aan 'grootmoeder' Probasco, en hangen nu in gerestaureerde glorie op een plek, ver verwijderd van het schemerige hoekje waar ze jarenlang stonden. De ontdekking van een rat achter een paneel in de keuken, vlakbij het dressoir waar mevrouw Probasco gewend is haar warme brood en taarten neer te zetten, houdt het hele huishouden inclusief Towzer bezig. 'Je zal en wil de hond Towzer noemen, terwijl je weet dat zijn echte naam Jock is,' protesteert mevrouw Probasco regelmatig de volgende middag. 's Avonds vertelt Obed verhalen over een of andere oom, 'een zeevarende met een bijzondere achtergrond'. De geschiedenis is flauw, langdradig en draait voornamelijk over de pogingen van de nautische voorouder om 'een weduwe die op Kaap Ann woonde' ertoe te bewegen een lapje grond in haar bezit voor een grote visvangst te ruilen. Ze wilde daar niet op ingaan, aangezien een bruiloft ook deel uitmaakte van de voorgestelde transactie.

Met die kroniek verstrijken de uren tot het tijd is om te gaan slapen, en het stuurt hen op de koop toe loom naar bed. De Probasco's raken van horen zeggen behoorlijk vertrouwd met de karakters en manieren van de bewoners in Chantico. Hoewel de heer en mevrouw Probasco zich tamelijk afzijdig houden van de bescheiden haven wonen enkele vrienden en verwanten er; huishoudelijke benodigdheden en vreemde roddels vinden hun weg naar het eiland. Zoals je soms dingen herinnert die je in een droom hebt gehoord, kan Philip zich in latere jaren de anekdotes en huiselijke beslommeringen voor de geest halen, waar hij in die dagen naar luisterde of liever gezegd, hij hoorde het maar half aan. Soms voert een toevallig gelezen of geuite vreemde naam hem naar de gebeurtenissen van die week terug, zelfs naar het vermoeiende hese geluid van zee en storm van uur tot uur. Met wederzijds goedvinden worden alle vragen over de mate waarin hun oponthoud op Chantico hun plannen zou kunnen doorkruisen terzijde geschoven, tenzij Gerald buiten gehoorsafstand is. Wat kunnen ze trouwens vaststellen? Het komt bij het converseren niet zelden voor dat, wanneer over elk onderwerp niks meer te zeggen valt, mensen op een topic stuiten dat het belangrijkste zal blijken te zijn. Deze ervaring van 'het opvullen van de tijd', zoals het genoemd zou kunnen worden, verschaft Touchtone met de vriendelijke Probasco's een voorbeeld ervan, een gegeven dat hij altijd tamelijk bevredigend heeft gevonden. Het is Gerald Saxton die op de avond van de laatste dag van de storm door een onzorgvuldige opmerking onbedoeld de boel in beweging zet. Obed is toevallig de kamer uit. Ze hebben het gehad over de boerderij op het eiland, hoe vruchtbaar de grond, hoe gemakkelijk het door Obed en de extra hulp die hij in bepaalde jaargetijden inschakelt kon worden bewerkt. Ze spraken over de gerieflijke oude woning die het echtpaar al zo lang bewoont, en dat pas tegen de tijd dat de huur betaald moet worden zij zich realiseren dat zij nog steeds huurders en geen eigenaren zijn. 'Zie je,' zegt mevrouw Obed, terwijl ze haar stopnaald omhoog houdt om hem opnieuw te rijgen, daarbij een heel wrang gezicht trekkend. 'Obed en ik hadden het eiland al lang geleden willen kopen, hoewel er gezien de nadelen een behoorlijk hoge prijs voor gevraagd wordt. Maar er zijn perikelen betreffende het eigendomsrecht. Bovendien is opa Probasco, mijn grootvader in Peanut Point, zwak, erg zwak. Als hij sterft zullen Obed en ik zijn boerderij moeten overnemen en daar gaan wonen. Het is werkelijk een prachtige plek en het land is schitterend.'

Het zal moeilijk voor ons zijn om het eiland te verlaten nadat we hier zo'n groot deel van ons leven hebben doorgebracht.' 'Dat zou ik wel denken,' beaamt Gerald. 'Ik begrijp niet waarom meneer Jennison waar u het over hebt nog steeds gedeeltelijk eigenaar is van het oude pand, en er niet af en toe in de zomer een kijkje komt nemen.' Ik denk dat hij dat wel zou willen.' Het gezicht van de boerin verandert. 'De heer Jennison is niet het soort man dat zich daar druk over maakt,' antwoordt ze. 'Hij komt wel eens. Toevallig verwacht mijn man hem nog deze maand voor een aangelegenheid waarover hij afgelopen juli schreef. Er staat boven een kamer vol met zijn spullen.' 'Een kamer vol met zijn spullen!' roept Philip, zich de gesloten deur herinnerend. 'Ja, als jongeman kwam hij vaker op bezoek, en hebben wij op de bovenverdieping als opslagruimte voor hem een kamer vrij gemaakt die voor ons gezin van geen nut was. Er staan heel wat oude meubels, koffers en er liggen paperassen. Hij zegt dat ze nergens toe dienen, hoewel het tot het familiebezit behoort. Hij vroeg ons om het daar te laten totdat hij zich ergens zou vestigen, maar hij is nog steeds niet gesetteld.' 'Woont hij nergens?' Mevrouw Probasco kucht. 'Ik denk dat je het beste kunt zeggen dat hij overal woont. Hij is naar eigen zeggen een zwervende heer.' 'Dan is hij waarschijnlijk meestal in New York en heeft er daar zijn hoofdkwartier,' oppert Gerald. 'Mijn vader zegt dat vaak mensen die niet in New York wonen, dat altijd zeggen. Is hij makelaar?' 'Ik weet niet precies wat hij doet,' antwoordt mevrouw Probasco. Philip vermoedt dat er interessante feiten over de heer Jennison op de loer liggen. Hij besluit het gedachteloze gevraag van Gerald niet te onderbreken. 'Soms lijkt hij het ene te doen, en dan weer iets anders', concludeert de boerin. 'Ik zou hem graag willen zien.' 'Ik denk niet dat je bijzonder met hem ingenomen zou zijn,' antwoordt mevrouw Obed droogjes. 'Het zou hier kunnen gebeuren voordat je vertrekt. Hij maakt lange reizen door het hele land. Soms weet de heer Clagg, de advocaat van Chantico, wekenlang zijn adres niet.' 'En hij is echt de laatste van de Jennisons, zegt u? Wat jammer dat hij niet zelf op deze oude plek woont en het in het belang van de familie niet in stand houdt.' Mevrouw Probasco bestudeert een kous aandachtig. 'Ja, het is jammer. Maar ik denk niet dat hij dat zou kunnen. Meneer Jennison is niet getrouwd, en ook niet rijk, zie je, en ook niet...' Op dat moment klinkt vanuit de deuropening waar hij even heeft staan wachten de krachtige stem van Obed.

‘Kijk eens, Loreta,’ roept hij schertsend, ‘ik zou denken dat jij je zou moeten schamen zoals je daar zit en hen probeert zand in de ogen te strooien! Wat is het nut ervan? Ik weet dat je een aanzienlijk loyaal gevoel hebt tegenover de Jennisons, maar je hoeft het niet zo ver te drijven. Het is een feit, jongens,’ gaat hij verder, terwijl hij met enige moeite in zijn leunstoel plaatsneemt, ‘dat Loreta en ik tot de conclusie zijn gekomen dat onze meneer Winthrop Jennison uitgegroeid is tot een nogal duister en verdacht personage. Zijn leven en zaken lijken iets in te houden waar eerlijke mensen zich niet teveel in hoeven te verdiepen. Zo, Loreta!’ ‘Nou, Obed!’ antwoordt mevrouw Probasco, bijzonder geïrriteerd. ‘Dat moet je niet zeggen! Jij weet het net zo min als ik.’ ‘Misschien weet ik niet zo veel, of misschien weet ik meer, méér zelfs dan ik heb laten blijken, liefste! Om te beginnen heb ik je nog niet geïnformeerd over de details van wat de heer Clagg mij heeft verteld toen ik laatst langsging om de huur te betalen en te horen of meneer Jennison uit Boston al gearriveerd was.’ ‘De heer Clagg? Wat zei meneer Clagg, Obed?’ vraagt de vrouw, plotseling angstig haar werk en de jongens vergetend. Blijkbaar is de mysterieuze heer Jennison een vast onderwerp van gesprek tussen het paar. ‘Hoe kon jij je mond daarover houden?’ ‘Nou, ik laat het je nu toch horen,’ antwoordt Obed goedaardig, knipogend naar Philip, en enigszins genietend van de situatie. ‘Wacht. Voordat ik dat doe, vertel ik de jongens hier wat jij al weet. Dan begrijpen ze de rest van mijn verhaal beter. Ziet u, meneer Touchtone,’ begint hij. ‘De heer Winthrop Jennison groeide op zonder vader of moeder, en hij werd van de ene naar andere kostschool gestuurd door zijn oom, naar wie hij vernoemd is. Deze bezat deze plek tot aan zijn dood. De heer Winthrop was vanaf het begin af aan een wilde jongen. Ik denk niet dat hij echt slecht was, maar eerder opstandig. Het bracht hem regelmatig in de problemen. Al tijdens zijn opleiding en nog voor de afronding van zijn rechtenstudie hoorden wij van verwickelingen. De heer Winthrop werd naar Europa gestuurd nadat zijn oom, en tevens voogd, stierf. Daarvoor kwam hij hier vaak in de zomer. Mijn vrouw en ik hadden hem hoog zitten. We wilden zijn interesse in de plek niet laten verflauwen. In Frankrijk en Duitsland veranderde hij enorm, spendeerde het grootste deel van zijn geld, en toen hij naar New York terugkeerde was er niet veel meer van over. Hij kon deze plek niet voor een goede prijs verkopen, of hij wilde het eigenlijk ook niet, zei hij altijd. In ieder geval zou dat niet veel nut hebben gehad.’

Uiteindelijk kwam meneer Clagg erachter dat Winthrop slechte zaken had gedaan met gokken. In de stad was hij met een groep obscure mannen in aanraking gekomen, die hem, indien hij niet uitkeek, zouden veranderen in een echte schurk! Meneer Clagg praatte veel met hem en regelde zijn geldzaken. Winthrop verliet New York en ging in Boston rechten studeren. Touchtone luistert net zo geïnteresseerd als Gerald. Voor hem is dit een spannend relaas uit het echte leven, waarvan, zoals hij later zou ontdekken, helaas er zovele van zijn. Het volgende hoofdstuk uit de schandelijke geschiedenis van de heer Winthrop Jennison trekt Philips aandacht nog meer, er verschijnt een kleur op zijn gezicht. ‘We hebben deze zaken en nog veel meer over hem gehoord, beter en slechter, vooral slechter. Mijn vrouw en ik verbazen ons erover en hebben er verdriet van. Telkens als hij hier kwam, ongeacht wat hij verder uitspookte, was meneer Winthrop altijd een perfecte heer, zag er niet losbandig uit, behalve dat hij over het algemeen erg bleekjes was. We genoten wel van zijn bezoeken. Hij leek altijd behoorlijk moe als hij hier was. Hij sloot zich op in zijn kamer, of pakte een boot en ging vissen. Mijn vrouw en ik denken dat hij nogal aan deze plek is blijven hangen als een soort toevluchtsoord en rustplaats als de zaken niet gaan zoals hij wil. Het is een aantrekkelijke welbespraakte man van, ik zou zeggen, veertig jaar, alleen ziet hij er jonger uit voor zijn leeftijd. Nou ja, nadat hij een tijdje in Boston doorgebracht had ging het weer mis. Hij trok op met een stel schooiers van het ergste kaliber. Volgens de kranten was er sprake van een oplichtingzaak waar hij en die anderen bij betrokken waren. Toen hij hier kwam, dezelfde zomer waarvan meneer Clagg op de hoogte is, ontdekten wij dat hij tientallen allassen had, en een paar postbusadressen. Het werd nog erger. Op een middag in september kwamen hij en enkele kerels vanaf een jacht naar het eiland. Ze waren goed gekleed, de best geklede die ik ooit gezien heb, maar hadden gemene gezichten. Ze zaten daar allemaal tot zonsondergang bij the Point te praten en te ruziën. Toen ging meneer Jennison met hen mee in de boot en is alleen even hierheen gekomen om te vragen hoe het met Loreta ging. Zij was eerder bang voor hem dan blij hem te zien, ondanks het speciale plekje in haar hart.’ ‘Ik was zeker niet blij hem te zien maar niet bang, Obed,’ protesteert mevrouw Probasco. ‘Ik ben ervan overtuigd dat iemand die in zo’n gezelschap verkeert, ermee op goede voet staat, niet langer zijn familie eer aandoet.’ ‘Eer aandoen!’ spot Obed. ‘Dat is je gebruikelijke milde manier om het te zeggen.’

Ze zal de man min of meer tot haar laatste snik verdedigen, jongens. Let op mijn woorden! Welnu, precies de week nadat hij en zijn gezelschap hier die middag waren beland, ontstond er grote ophef over een overval op een bank in New York, waar alle kranten vol van stonden. De betrokkenen die het hadden uitgevoerd, hadden de hele affaire in een gehuurd jacht bedacht, waarmee ze na afloop verwachtten veilig weg te komen. ‘Het was iets voor uw tijd meneer Philip, de overval op de Suburban Bank in een plaatsje dicht in de buurt van New York’ De bankoverval op de Suburban Bank! Touchtone houdt opgewonden zijn adem in. Gerald verraadt zijn vriend bijna door zonder het in de gaten te hebben Philip aan te staren. Maar het is nu donker en de storm onstuimig. Obed merkt het niet op, gaat verder met zijn verhaal. Hij is behoorlijk vergeetachtig betreffende de namen die hij lang geleden misschien heeft kunnen lezen. ‘Meneer Clagg zei dat de beschrijvingen die tijdens het proces over die bankfraudeurs werd gegeven, precies pasten bij sommige van de vrienden van meneer Jennison, die op de bewuste dag aan wal gingen. Ik heb ze namelijk van achter mijn hooibergen goed kunnen observeren. Welnu, mijn vrouw gaf meneer Jennison min of meer op. Je voelde je zeer akelig, niet?’ ‘Ja, dat klopt,’ beaamt Loreta nuchter, ‘hoewel we nooit hebben kunnen vaststellen of hij daadwerkelijk erbij betrokken was, dat moet je ook vermelden,’ voegt ze eraan toe. ‘Jij hebt het voor mij gezegd,’ antwoordt Obed, ‘dat is voldoende.’ De manier waarop hij het zegt geeft aan dat zijn droefenis en schaamte over zo’n schandvlek op het blazoen van de Jennisons net zo sterk is als die van zijn vrouw. Snel gaat hij verder. ‘Nou, in de week dat er bij de bank was ingebroken kwam hij op een ochtend plotseling hier, en bleef een paar dagen. Dat herinnerden we ons later tijdens het proces. Van hieruit is hij naar Canada vertrokken. Voordat meneer Clagg het in de gaten had, had meneer Jennison al zijn werkzaamheden als advocaat, wat het ook behelsde, opgegeven. Hij was weer iets of niets aan het doen in New York. Wij hebben hem daarna nauwelijks meer gezien. Hij komt steeds minder vaak, zoals mijn vrouw je misschien heeft verteld; één keer per jaar, of eens in de twee jaar. Hij was hier voor het laatst in het voorjaar. En nu kom ik bij wat Clagg mij laatst vertelde, Loreta.’ ‘Ik hoop, ik hoop, Obed, dat het niet erger is dan het eerdere gebeuren,’ onderbreekt mevrouw Probasco. Ondanks de onverwachte hernieuwde belangstelling voor Obeds verhaal over het zwarte schaap uit de familie Jennison, voelt Philip sympathie voor haar oprechte betrokkenheid.

‘Nee, zo erg is het niet. Toch is het in zekere zin in één opzicht dubieus,’ antwoordt Obed filosofisch. ‘Er zijn meer oneerlijke dan eerlijke manieren om een inkomen te verwerven, denk ik wel eens. Maar geef mij alsjeblieft een eerlijke slechterik die er geen doekjes om windt! Clagg zegt dat er vorig jaar in New York een ernstig verbazingwekkend geval van chantage heeft plaatsgevonden. Weet je wat dat is, vrouw? Deze jongens wel, denk ik. Welnu, meneer Clagg denkt dat dit een bijzonder schandalige affaire betrof; een poging van een paar schurken om een familiegeheim in alle kranten te openbaren, tenzij de twee oude dames die zij bedreigden hen vijftwintigduizend dollar zouden betalen om hun mond te houden. Ze zijn er niet in geslaagd. De politie pakte de zaak op. De boeven werden bang en verlieten zo snel mogelijk de stad. Sindsdien is er niets meer van hen vernomen. Clagg zegt dat hij met zekerheid weet dat Winthrop Jennison één van hen is! Dus dat is zijn laatste slechte daad. Zo laag is hij nu gezonken!’ ‘Clagg kan het mis hebben,’ antwoordt mevrouw Probasco mistroostig. ‘Clagg heeft het niet vaak mis, en deze keer is hij er absoluut van overtuigd,’ zegt Probasco plechtig. ‘Nu begrijp je waarom ik er nog minder dan voorheen geen moeite mee heb die boef hier verre van te houden, of zijn grootvaders het nu bezaten of niet. Nu weet je waarom ik, zoals ik tegen meneer Clagg heb gezegd, wil dat hij zich hier niet meer laat zien, en dat hij al zijn bezittingen komt ophalen. Ik ben klaar met die schurk en lafaard, nog afgezien van al het andere verdorven gebeuren! Als hij hier in de loop van de komende dagen of weken opduikt zal ik hem dat niet alleen vertellen, maar hem eraan herinneren dat dit eiland van mij is, zolang ik mijn huur betaal, en dat hij voortaan weg kan blijven. Wat vind jij daarvan, Loreta?’ ‘Ik... ik denk dat je wel gelijk hebt, Obed,’ antwoordt Loreta gedwee. Blijkbaar beseft ze dat het geen zin heeft er tegen in te gaan. ‘Een opmerkelijke geschiedenis, nietwaar, meneer Philip?’ zegt Probasco. Zijn vrouw is opgestaan met de bedoeling om het avondeten klaar te maken, maar ze staat verdrietig uit het raam te staren. ‘Ja, een nare,’ beaamt Touchtone. Hij staat op het punt er zo koel en onverschillig mogelijk aan toe te voegen: ‘Ik zou willen dat u deze meneer Jennison wat nauwkeuriger voor mij beschrijft. Heeft hij een licht of donker uiterlijk?’ Hij stelt de onuitgesproken vraag niet. Gerald is aanwezig. Maar kijk eens! Mevrouw Loreta bederft bijna zijn onbaatzuchtige voorzorgsmaatregel. Ze draait zich abrupt van het raam om. ‘Ik heb een foto van meneer Jennison. Wil jullie die zien?’ ‘Een foto!’ antwoordt Gerald.

‘Ja, heel graag! Ik zou blij zijn om te ervaren hoe zo’n slechte man eruit ziet.’ ‘Als een heel knappe man,’ antwoordt mevrouw Probasco vanachter de eettafel. ‘Ik pak het zodra ik deze melk heb uitgeschonken.’ Het licht schijnt op Philips gezicht. Gerald kijkt naar de kat die zich tegen Towzer aanschuurt. Philip schudt snel zijn hoofd naar mevrouw Probasco en legt zijn vinger op zijn lippen. Ze knikt verrast, maar gehoorzaamt. De grote gele kom die ze in haar handen heeft valt op de grond. Obed, Gerald en Philip worden actief. Gerald rent om de tafel heen om te zien wat het ongelukje heeft aangericht. ‘Het is niet erg,’ zegt ze, ‘niet in het minst. Ik ben niet zo vaak onhandig. Geef mij daar maar die bezem, dan vegen we de stukken bij elkaar.’ Philip werpt haar een dankbare en geamuseerde blik toe vanwege haar slimme oplossing. Als hij bij haar in de buurt komt zegt hij: ‘Praat niet meer over die geschiedenis. Laat hem de foto niet zien! Ik leg het later uit.’ Mevrouw Probasco geeft niet alleen gehoor aan zijn verzoek, maar vindt ook kans om het in Obeds oor te fluisteren. Deze kijkt nieuwsgierig in de richting van Touchtone, terwijl hij de haastige hint in zijn oren knoopt. ‘Vreemd!’ denkt hij bij zichzelf. ‘Ik neem aan dat hij het niet leuk vindt dat de kleine jongen nog meer van zo’n verhaal te horen krijgt. Zo prettig is het niet.’ Het avondeten gaat voorbij en het onderwerp Jennison wordt vermeden. Het weer biedt een alternatief, zoals altijd. De storm gaat eindelijk liggen, er valt minder regen, en de windrichting draait. Het zou een vrij heldere ochtend kunnen worden. Obeds reumatiek maakt het echter onwaarschijnlijk dat ze snel kunnen vertrekken. De boer, een edelmoedige kerel, is net zo bezorgd als zij, maar er mogen geen risico's worden gelopen. Ze bevinden zich te ver van de kust af. De ochtend zal voor hen beslissen. Gerald is na het eten teleurgesteld over de foto. Mevrouw Probasco verlaat eventjes de kamer om het te pakken van de plek ‘waar ze het het laatst heeft neergelegd’, maar komt zonder het terug. Philip bedankt haar opnieuw met een expressieve blik. Ze is een discrete vrouw. Gerald wordt naar bed gelokt. Hij is wakker en probeert Philip te betrekken bij een gemurmel over het verhaal van Obed, en de mogelijkheid dat er iets van persoonlijk belang voor Touchtone inzit. Hij bemerkt al snel dat het Touchtone niet direct opvalt en j concludeert dat er van Philip niet veel te verwachten valt. De jongen houdt op met praten en valt in slaap. Philip loopt de andere kamer binnen. Hij is gespannener dan dat hij laat blijken. ‘Mag ik die foto zien waar u het over had, mevrouw Probasco?’ vraagt hij. ‘Ik heb een heel speciale reden om het voor Gerald verborgen te houden.

Ik ben u beiden enorm dankbaar dat jullie mij hebben geholpen. Mevrouw Probasco opent het boek waarin ze het heeft gestopt. ‘Hier is het. Hij heeft het afgelopen voorjaar per ongeluk in het huis laten liggen.’ Ze kijkt indringend naar Philip. In het licht van een kaars buigt deze zich erover. Het is een prachtige foto gemaakt door een toonaangevende studio in New York. Waarschijnlijk bestaat er geen andere opname die zo overduidelijk lijkt op het kalme knappe gelaat van... de heer ‘John A. Belmont’. Philip was erop voorbereid. Maar wat is het beste om te doen? Gerald en hij zijn opgehouden door de storm, en hebben beschutting en onderdak gevonden in het huis van hun vijand en vervolger, die hen daar waarschijnlijk aantreft! Ze moeten zo snel mogelijk dit huis verlaten. Was Philip maar niet zo gereserveerd geweest tegenover de heer en mevrouw Probasco over de vreemde en dramatische inmenging van Belmont inzake hun plannen. Als hij hun ook maar een hint over het gebeuren had gegeven, dan zou er nu niet zoveel te onthullen en uit te leggen zijn! Niettemin is hij ervan overtuigd dat hij verstandig heeft gehandeld. Allerlei gedachten borrelen op als hij met zijn gastheer en gastvrouw aan weerszijden van hem naar de foto kijkt. ‘Heeft u hem ooit gezien, meneer Touchtone. In New York wellicht?’ vraagt Obed, zonder een bevestigend antwoord te verwachten. Philip legt de foto terzijde en wendt zich kordaat tot het echtpaar. ‘Ja, dat heb ik. Ik begon eraan te denken toen u uw verhaal aan het afronden was, en daarom wilde ik het onderbreken, en deze foto achterhouden. Het spijt me dat ik het moet zeggen, maar die man daar is een vijand van mij, van Gerald Saxton of misschien van Gerald’s vader. Hij heeft ons onverwacht veel problemen bezorgd sinds Gerald en ik het Ossokosee House verlieten. Ik ben er zeker van dat hij graag meer zou willen uitspoken als hij de kans krijgt. We ontmoetten hem eerst als de heer Hilliard, en uiteindelijk zei hij dat ik hem meneer John A. Belmont uit New York moest noemen. Ik... ik ben heel erg bang voor hem.’ Obed en Loreta Probasco staren naar Touchtone en enorm verbaasd naar elkaar. Ze zijn niet in staat de kortste van hun favoriete uitroepen uit te kramen. ‘Ik kan nu het hele verhaal vertellen. Ziet u, Gerald heeft er maar heel weinig van mee gekregen. Het is niet mijn bedoeling dat hij er nog meer van ervaart. Maar wat het belangrijkste betreft... als meneer Jennison ons hier zou vinden, weet ik niet wat er zou kunnen gebeuren. Hij mag ons niet vinden. We zitten in een vreemde situatie zonder al te erge problemen.

Als hij hier aankomt voordat we weg kunnen komen, of als hij hoort dat Gerald en ik al die tijd bij u in huis zijn geweest, zou dat onze situatie nog veel erger maken, dat weet ik. We moeten morgen naar Chantico en Knoxport als het weer het toelaat om het te proberen. Als deze meneer Belmont... Jennison, bedoel ik, hier komt voordat u iets van mij hebt gehoord, mag u hem niet laten weten dat wij bij u of nabij waren. Nadat we zijn vader eenmaal hebben ontmoet, maakt het geen enkel verschil meer. Sterker nog, daarna zou ik misschien wel een kans willen hebben zelf met hem te praten, hoe slecht hij ook is. Maar voorlopig mag hij onze namen niet horen.' 'Wel dit is onverwacht!' roept Obed. 'Maar...' 'Stil,' zegt mevrouw Probasco, terwijl ze zachtjes naar de gang loopt. 'Ik dacht Gerald te horen praten. Nee, het is in orde,' zegt ze snel als ze terugkomt. 'Ik wilde zeggen dat mijn vrouw en ik maar direct hier meer over moet weten, meneer Touchtone,' zegt Obed langzaam. 'Het is behoorlijk vreemd. Als we kunnen helpen, of beter gezegd, uw plannen niet willen schaden, kunt u ons beter wat meer vertellen.' 'Precies,' antwoordt Philip. 'Ik zal u zo snel mogelijk alles uitleggen.' Dus twee uur lang, terwijl Gerald in dromenland vertoeft, gaat het informeren door. Philip vertelt zijn verhaal, maar niet het deel van zijn familiegeschiedenis dat moeilijk is om aan nieuwe vrienden te vertellen. Hij beantwoordt openhartig de vele vragen die hun medeleven oproept. Eenmaal de balans opgemaakt, twijfelt noch Obed noch mevrouw Probasco aan de juistheid van het verhaal. 'U hoeft vanavond niets meer uit te leggen, meneer Touchtone,' zegt Obed uiteindelijk. 'We hebben genoeg gehoord, nietwaar Loreta? Uw verhaal en het mijne komen jammerlijk genoeg praktisch overeen. Morgen wordt het waarschijnlijk ruw weer, en mijn reumatiek kan ervoor zorgen dat ik pas de dag erna de oversteek kan maken. Het zou mij vreselijk spijten als ik dan niet beter ben. Ik wou dat ik niet alleen was. Ik ben er vrij zeker van dat je redelijk veilig bent voor de kans dat Jennison deze week naar de boerderij komt, maar ik ben er niet helemaal zeker van.' 'Nou, als hij dat doet kunnen we jullie allebei als een insect knus in een vloerkleed verstoppen,' verklaart mevrouw Loreta stoutmoedig.' 'Precies,' gaat Obed verder. 'Hoe dan ook, binnen achtenveertig uur zullen jullie in Knoxport zijn en kunnen jullie je vrienden berichten, en zij jullie hoop ik. Maak je maar geen zorgen.' 'Ja, we zullen je zo goed mogelijk helpen om alles recht te zetten,' zegt zijn vrouw. 'Hier zal je niets overkomen, maar we weten de stand van zaken en zijn bereid jou en die lieve jongen daar die jij onder jouw hoede hebt, bij te staan.

De goede Heer zegene hem en jou!' Het gesprek eindigt. Philip gaat naar bed, maar kan het eerste uur niet slapen. Hij wikt en weegt, maakt plannen. De Probasco's praten lang in hun kamer met elkaar. De volgende dag is de lucht op zijn zachtst gezegd dreigend en de zee voor kleine vaartuigen verschrikkelijk ruw. De reumatiek van Probasco is erger geworden; één schouder is behoorlijk verlamd. Philip is niet gewend om de benodigde navigatie uit te voeren, maar nog een dag uitstel lijkt niet verstandig en onhoudbaar. Uiteindelijk legt hij het naast zich neer. Maar tegen de avond wordt besloten dat hij en Gerald de volgende ochtend als het weer ook maar een klein beetje mee zit, vertrekken met of zonder de hulp van Obed. Er zijn een paar behulpzame vissers in Chantico die de kattenboot kunnen terugbrengen. De twee gaan de volgende ochtend alleen aan boord. Obed wil niet toegeven. Philip belooft dat hij alle mogelijke voorzorgsmaatregelen treft, en via Chantico binnen een paar dagen met Obed contact opneemt. Als nieuwe vrienden nemen ze afscheid van hen. Philip schudt Obeds ruwe hand terwijl de boer in bed ligt, zwaar pijn lijdend en allesbehalve gelukkig bij zo'n tegenslag op het verkeerde moment. 'Ik... ik had liever een klein fortuin verloren dan hoe de zaken nu ervoor staan,' verklaart hij. 'Totdat we bericht van jullie krijgen zal ik net als Loreta in spanning zitten. Ik zou willen dat jullie een maand konden blijven.' Een ruige en niet bijzonder rechtstreekse overtocht brengt hen rond het middaguur veilig naar Chantico. Het is een heldere koude dag. Een postkoets vertrekt richting Knoxport. Ze zijn precies op tijd om die te nemen. Halverwege de middag komen ze in de hoofdstraat van Knoxport aan. Ze worden afgezet bij de deur van het Kossuth House, de grootste van de weinige hotels die de stad herbergt. 'Eindelijk! Eindelijk zijn we hier, Gerald,' roept Touchtone enorm opgelucht, terwijl zij zich richting de receptie spoeden.

Hoofdstuk 16

Agitatie

Een oudere man, klein van postuur, en met een bebrild ernstig gezicht werpt vanachter de balie van het nette bescheiden hotel een blik op hen. Philip trekt het gastenboek naar zich toe, pakt de aangeboden pen aan. Vervolgens houdt hij zich in. Nee! Het is niet goed om ons te registreren, tenminste niet onder onze eigen naam, en ik hou er niet van om andere te gebruiken. Tijdens de aarzeling klinkt er een uitroep van Gerald: 'Kijk, kijk!' fluistert hij, aangenaam verrast. 'Daar zijn ze, allebei!' Inderdaad, de hen bekende namen 'Jay Marcy' en 'Gerald B. Saxton' kan men onder een bepaalde datum lezen. Philip wendt zich snel tot de man. 'Zijn de heren Marcy en Saxton hier? Ik wil hen heel graag ontmoeten, meneer.' 'Twee heren uit New York, tenminste, één van hen? Nee, ze zijn een paar dagen geleden vertrokken.' De teleurstelling komt na de ontstane hoop net zo abrupt. 'Weet u waar ze naar toe gingen, of heeft u adressen?' vraagt Philip gretig. 'We willen hun zo snel mogelijk een bericht sturen.' De man raadpleegt notities. 'Ik weet niet waar ze heen zijn gegaan. H'm! Brieven dienen te worden doorgestuurd naar de Epoch Club in New York en naar het Ossokosee House. Het is het adres van de heer Marcy die namelijk eigenaar ervan is.' 'Papa is lid van de Epoch Club,' fluistert Gerald. 'Weet u zeker dat ze niet verwachten op enig moment hier terug te keren?' 'Ik weet het niet. Daar hebben ze niets over gezegd, en er zijn dus die adressen. De heren kwamen vanwege het verlies van de stomer. De zoon van de heer Saxton is, geloof ik, tegelijkertijd met een klerk van de heer Marcy verdronken.' De jongens draaien zich om, kijken elkaar verbaasd aan. Dus ze worden geacht niet in het land der levenden te zijn? Philip was er al bang voor. 'De zoon van de heer Saxton en de klerk?' zegt hij. 'Hoe is dat aan het licht gekomen?' 'Oh, beiden zijn overboord geslagen toen de sloep op weg was naar de kust. Een bemanningslid die zich ook aan boord bevond, is uit zee opgevist. Hij heeft verteld hoe het is gegaan. Niemand anders heeft het overleefd. Hun lichamen zijn niet teruggevonden.' 'Zijn de heren Marcy en Saxton hierheen gekomen?' 'Ja, de dag erna. Ik meen dat de heer Saxton niet helemaal zichzelf was. Ik heb geen van beide veel gezien. Ze zijn gebleven totdat de geredde overlevenden allemaal veilig binnen waren.

De jongen van meneer Saxton was een klein kereltje, ongeveer net zo groot als jij,' voegt hij eraan toe, wijzend naar Gerald. 'Het is een beroerde zaak voor zijn vader, begrijp ik. Hij is er helemaal ontdaan van.' Philip legt een hand op Gerald's bevende arm om hem te waarschuwen niet toe te geven aan de emoties die bijna op uitbarsten staan. Gerald bijt op zijn lippen en kijkt naar het register. 'Jullie hebben zeker ergens gekampeerd waar de kranten niet zo snel komen,' zegt de oudere man glimlachend. 'We hebben de kranten niet gezien,' beaamt Touchtone eenvoudigweg. 'Een ogenblik alstublieft!' Hij leest de pagina door, herkent verschillende namen van de passagiers aan boord van 'The Old Province'. Hij vindt wat hij verwacht: 'John A. Belmont, N.Y.C.', en zie, daaronder in hetzelfde handschrift, 'W. Jennison, N.Y.C..' Wat een schurkenstreek! 'Is de heer Belmont of Jennison aanwezig?' Zenuwachtig stelt hij de vraag. 'Geen van beiden. De heer Jennison ken ik heel goed. De andere heer heb ik niet in zijn nabijheid gezien. Ze hadden aangrenzende kamers, en zijn vertrokken op de dag dat de heren Marcy en Saxton hier arriveerden. De kamer was vacant, en ik heb het de heer Marcy toegewezen, dat weet ik nog wel.' 'Kunt u mij hun adressen geven, meneer?' vraagt Philip wat vrijmoediger. 'Hm! De heer Belmont heeft geen aanwijzingen achtergelaten, en de heer Jennison ook niet. Ik zie er geen.' Hij legt het boek neer en wordt wat ongedurig. 'Ik zou graag de eigenaar van het hotel spreken,' zegt Philip. 'Mijn vriend en ik moeten beslissen of we hier blijven of naar New York gaan.' 'Ik ben de eigenaar,' antwoordt de oudere man. 'Mijn naam is Banger. Wat kan ik voor u doen?' 'Ik zou graag even met u willen praten, ergens anders dan hier, waar we niet kunnen worden afgeluisterd. Alstublieft, het zal niet lang duren.' Meneer Banger vermoedt een bekentenis van een schooljongen of wegloper, een tekort aan geld voor hotelrekeningen of zoiets, een beroep op zijn welwillendheid. Hij heeft wel vaker jongens meegemaakt die dat deden. Hij zegt tegen een jonge man die het kantoor binnenwandelt: 'Joe. Ik heb met deze heren wat af te handelen. Zorg voor de boel tot ik klaar ben,' en leidt Philip naar een kamertje aan de andere kant van de gang. Gerald wil hen vergezellen. Touchtone verhindert het. Het zou van invloed kunnen zijn op de details die hij moet onthullen. Gerald gaat in het kantoor zitten met zijn rug naar Joe toe, staart naar de muur met betraande ogen en bezwaard gemoed, dat Touchtone snel hoopt op te monteren.

Sommige mensen beschikken over het vermogen om niet verrast te kunnen worden. Dhr. Banger gelooft dat hij die gave meestal bezit. Maar het is onwaarschijnlijk dat een burger van Knoxport ooit zo verbaasd is geweest als hij door de eerste zin uit Philips geschiedenis. Tijdens het verwerken van de erna volgende verduidelijkingen, geniet hij behoorlijk van het zich ontvouwende verhaal. Ternauwernood kan hij ervan worden weerhouden Joe en heel Knoxport bijeen te roepen om aan zo'n feestelijk gebeuren deel te nemen. 'Ik feliciteer u met heel mijn hart!' verklaart hij keer op keer. 'Uw redding is een wonder. Dan te bedenken dat ze hebben gerouwd en geweeklaagd, jullie allebei hebben opgegeven,' gaat hij verder. 'Maar rouw is niet iets om lichtzinnig over te doen als het een vader en zoon betreft, of om het soort verdriet als dat van de heer Marcy. Ik ben blij dat ik niet veel meer gezegd heb waar dat kleine kereltje bij was. Ik heb in mijn hele leven nimmer een man gezien die zo diep in het hart is geraakt als zijn vader. De heer Marcy moest elke minuut van de korte tijd dat ze in de stad waren bij hem blijven. Het komt er dus op aan om hen allebei zo snel mogelijk op de hoogte te brengen. Tenzij ze rechtstreeks terug zijn gekeerd naar de stad of naar het Ossokosee House... Maar ik betwijfel of ze dat gedaan hebben. Ik meen het tegendeel te hebben gehoord. We pakken het meteen op. Wil je hier bij de jonge Saxton blijven tot je antwoord op je telegrammen krijgt?' 'Ik denk dat dit het beste voor ons is.' 'Ik zal ervoor zorgen dat jullie het comfortabel krijgen. En luister eens. Weet u wat u zou kunnen doen, zodra u klaar bent met uw bericht?' 'Nee, wat?' 'Ik zou naar het kantoor van de Knoxport Anchor gaan en naar de redacteur Benny Fillmore vragen. Fillmore stuurt al het nieuws uit dit deel van het land naar enkele kranten in New York en Boston. Hij kan uw hele verhaal vanavond naar een paar ervan telegraferen. Dan wordt het morgen afgedrukt. Dat is een betere manier dan alle andere om jullie vrienden te informeren dat jullie nog leven, en dat jullie verwachten van hen te horen.' 'Dat is een goed idee,' zegt Philip, erdoor getroffen. 'Het is de vraag hoe snel we onmiddellijk antwoord krijgen.' Terwijl hij spreekt herinnert hij zich een reden waarom de laatste suggestie van meneer Banger toch geen goede is. Nee, het is beter om het niet over te nemen. 'Ik loop naar de balie en schrijf jullie in, of doen jullie dit zelf? Wat is er?' 'Ik denk dat het beter is om ons niet in te schrijven,' zegt Philip bedachtzaam.

Bij nader inzien kunnen we misschien beter ook niet naar de krant stappen als u het niet erg vindt.’ ‘Waarom niet in hemelsnaam? U kunt tijdens uw verblijf hier zoveel voor u houden als u wilt, en hoeft niet lastiggevalen te worden door nieuwsgierige bezoekers. Tenminste, als dat het is wat u bedoelt.’ ‘Nee, dat is het niet. Het feit is dat er een persoon is die ons veel problemen zou kunnen bezorgen als hij hier eerder zou arriveren dan de heren Marcy of Saxton. Hij zou al onze plannen ernstig kunnen doorkruisen als hij zou weten dat we hier alleen vertoeven.’ De heer Banger staat perplex. Hij vindt het vreselijk om deze romantische geschiedenis van een terugkeer van de doden naar het land der levenden voor de rest van Knoxport achter te moeten houden. Er zou iets goeds mee gedaan kunnen worden. Bovendien zouden zijn naam en die van zijn hotel glorieus in druk in New York verschijnen. ‘Wat is dit voor zotheid? Ik begrijp het niet,’ zegt hij. ‘Wat voor iemand, en waarom zo zwaarmoedig? Ik zal voor jullie zorgen.’ Dat zou echter niet helpen. Philip wordt gedwongen zoveel mogelijk van de achtervolging door de heer ‘Hilliard-Belmont’ en de omstandigheden uit te leggen. Philip ratelt het snel af. Over de namen, en vooral over zijn ontdekking dat de heer Belmont en de heer Winthrop Jennison dezelfde zijn, rept hij met geen woord. ‘Wat is het nut?’ denkt hij. ‘Ik kan u de naam niet geven,’ herhaalt hij resoluut, ‘tenminste niet nu.’ Meneer Banger kijkt naar hem, vervolgens naar het plafond, knikt langzaam met zijn hoofd om aan te geven dat hij nadenkt of hij het voorlopig zal laten rusten. Dan stelt hij allerlei vragen. Philip antwoordt met het ongemakkelijke gevoel dat er aan zijn uiteenzetting wellicht getwijfeld wordt. Hij legt die gedachte naast zich neer. ‘Nou,’ zegt meneer Banger, ‘ik zie niet in hoe u Fillmore zonder dit nieuws kan laten. Als deze man arriveert, zoals u verwacht, zal ik ervoor zorgen dat u van hem afkomt. Het is een grote vergissing en ronduit wreed om de kranten niet in te schakelen.’ ‘Ik denk dat we dat beter niet kunnen doen,’ zegt Philip resoluut. ‘Het kan uren en dagen schelen. Die mannen zijn misschien ergens heen waar kranten niet zo snel verschijnen,’ zegt de heer Banger. ‘Ik weet het, maar ik kan niet riskeren dat die man ons nog een keer komt helpen. Als ik alleen was zou het mij niets kunnen schelen.’ ‘U bent niet alleen,’ houdt de heer Banger vol. ‘Ik zeg u. Ik ben hier om hem op te wachten als hij amok maakt.’ Touchtone houdt voet bij stuk. Zelfs in Knoxport mag er geen publiciteit over hen verschijnen.

De heer Banger geeft toe, overigens niet van harte. De affaire wordt niet beslecht op de wijze waarvan hij gedacht had dat dit het beste zou zijn. Toch keren beiden goed gehumeurd naar Gerald terug. Zijn stille verdriet heeft door de langdurige afwezigheid van Philip plaats gemaakt voor onrust. Zij worden in het register ingeschreven als ‘de heer Philip en broer’ en krijgen een kamer toegewezen. De verstrekte kranten met berichten over het lot van de stoomboot worden gretig verslonden. De twee haasten zich door de straat naar het telegraafkantoor. Tot ze een antwoord terug ontvangen, overwegen ze niet om Knoxport te verlaten. ‘Ik stuur alleen een bericht naar het Ossokosee House voor de adressen en naar de heer Hilliard in New York. Ze zullen blij zijn van ons te horen, denk ik. Misschien bereikt het nieuws binnenkort je vader of de heer Marcy.’ ‘De heer Hilliard zei dat hij die dag de stad zou verlaten en richting het Westen zou trekken.’ ‘Dat heeft hij dus waarschijnlijk ook gedaan.’ De telefonist neemt de telegrammen rustig op. ‘U weet uiteraard dat deze vanavond wellicht niet verzonden worden, maar misschien op enig moment in de nacht?’ ‘Waarom niet?’ vraagt Philip ontsteld. ‘De storm heeft onze verbindingen verbroken. Ze zijn de hele dag aan het werk met de lijn. Het kan nu elk ogenblik weer normaal zijn, maar misschien pas morgen.’ Weer een tegenvaller! ‘Doe alstublieft uw uiterste best,’ zegt Philip. ‘Na vanavond in het hotel gegeten te hebben kom ik het navragen.’ Ze begeven zich naar het postkantoor, versturen de brieven en een kaart naar de Probasco’s. Er moeten enkele noodzakelijke inkopen gedaan worden. Die simpele afleiding is goed voor hen beiden. Ze kopen het benodigde, inclusief een kleine hutkoffer. ‘Nou, één ding werkt in ons voordeel. We hebben genoeg geld om een hele belegering te doorstaan, Gerald. De heer Marcy heeft ons meer dan voldoende geld voor de reis gegeven. We kunnen hier of elders rustig afwachten, zonder gevaar dat we over straat moeten zwerven.’ ‘Maar hoe lang moeten we wachten, vraag ik mij af?’ antwoordt Gerald treurig. ‘Oh, Philip, het lijkt mij dat de chaos met de minuut erger wordt. Je probeert het voor mij te verbergen. Wanneer ontvangen ze ons bericht?’ ‘Morgen horen wij wat van ze, reken daar maar op. Misschien in de voormiddag. Ik weet niet wat je denkt dat ik voor je verberg. Je bent de weg een beetje kwijt, Gerald Saxton! Het is allemaal een vreemde warboel.’ Zijn poging om opgewektheid uit te stralen mislukt. ‘Ik ben ziek van dit alles! Zo ziek!’ roept Gerald. ‘We zitten in de problemen, serieuze problemen! Ik geloof dat het erger wordt in plaats van beter.’

Wat hadden jij en meneer Banger zonder mij te bespreken dat het zo vreselijk lang moest duren?' 'Nou, ik moest hem ons hele verhaal uitleggen, weet je. Het spijt me dat ik je alleen liet. Kom, wees nu niet zo moedeloos! Er is niets waar je bang voor hoeft te zijn. Alles bij elkaar genomen vind ik het avontuur erg grappig. Het is nu een beetje vermoeiend, maar volgende week lachen we erom; jij, je vader, meneer Marcy en ik. Vind je ook niet dat Halifax een kleine plattelandsstad is? Hij wijst lachend naar de hoofdstraat van Knoxport en het kleine groene pleintje met zijn zwartgeverfde ankers en kettingen. 'Ja,' antwoordt Gerald zonder te glimlachen. 'Arme papa!' gaat hij direct verder. 'Wat zal het hem vreemd voorkomen! Hij zal zo blij zijn om wat te horen!' Touchtone vindt het geen slecht moment om hem de waarheid te zeggen. 'Blij? Ondanks alle onzin die je zo nu en dan uitkraamde dat hij zo koel en onachtzaam tegen je deed? Nu zie je wat voor kletsboek dat is geweest, en ik hoop dat je dat nooit meer zult denken. Wel, hij zal de gelukkigste man ter wereld zijn als hij dat bericht ontvangt.' 'Ik zal de gelukkigste jongen zijn als ik de zijne krijg.' Bij hun terugkeer naar het Kossuth House zien ze niet veel van meneer Banger. Hij is met wat zakelijke beslommeringen bezig, roept slechts: 'Heeft u ze goed kunnen verzenden?' tegen Philip, als ze langs het kantoor lopen. Ze gaan eten. Philip is bang op te vallen. Er zijn niet veel gasten, een paar slechts. Ook zijn er enkele mensen uit de stad die zonder succes een praatje met hem proberen aan te knopen. De telegrammen blijken Knoxport niet eerder dan negen uur te verlaten. Met een zucht van verlichting hoort Philip dit nieuws aan. Hij en Gerald, op wie het beslist een goede uitwerking heeft, verlaten langzaam het telegraafkantoor. Natuurlijk bestaat er geen kans op een antwoord tot aan de volgende dag. Hoe snel de verschillende berichten zouden gaan is een onderwerp waar Touchtone Gerald niet over wil laten praten. De storm heeft overal grote schade aangericht. Drie of vier verbindingen tussen dit kleine plaatsje en New York! Misschien net zoveel voordat eindelijk de klik van het apparaat in het kantoor aan het Ossokosee House hoorbaar zou worden! Sterker nog, het is laat in het seizoen. Is het Ossokosee House nog wel open? 'Het moet!' zegt hij tegen zichzelf. 'Of beter gezegd, meneer Marcy moet daarheen zijn gegaan om een en ander af te ronden en het hotel te sluiten. Waarschijnlijk heeft hij zich door de heer meneer Saxton laten vergezellen.'

Hoe langer hij nadenkt en de verwarring voelt die kan ontstaan als men zich zorgen maakt over details, des te meer komt hij tot de conclusie dat hij een fout maakt door de suggestie van de heer Banger met betrekking tot de correspondent Fillmore niet over te nemen. Ik ben geneigd het te doen. Wat voor kwaad steekt erin, vooral omdat meneer Banger hier elk ogenblik ter plaatse kan zijn om mij te helpen? Het is tien tegen één dat die boef zich niet met ons bemoeit. Meneer Banger is in zijn kantoor nog steeds in gesprek. ‘Ik denk dat ik naar de krant ga waar u het over had, en die meneer Fillmore opzoekt en hem zijn verslag laat sturen,’ zegt hij. ‘Dit is de heer Fillmore, hij is hier net binnen gewandeld,’ antwoordt de hoteleigenaar. Hij duwt zijn buurman, een jongeman met een rood gezicht en haar dat bij zijn huidskleur past naar voren. Het zou niet juist zijn om te twijfelen aan de eer van de heer Banger, of aan diens vermogen om over een ongewoon geheim zijn mond te houden. Maar het schijnt Philip toe dat de redacteur al talloze impressies van de geschiedenis haastig in zijn notitieboekje heeft opgeschreven, en dat meneer Banger zeker al een uur in nauw contact met hem staat. Misschien zou het deel over de ontsnapping van Philip en Gerald en het wachten in Knoxport op berichten van hun vrienden de volgende ochtend ook zonder de toestemming van Philip zijn verschenen, want zo geschiedt het ook. Om nog maar te zwijgen van de uitgebreide uiteenzettingen die de volgende dag de kolommen van ‘The Knoxport Anchor’ sieren. Maar dit is niet aan deze kroniekschrijver. Het is zeker dat de heer Fillmore tamelijk verbaasd lijkt. Hij haast zich met zijn aantekeningen naar het telegraafkantoor, waar, aangezien de verbindingen nu hersteld zijn, wordt beloofd dat zijn nieuws ‘door zou worden gestuurd’, en dat is ook het geval. De volgende dag, vanaf het moment dat ze opstaan tot aan het diner, en vanaf het diner tot het avondmaal, wordt er gewacht en gewacht, maar zonder resultaat. Er arriveert niets! Ze blijven rondhangen in het hotel, waarbij Philip zelfs zijn voornemen laat varen om Gerald de stad en de mooie buitenwijk te laten verkennen. De spanning neemt alsmaar toe. Feit is dat ze allebei, zowel de oudere jongen als zijn vriend, aan het eind van hun Latijn zijn. Touchtone heeft vóór de middag op een antwoord gerekend. Als duidelijk wordt dat er geen bevestiging komt, neemt zijn onrust toe, terwijl hij er alles aan doet om voor hun tweetjes kalm te blijven. Wat zou het kunnen betekenen? De afstand, de storm landinwaarts of een of andere onzorgvuldigheid?

‘Er is een impasse, ergens is er een impasse!’ zegt Touchtone keer op keer tegen zichzelf. Sommige telegrammen blijken twee keer verzonden. Twee andere personen in Ossokosee, waaronder boer Wooden, zijn toegevoegd. Ze kennen niemand anders in New York. Verdere verzendingen zijn nutteloos. Als het raadsel al een eenvoudig antwoord heeft, is het net zo effectief als een antwoord waarin een tragedie schuilt. De stilte kan zich elk moment ontvouwen als een ramp of een potsierlijke gebeurtenis. Moeten ze nog een dag wachten, of is het voor niets? ‘We gaan dit niet doen, Gerald,’ zegt hij. ‘Nee. Als dit aanhoudt vertrekken we morgen en gaan we naar het Ossokosee House. Zelfs als we de deuren gesloten aantreffen zullen er mensen blij zijn om ons op te nemen, verlaten wezens die we zijn. Er zit niet veel vrolijkheid in zijn lach.’ ‘Ik... ik denk dat we beter naar huis kunnen gaan,’ zegt Gerald. Dit vooruitzicht vrolijkt hem een beetje op. De heer Banger heeft de hele dag jurydienst en tot zijn afschuw wordt hij voor de nacht opgesloten met elf andere goede en rechtschapen mannen. Hij stuurt een bericht naar zijn plaatsvervanger Joe, dat hij 'niet kan zeggen wanneer Wilson Miller, de begrafenisondernemer, tot de ontdekking komt dat de zaak niet zwart/wit ligt, en hen allen naar hun eigen bedoening laat terugkeren. Het is allemaal te danken aan diens koppigheid!’ Omstreeks tien uur wordt de heer Banger toch ontheven van zijn taak en keert huiswaarts. Hij is behoorlijk ontdaan door de wijze waarop gerechtigheid in deze Verenigde Staten wordt toegepast. Hij heeft niet aan Philip en Gerald en hun mysterieus oponthoud gedacht. Het verrast hem dat hij nu uit de woorden van Joe kan opmaken dat ze nog steeds geen antwoord van hun vrienden hebben ontvangen. ‘Er is beslist iets niet in de haak,’ zegt hij tegen Joe, terwijl ze samen op kantoor praten over de rompslomp van de dag. Uit de bar klinkt het geluid van een paar stemmen. Het hotel maakt zich gereed voor de nacht. ‘Lijkt die jongeman over zoveel geld te beschikken als zou moeten gezien wat hij tegen mij heeft verteld?’ Ik weet niet,’ antwoordt Joe. ‘U zei dat ik ze niet mocht lastigvallen.’ ‘Ik vraag mij af of zijn verhaal wel klopt.’ Als je naar de twee kijkt, zou je dat wel veronderstellen. Maar ik ben al eerder opgelicht door lieden, oud en jong. Terwijl hij spreekt, komt Philip aangelopen. Hij heeft een pakje op kantoor laten liggen en is naar beneden gekomen om het op te halen. Hij ziet er bleek en bezorgd uit. ‘Nog niets opgedoken?’ vraagt de heer Banger. ‘Vreemd! Ik zou denken dat u zich nogal ontdaan voelt.’ ‘Ja,’ antwoordt Philip, even pauzerend.

‘Het is... nogal merkwaardig.’ Hij wil niet verontrust overkomen. ‘Morgen zullen we, denk ik, wel wat horen. Goede nacht, heer.’ Hij gaat weer naar boven, te vermoeid en te neerslachtig om met een relatieve vreemdeling zijn zorgen te delen. Net als hij de deur van zijn slaapkamer sluit en de geluiden van beneden buitengesloten worden, komt met veel lawaai een rijtuig over het plein aan de voorkant aangereden. Meneer Banger loopt naar de deur. Er staat iemand naast. ‘Over een halfuur,’ zegt deze. ‘Borstel hem goed, voordat je terugkeert.’ De heer Banger herkent de stem. ‘Aha, de heer Jennison!’ roept hij, terwijl die heer op zijn gemak de trap oploopt. ‘Waar komt u op dit late uur vandaan?’ ‘Zijn wij, wanneer de meeste fatsoenlijke mensen slapen, niet duidelijk een uitzondering?’ geeft de heer Winthrop Jennison als antwoord. ‘Als de meeste fatsoenlijke mensen erover denken te gaan slapen,’ antwoordt de huisbaas gevat. ‘Nou,’ zegt meneer Jennison, bezorgd naar het paard achteromkijkend. ‘Ik ben al een aantal dagen in de buurt van Morse’s Farms. Ik kwam tot de ontdekking dat ik vanavond hierheen moest voor zaken. Dus ik ben gekomen, heer Banger.’ ‘Blijft u hier tot de ochtend, heer? Ik dacht dat ik u hoorde zeggen...’ ‘Helaas kan ik hier maar een halfuurtje uitrusten, zoals u al gehoord heeft. Ik heb beloofd een vriend van mij op ‘The Point’ voor morgenochtend enkele belangrijke papieren te bezorgen. Hij verwacht mij. Mijn paard is zo op, dat ik merk dat ik er iets later arriveer dan dat ik gewild had. ‘De weg naar ‘The Point’ is tenminste zes mijl en u heeft reeds twaalf mijl afgelegd sinds uw vertrek, en nog gehaast ook!’ ‘Ik weet het. Maar het betreft een speciale aangelegenheid. Ik moet vanavond voor een bepaalde tijd er arriveren. Mijn vriend blijft voor mij op. Heeft u voor mij een goede sigaar, meneer Banger? Sorry dat ik niet ermee kan stoppen.’ Joe haast zich naar de bar om een doos te halen. Meneer Jennison werpt een onverschillige blik op het hotelregister. ‘Zijn die jonge kerels die op de stoomboot zaten, die twee waarvan men dacht dat ze verdronken waren, nog steeds bij u? Ik las erover in de krant.’ ‘Ja.’ Om hen tegemoet te komen staan ze in het register vermeld als ‘de heer Philip en zijn broer’. Het is een vreemde situatie. Nog curieuzer, ze hebben nog niets van hun ouders vernomen.’ ‘Nog steeds niet?’ vraagt de heer Jennison. Hij draait aan zijn snor en bestudeert het register.

Pardoes kijkt hij op als Joe de sigaren aanbiedt, zegt: 'De heer Philip en zijn broer.' Ik denk dat ik wat herinneringen heb aan die naam. Ik vraag me af of...' Met opzet stopt hij, knipt het uiteinde van de sigaar af, en steekt die aan. 'Trouwens, één van hen, de oudste, heeft naar u en uw vriend de heer Belmont geïnformeerd. Ik was dit helemaal vergeten, zeg ik u!' 'Naar mij geïnformeerd? Ook naar de heer Belmont, die toevallig met mij hier was? Ik ken de heer Belmont nauwelijks. Het is raar. Misschien hebben ze mijn naam ergens gehoord. Beschrijf hen alstublieft voor mij, meneer Banger.' Wat er ook in deze dialoog gebeurt, het zou elke speler op het bord tot eer hebben gediend; de toon, het uiterlijk en de gebaren zijn zeer stijlvol. De heer Banger geeft een beschrijving. Hij heeft niet vaak met de heer Jennison gesproken, maar heeft respect voor diens veronderstelde kennis van de wereld, hoewel geneigd te vermoeden dat deze heer ook een bijzonder duistere kant heeft. Hij mag de heer Jennison graag, maar begrijpt hem niet helemaal. 'Nou nou, misschien zijn het toch een paar jonge bedriegers,' lacht de heer Jennison. 'Het is een manier om u een half weekloon te ontfutselen, ziet u. Tenzij u uw geld krijgt of hun verhaal wordt ondersteund.' Meneer Banger friemelt met zijn vingers. 'Dat is bij mij opgekomen, heer. Deze ongewone vertraging...' 'Nou, ik hoop van niet. Ik keer morgenochtend terug van mijn vriend, en dan kunt u mij vertellen of er nog iets nieuws is opgedoken. Het is mogelijk dat ze niet zijn wat ze in dit sensatieverhaal beweren. Misschien zetten ze u op het verkeerde been. Ik herinner me zeker iets omtrent die naam Philip en zo'n stel jongens. Zeg echter niets. Onthoud dat alstublieft.' Het paard komt aanlopen. De heer Jennison rijdt weg. Misschien is het goed om te zeggen waarheen. Hij gaat niet verder om het geduld te belonen van een vermoeide bewoner die op 'belangrijke papieren' wacht. Hij rijdt naar de kruising van The Point Road, slaat een zijpad in, en begeeft zich in het maanlicht naar een verlaten houtzagerij, die daar tussen een paar populieren opdoemt. Hij bindt zijn paard vast, fluit en wordt weldra opgewacht door twee mannen die erg blij lijken hem te zien. 'Nou, ik kon niet eerder komen,' legt hij vinnig uit. 'Die affaire, waar ik het over had is weer opgedoken, en heeft mij opgehouden.' De drie verdwijnen in het donkere gebouw. Ze praten totdat de rode en gele dageraad tussen de populierentoppen begint te schemeren.

Hoofdstuk 17

In het prieel

Achter het Kossuth House ligt een behoorlijk grote tuin, die doorloopt tot aan de achterzijde van een deels bebouwde straat. Keukengroente neemt de helft ervan in beslag, in het andere deel omsluiten vlambloemen, petunia's en stokrozen een breed open grasveld. Een pad verdeelt het, en bij het lager gelegen gedeelte, niet ver van de straat erachter, bevindt zich een ruim druivenprieel. Het is een kalme afgelegen plek en op deze zonnige ochtend zo'n twee uur na het ontbijt bijzonder stil. Gerald zit er alleen, wachtend tot Touchtone van een boodschap in de stad terugkomt. De kogel is door de kerk. Ze zullen om vier uur vanuit Knoxport naar New York en het Ossokosee House vertrekken, tenzij er nieuws komt die hun hachelijke situatie verklaart, en hun plannen wijzigt. Dit lijkt onwaarschijnlijk. Er is nog niets vernomen. Touchtone is in de war en wanhopig. Een gesprek met de heer Banger zorgt voor nieuw onbehagen. Hij merkt dat zijn gastheer van het Kossuth House daadwerkelijk geneigd is te twifelen aan het waarheidsgehalte van hun verhaal, en de identiteit van hem en Gerald. Zijn manier van doen is in ieder geval afstandelijk en onaangenaam. Bovendien is de hoeveelheid geld die zij bezitten toch niet zo fors, en zeker niet onuitputtelijk. De dagelijkse bescheiden uitgaven doen het verminderen. Hun terugreis ligt bovendien in het verschiet. 'Ik kan er niet tegen, Philip. Ik kan niet meer! Papa is dood, of er is iets vreselijks gebeurd met hem en de heer Marcy. Laten we hier weggaan.' Maar na het ontbijt zegt Gerald: 'Misschien lopen we gewoon weg van waarop we wachten. Misschien vanmiddag wel, als we zouden gaan...' 'Oh Philip, alsjeblieft, laat ons gaan! Ik kan hier niet opgesloten blijven. We ontdekken hier nooit iets. Het zegt net zoveel over jou als over mij, ondanks alles wat je probeert weg te redeneren! Niet nog een nacht hier! Zeg toch ja, Philip.' 'Oké,' zegt Touchtone ernstig. 'Ik denk dat dit het beste is. Waar deze vertraging ook uit voortvloeit, deze kan voor onbepaalde tijd duren. We nemen de trein van vier uur.' De heer Banger hoort dit besluit stilzwijgend aan. 'Joe brengt u de rekening voor het eten,' zegt hij droogjes. 'Het wordt betaald als Joe het komt brengen,' antwoordt Touchtone even droog. Hij richt een paar woorden tot Gerald, die liever alleen in de herberg achterblijft dan elk mogelijk telegram bij een afwezigheid van hun beiden mis te lopen. Philip gaat de straat op.

Gerald vertrekt naar boven. Hij wil niet alleen zijn maar ook geen gezelschap. Even later gaat hij weer naar beneden. De heer Banger doet plotseling tactloos een poging vriendschap te sluiten, en bestookt hem met vragen. Gerald verzet zich stilletjes. Hij heeft geen zin in de heer Banger. De jongen dwaalt over het tuinpad. Eenzaam en terneergeslagen blijft hij enige tijd in het schaduwrijke prieel. Het meegenomen boek glipt uit zijn handen. Hij leunt met zijn hoofd op zijn arm, kijkt over de zonnige oude tuin, terwijl tussen de bladeren het zonlicht op zijn glanzend haar valt. Het gekrijs van een kraai, die hoog boven een aangrenzend veld vliegt en het geklik van de troffels van bouwers vermengen zich met klanken uit het lager gelegen deel van de stad. Op het pad naar het prieel zijn zachtjes voetstappen te horen. Hij draait zich om, is erg verwonderd. Hij ziet de heer Hilliard-Belmont-Jennison, bij hem slechts bekend onder de eerste geleende naam. De kleine jongen heeft sinds de treinrit vanuit Ossokosee nauwelijks aan hem gedacht, behalve als een verdwenen mysterie. ‘Aha!’ roept de nieuwkomer met zijn bekende zoetgevooisde stem: ‘Ik ben blij je hier aan te treffen, Gerald. De heer Banger vertelde me dat je hier was. Hoe gaat het met je?’ Hij steekt glimlachend zijn hand uit. ‘Je kent mij nog, nietwaar?’ zegt hij, gaat tussen de jongen en de ingang van het prieel staan. Gerald staart hem verbijsterd en verrast aan. Hij zou nog meer geschrokken zijn als er niet zoveel meer aan de hand was geweest. ‘Ik... dat doe ik. Ja, meneer,’ antwoordt hij, zijn ogen wijd geopend, en met een bleek gezicht. ‘Ik... ik hoop dat het goed met u gaat.’ ‘Heel goed, dank je,’ lacht de ander. ‘Ik hoop dat jij en de heer Touchtone mij die dwaze smoes hebben vergeven waar ik die middag in de trein mij mee inliet. Ik had het nooit zo ver willen laten komen. Weet je het nog?’ ‘Ja. We wisten niet wat we ervan moesten denken. De heer Hilliard... de heer Hilliard zei...’ ‘Oh, ik heb de heer Hilliard de volgende avond opgezocht en het met hem goed gemaakt wegens het in mijn guitigheid ijdele gebruik van zijn naam. Ik verwachtte alles op te lossen voordat we die avond in de stad zouden aankomen. Dat we gescheiden werden, verhinderde het. Ik zou jou en meneer Touchtone nog een keer hebben geschreven...’ ‘Opnieuw? Wij hebben geen brief van u ontvangen!’ ‘Wat... geen? Dan is mijn lange verontschuldiging in de mist verdwenen. Jammer! Het maakt niet uit. Ik heb je iets beters te vertellen, jongen. Waarom denk je dat ik hierheen ben gekomen?’ Wat het ook is, zijn manier van doen vertoont een onderhuidse nervositeit.

Hij kijkt naar rechts en links, naar het huis en de straat, vooral naar de achterzijde van de tuin. In het hoge hek is een poort aangebracht. Buiten hinnikt een paard. ‘Heeft u nieuws voor ons? Een telegram? Heeft u iets van papa gehoord? Van de heer Marcy?’ De jongen vergeet het sluimerend verontrust gevoel en het aanwezige wantrouwen in verbetering. ‘Ja dat heb ik. De heer Banger heeft mij zojuist over je problemen verteld. Het gaat goed met je vader en de heer Marcy, jongeman. Ik ben gestuurd om je dat te vertellen en je rechtstreeks naar hen toe te brengen.’ ‘Hoera!’ De jongen slaakt een kreet van vreugde. ‘Oh, doe dat alsjeblieft! Vertel mij alsjeblieft meteen alles! Wat was het probleem? We zijn zo verschrikkelijk bang geweest. Philip komt zo direct terug. Ik ben zo blij dat ik ben gebleven!’ Bijzonder opgelucht en opgewonden neemt op een van de rustieke banken plaats. ‘Nou, het is een te lang verhaal om nu te vertellen,’ lacht Jennison. De lach is van zeer korte duur. Opnieuw tuurt hij de lege tuin in. ‘Het was overal met alles een grote puinhoop: telegrammen, brieven, enzovoort. Dat hoor je allemaal zelf wel van je vader en van de heer Marcy. Het beste van mijn nieuws is dat ze allebei in een boerderij zijn, nog geen vijf kilometer hiervandaan! Ik heb hier een paard en wagen om je naar hen toe te brengen. We hoeven geen minuut te verliezen.’ Hij wijst naar de poort van de tuin, waar inderdaad de zwarte bovenkant van een voertuig te zien valt. De spanning die zich ontlaadt brengt een schok teweeg. Het hart van de jongen klopt hevig, met een onuitsprekelijk gevoel van troost en vreugde. ‘Wat bent u aardig, wat bent u aardig, meneer!’ antwoordt hij onschuldig, alle mysterieuze ‘grappen’ in de trein terzijde schuivend. ‘Philip zal zich er als herboren door voelen. Waarom is papa niet met u meegegaan? Of de heer Marcy?’ ‘Je vader is erg ziek sinds de melding dat je was verdronken. Hij is er nog niet helemaal overheen en de heer Marcy is bij hem. Wees niet bang. De schok is voorbij maar hij is niet zo sterk. Verlies dus geen moment, alsjeblieft. Je kunt over een paar uur voor je spullen terugkomen.’ ‘U wilt toch niet dat ik zonder Philip ga. U bedoelt toch niet dat we nu meteen moeten vertrekken?’ De bedeesde jongen kijkt verrast op. Sinds het nieuws zou zijn stralend gezicht voor iedereen een genoegen zijn geweest om het op te merken. Behalve voor iemand die net zo in beslag genomen en gehaast is als de bringer van deze berichten. ‘Dat kan ik niet doen.’ ‘Oh, onzin! Je moet nu nergens voor stoppen. Tijd is kostbaar, en het is wreed van je om een seconde te verspillen voordat jij je vader ervan kan overtuigen dat je echt leeft.

Hij twijfelt er namelijk nog aan. Je weet niet hoe ziek hij is geweest. We glippen gewoon door het hek naar de buggy.’ ‘Maar Philip...’ ‘Ik heb het voor Philip geregeld met de heer Banger. Philip zal ons volgen zodra hij terugkomt, maar dat kan wel even duren.’ ‘Nee, nee. Laten we wachten. We moeten blijven tot hij komt. Hij zal niet lang wegblijven, daarvan ben ik overtuigd. Ik laat papa, of wie dan ook, liever nog wat langer wachten dan dit. Oh, wat is dit plotseling vreemd allemaal!’ ‘Ja, heel vreemd. Ik zeg je, beste jongen, mij is speciaal gevraagd geen minuut te verliezen met jou te brengen zodra ik je vond. De heer Marcy spoorde mij aan. Ze dachten dat Philip misschien ergens anders vertoeft. Hij komt ons achterna.’ Op dat moment klinken er stemmen van achter het hotel. ‘Philip! Philip!’ schreeuwt Gerald verheugd. Het doet hem genoegen dat hij hem zelfs op die afstand herkent. ‘Stop daarmee! Sta stil! Roep niet zo! Het levert slechts ophef op! Hij is daar niet!’ roept Jennison boos. ‘Philip!’ schreeuwt Gerald vastberaden, ‘Philip!’ Jennison springt naar voren. Hij doet een poging de jongen bij de arm of de schouder te grijpen. Gelijktijdig is er een vreemde verdachte beweging van de zware Mackintosh mantel die hij over één arm draagt. Het geval blijft aan de tafel haken; bedrog, gevaar! De gedachte aan een beschamende leugen, het gerammel van het hek en de buggy flitsten aan de jongen voorbij. Hij roept, ‘laat mij gaan!’ tegen de man, van wie hij nu vermoedt dat deze een valse en kwaadaardige vijand is, die zich terdege voorbereidt om hem te ontvoeren, hem met geweld mee te nemen, de hemel weet waarheen! ‘Ik ga niet,’ roept hij vinnig. Jennison probeert opnieuw zijn arm vast te pakken. ‘Wacht eens even!’ wordt er geroepen. Philip Touchtone stormt het prieel binnen. Hij staat oog in oog met de vijand. Hij duwt Gerald opzij, gaat tussen hen in staan. Net als een tijdje geleden bij de ontmoeting met de zwerver in het ravijn van Wooden is hij opnieuw op tijd aanwezig om Gerald te helpen een gevecht aan te gaan tegen een ongewenste overmacht. ‘Hoe durft u! Raak hem niet aan! Waar komt u vandaan? Wat bent u aan het doen?’ vraagt hij aan Jennison, bleek van woede en verbazing. ‘Ik doe wat ik al eerder heb geprobeerd. Die jongen naar zijn vader brengen!’ antwoordt de ander boos. ‘Weer kom jij er tussen,’ vloekt hij. ‘Dus opnieuw heeft u hem opgespoord om hem voor uw kwalijke zaken te stelen. Ga daar staan, Gerald! Raak hem aan, als u durft!’ Philip heeft voor zijn leeftijd, zoals eerder gezegd, een behoorlijke lichaamsbouw en gewicht.

Oude en nieuwe vastberadenheid om te beschermen komt tot uiting in zijn mannelijke uitdagende houding en opgeheven wandelstok. ‘Je verpest mijn plannen weer, hè? Je zal er spijt van krijgen, meneer Philip Touchtone.’ Hij doet een stap naar voren, maar verfijnde schurkenstreken betekent vaak beducht zijn voor een lijfelijke confrontatie. Philip lijkt geen onbeduidend tegenstander. ‘Hij zegt dat hij van papa komt, en van de heer Marcy,’ roept Gerald. ‘Hij zegt...’ ‘Het maakt niet uit wat hij zegt! Het is niet waar! Hij probeert ons allebei pijn te doen. Schaamt u zich niet heer Winthrop Jennison om tegen dat kleine kereltje te liegen,’ zegt hij op hoge toon. Op zijn spierkracht vertrouwt hij niet helemaal als het tot een worsteling om Gerald aan zou komen. Hij wil door luid te praten aandacht in het hotel trekken. ‘Je doorkruist mijn plannen weer!’ herhaalt Jennison, kijkt hem besluiteloos met een duivelse woedende blik aan, vooral bij het horen van die naam Jennison. Die gelaatsuitdrukking staat voor altijd in Philips geheugen gegrift. ‘Ja, heer Jennison. Ik hoop ze nu voor eens en altijd te bederven. Ik denk dat dit wel de laatste keer zal zijn dat ik u tegen het lijf loop. Wat heeft u te zeggen over deze nieuwe bedriegerij? Niet wat u probeerde hem te doen geloven, heer Jennison.’ Deze zwijgt een ogenblik. Hij is bezig met een laatste poging om dat onverwacht aangediende gedurfde plan, dat verlaten was, en vervolgens weer ter hand genomen, voort te zetten. De omstandigheden leken hem de kans te geven het te voltooien. Het is kenmerkend voor de man en voor zijn onvoorziene roekeloosheid, maar ook voor het besef van de hopeloosheid van zijn positie, dat hij uit pure vermetelheid tijdens de rest van de vertoning de ene poging terzijde schuift voor de andere, en de ene opstelling voor de andere inruilt. Zijn oordeel is onevenwichtig, hoewel stoutmoedig en meesterlijk. Hij moet menig tegenstander geïntimideerd hebben en in een situatie gebracht, waaruit moeilijk te ontsnappen leek. Anders zou hij niet zo snel de leugens en doelstellingen veranderen als nu het geval is. Hij kent de op de loer liggende gevaren! Terwijl hij voor de deur van de herberg staat, kijkt hij naar Philip. Met een snelle omslag van geweld naar brutale praat, waartoe hij ook zijn toevlucht had genomen tijdens de woordenwisseling op ‘The Old Province’, zegt hij, de aanwezigheid van Gerald totaal negerend: ‘Kijk eens hier, Touchtone, blijf kalm! We zijn nog niet afgeluisterd, en er is geen reden waarom we dat zouden moeten laten gebeuren. Ik zal je geen pijn doen...’

‘Mij pijn doen!’ ‘Weet je nog het laatste wat ik tegen je zei op die avond dat we elkaar spraken? Wat ik je beloofde? Het is nu nog niet te laat om mij te vragen mijn belofte na te komen, en..., ik zeg dit nog eens om ons allebei veel problemen te besparen.’ ‘Bedoelt u dat ik u bij uw plannen moet steunen, wat die ook mogen behelzen? En als ik dat doe dan beloond wordt?’ De ander knikt, bijt op zijn lip. ‘Als ik dat niet doe, meen ik, dan moet ik lijden? Zelfs als u niet kunt krijgen wat u wilt?’ ‘Dat zul je, daar kun je van op aan.’ ‘Ik heb u toen verteld dat ik wist dat u mij niet kon overbluffen of andere mensen bedriegen om Gerald of mij pijn te doen! Ik zeg het u voor de laatste keer. Ik heb u niets meer te vertellen. Als u hier verder wilt praten, dan weiger ik. Kom naar het hotel en zeg het hardop. Ik geloof dat ik u ook al een keer eerder heb uitgedaagd.’ Jennison glimlacht woest. ‘Dat zal ik doen, jonge hond!’ roept hij, openlijk zijn zelfbeheersing verliezend. ‘Je lijkt te denken dat je alles naar je hand kunt zetten.’ Ik weet niet of deze aanname oprecht is, want net op dat moment komt de heer Banger aangelopen. De laatste luidkeels uitgesproken woorden hoort hij. Hij kijkt in de richting van het prieel, wendt zich tot de twistende partijen. ‘Bedoelt u te zeggen dat u voor hem gaat doen alsof?’ roept Philip, wijzend naar de heer Banger, ‘zoals u dreigde te doen met kapitein Widgins?’ Jennisons enige antwoord is dat hij op zijn horloge kijkt. Vervolgens roept hij: ‘Heer Banger, heer Banger! Wilt u hier komen?’ De heer Banger bekijkt het tafereel verbaasd en afkeurend; de woede op Philips gezicht, Jennison die akelig fronst, een erg bleke betraande Gerald, zichtbaar bevend van angst. Gerald is de eerste van de drie die de nieuwkomer aanspreekt. ‘Heer Banger, deze man probeert...’ Zonder acht te slaan op Gerald begint Jennison op een harde maar redelijk gecontroleerde manier: ‘Heer Banger, ik denk dat het is zoals ik u verteld heb. Ik heb die jongeman daar geïnformeerd dat u en ik reeds vermoedens hadden over zijn bedrog, en over de rol van deze kleine schooier, geïnstrueerd om hem bij te staan. Ik heb hem gesmeekt er geen doekjes om te winden. Hij heeft bekend, omdat ik beloofd heb voor hen te bemiddelen, zowel bij u als bij anderen. Zijn naam is Samuel Peters, en hij is met deze jongere jongen weggelopen uit een weeshuis in Boston. Ze hebben er allebei veel spijt van dat ze geprobeerd hebben de rol te spelen van die ongelukkige knapen die in de kranten worden genoemd, maar...’ Touchtone is verbijsterd door deze verbazingwekkende verklaring.

Maar als zijn vijand ervoor kiest zijn toevlucht te nemen tot nieuwe onwaarheden, negeert hij deze vanwege de waarheid. 'Dat is een leugen!' barst hij los. 'Weet u wie die man is, heer Banger? Hij is Winthrop Jennison, eigenaar van het eiland tegenover Chantico, en...' 'Jij jonge dwaas! Denk je dat ik dat niet weet?' zegt de heer Banger. 'Stelletje boeven, jullie allebei.' 'Hij is ook de heer 'Hilliard' of 'John Belmont' en heeft geprobeerd Gerald Saxton van zijn vader en mij stelen, en...' 'Je bent gek,' onderbreekt de heer Banger koeltjes. 'Heer Winthrop, ik denk dat we beter...' 'Ik denk dat u er beter niet zo zeker van kunt zijn dat u hem kent, en ook niet zo snel moet aannemen dat ik een bedrieger ben,' gaat Philip onstuimig verder. 'Die man is een vervalser, een afperser. Hij leidt regelmatig een dubbelleven waar u niets vanaf weet. Geef mij de tijd, heer Banger! Wacht alstublieft! Ik beloof u, ik geef u mijn erewoord dat alles wat ik zeg kan bewijzen. Als u weigert te luisteren krijgt u zeker spijt van.' De heer Banger kijkt boos van Touchtone naar Jennison. 'De jongen heeft zijn verstand verloren, omdat zijn zwendel uit de hand is gelopen,' fluistert hij. Dan naar Philip: 'Zwijg! Jullie allebei. Volg mij ogenblikkelijk naar het huis! Hoe meer jullie zeggen, des te meer jullie je blootgeven. We zullen zo meteen wel zien wat we het beste met jullie kunnen doen.' 'Als u mij niet gelooft, stuur dan iemand naar Chantico Island en laat de heer en mevrouw Probasco meebrengen om voor ons te getuigen. Of laat meneer Flagg, de advocaat, u vertellen wat hij over hem weet. Ik ontken niet dat hij de heer Jennison is. Maar het is een slechte man, heel slecht. Hij houdt zijn masker voor u op en voor het grootste deel van de wereld. Kijk naar hem. Ziet u niet dat hij weet dat ik de waarheid spreek.' 'Een agent zal je tong snel tot bedaren brengen, jongen,' roept Jennison arrogant en vertoornd. Philips kennis van de genoemde feiten en namen moet hem enigszins hebben verbaasd en verward. 'Je bent een jonge schurk van het zuiverste water en je zal op een plek belanden waar je al lang geleden mee bekend had moeten zijn. Houd jij je mond en volg je de heer Banger?' 'Ik ben niet bang voor de politie! Ze kunnen mij opsluiten waar ze maar willen. De waarheid haalt mij er snel genoeg uit. Heer Banger, die man heeft geprobeerd Gerald te stelen op de dag dat we het Ossokosee House verlieten. Hij probeerde mij op 'The Old Province' zover te krijgen hem over te dragen. Het is een ontvoerder.'

‘Peters,’ begint de heer Banger, ‘ik waarschuw je... ‘Ik ben Samuel Peters niet. Ik ben Philip Touchtone. Vraag het aan de hele provincie Ossokosee.’ Met glinsterende ogen werpt hij de valse naam minachtend van zich af. ‘Je kiest voor een mooie alias, dat van een veroordeelde misdadiger, van een inbreker. Heer Banger, ik heb ooit een man met die naam gekend.’ ‘Aha!’ roept Touchtone, ‘een man die u heeft gekend! U zegt het zelf! Vandaag zou u de schandvlek op zijn nagedachtenis kunnen uitwissen door iets over die ellendige aanklacht dat u ook altijd al heeft geweten. Heer Banger, mijn vader is Reginald Touchtone, die ervan werd beschuldigd...’ De heer Banger onderbreekt hem vinnig. ‘Ik wil niets meer van deze onzin horen. Niet over jou of iemand anders. Als je inderdaad de zoon van een crimineel bent, hebben de autoriteiten van het weeshuis met je naamsverandering daar goed aan gedaan. Voor de laatste keer... gaan jullie met mij naar het hotel. Jullie kunnen het verlaten als jouw gedrag en de gegeven openheid van zaken mij daartoe noopt. Of moet ik jullie met geweld van mijn terrein laten verwijderen? Touchtone houdt zich in. ‘Gerald, we gaan met ze mee naar het hotel,’ zegt hij op ferme toon. Met intens verdrietige ogen kijkt hij naar de jongere jongen en beseft ineens wat een ervaring het voor Gerald moet zijn om dit te moeten doorstaan. ‘Jij en ik zijn toch niet bang voor deze man of wie dan ook? Het komt binnenkort allemaal in orde. Probeer niet te huilen.’ Hij pakt Gerald’s koude hand stevig beet. ‘Wij gaan met u mee,’ zegt hij, zich tot meneer Banger wendend. ‘Het is slechts een kwestie van tijd voordat u de waarheid leert kennen. Oké, Gerald. je zal bij mij zijn, weet je, wat er ook gebeurt. ‘Je bent een koele jonge avonturier!’ zegt de heer Banger. ‘In dit tempo zal jij je stempel op de wereld drukken voordat je sterft. Kom, heer Jennison, ik zal uw hulp nodig hebben.’ Dit laatste wordt gefluisterd. ‘Heeft u die echt nodig?’ vraagt Jennison. Hij heeft opnieuw naar het witte hek gekeken. Het paard is onrustig. ‘Feit is dat ik... nou ja, ik zou tenslotte liever niet helpen met het veroorzaken van opschudding in de stad, als u dat ook niet wilt. ‘Eh? Wat is dat, heer?’ vraagt de heer Banger, terwijl hij zich op de drempel van het zomerhuisje omdraait. ‘Ik geen opschudding veroorzaken? Dat wil ik wel. Ik hoop dat u niet aarzelt. Ik heb u zeker nodig! De bekentenissen van deze jongens...’ ‘Natuurlijk, natuurlijk! Ik kom zo bij u. Ik heb mijn paard hier achtergelaten. Ik leid hem de hoek om naar de voorzijde.’

Zenuwachtig en dreigend richt hij zich tot Philip: 'Ga je met de landheer mee? Doe er niet de hele dag over. Je bent aan zijn genade overgeleverd.' 'Neem Peters mee, hij kan er vandoor gaan.' Philip heeft het moment nooit kunnen achterhalen, maar Jennison moet door deze onbeschaamde eis op het idee gekomen zijn, of anders is het wel kort daarna gebeurd, als hij met zijn snelle zachte stem de landheer toevoegt: 'Ik breng het kleine kereltje in mijn buggy weg.' Gerald heeft het gehoord. 'Nee, nee, nee!' roept hij angstig, uitdagend en tegenstribbelend. 'Ik ga niet met hem mee! Hij zal mij niet aanraken! Hij... hij zal met mij wegrennen! Ik verlaat Philip niet! Philip, Philip! Laat ze ons niet uit elkaar halen!' Jennison barst in een luide grove lach uit. Zelfs de heer Banger wordt getroffen door de eigenaardigheid ervan; de merkwaardige aanwijzing dat er onder de man vermomd als helper der gerechtigheid een ander schuilt. 'Jonge dwaas! hoeveel ellende heb jij mij niet bezorgd!' roept Jennison woest, stampend met zijn voet. Waarachtiger woorden heeft hij nooit gesproken. Ze bevatten de hele geschiedenis van een onbesuisde boosaardigheid en van zijn ondergang. Het zijn praktisch zijn laatste woorden over dit onderwerp. Hij loopt het pad op, zegt tegen de heer Banger: 'Wacht maar niet. Ik kom meteen.' De witte poort gaat open. Twee vreemdelingen komen haastig het pad op, recht op hen af. Jennison kijkt nog een keer om zich heen, plotseling verwilderd, een zwakke uitroep volgt, alsof hij zichzelf kwijt is geraakt en ergens bang voor is. Aha, die haastige onderzoekende blik! De mannen stevenen direct op hem af. Eén van hen met een stevig postuur knikt eventjes naar de anderen. Hij legt zijn hand op Jennisons schouder. 'De heer Winthrop Jennison? Ik arresteer u, heer,' zegt hij venijnig. 'Mij arresteren?' zegt Jennison, zo wit als een vaatdoek. 'Arresteren... mij?' Meneer Banger staat, zeer ongemanierd, met open mond het te aanschouwen. 'Ja,' antwoordt de roodharige man. 'Hier is het bevelschrift. 'Winthrop Jennison, alias John A. Belmont, ook wel Murray Nicoll en Gray Hurd genoemd. Vervalsing in Boston. Maar dat weet u allemaal wel, denk ik. Voor de andere betrokkenen is ook al gezorgd. Alsjeblief Billy, veroorzaak geen verdere problemen.' Wat doet de heer Jennison-Belmont-Nicoll-Hurd? Hij strekt automatisch zijn armen. Ze zijn nu op passende wijze versierd. Dan wendt hij zich tot de heer Banger, Gerald en Touchtone.

Zijn oogopslag en vreemde uitspraken vormen die dag het begin van de gedenkwaardige ontsteltenis van de onfortuinlijke eigenaar van het Kossuth House. Het blijkt dat de heer Jennison terdege beseft dat zijn dubbelleven de restanten van het hier aanwezige lokale respect, en dit vlakbij het huis van zijn voorouders, voor altijd aan gruzelementen ligt. 'Ik wens u een goede dag, heer Banger,' zegt hij glimlachend met zijn mooie gebit. 'Ik laat meneer Touchtone zijn verhaal nog eens vertellen. Het is waarschijnlijk volkomen waar. Tenminste, ik trek de mijne in als zijnde substantieel onjuist. Onthoud dit alstublieft, meneer Touchtone. Je hebt mij in dit gevecht verslagen. Ik zal je niet meer lastig vallen. Goedemorgen.' Hij wendt zich op zijn gemak tot de agenten in burgerkleding en mompelt iets. De twee jongens, Gerald houdt Philips arm wanhopig vast, kijken de heer Banger aan, maar het lijkt alsof er plotseling een kwade geest voor de heer Banger is verschenen, zo bang en sprakeloos is hij. Hij snakt naar adem. Met moeite brengt hij uit: 'Heer Jennison! U hoeft niet...' Als het gezelschap vertrekt, leunt Gerald naar voren en slaakt een kreet. 'Philip! Ze komen eraan! Kijk eens! Papa, papa! De heer Marcy! Allebei!' Die twee heren rennen in levende lijve vanuit het hotel over het pad op hen af. De heer Marcy roept zwaaiend met zijn hoed 'hoera!' en de heer Saxton 'Gerald, Gerald! mijn zoon!' Philip merkt dat hij door de heer Marcy innig omhelst wordt. Binnen het algehele tumult, het schudden van handen en het beantwoorden van het oorverdovende en verrukkelijke spervuur aan vragen, doet hij iets wat hij daarna nooit meer heeft herhaald. Hij stapt wankelend naar het prieel, houdt de grote hand van de heer Marcy vast, en zegt met een soort lachje: 'Wel, hier bent u dan eindelijk! We hadden u bijna opgegeven! We worden niet meer aan ons lot overgelaten!' Dan is de spanning verantwoordelijk te zijn voorbij, en valt hij bewusteloos neer.

Hoofdstuk 18

Uitleg en de heer Jennison stuurt een verzoek

‘Het is in ieder geval achter de rug. Een bijzonder wonderlijke affaire is het zeker geweest! En niemand heeft er part noch deel aan gehad.’ De heer Marcy verklaart dit voor de vijftiende keer, als ze op die veelbewogen dag een uur na de lunch boven zitten. De vier praten bijna net zo snel als altijd; de een onderbreekt de ander met een vraag of verklaring, waarbij de uitleg of het probleem weer voortvloeit uit het vorige. Het is zeer onwaarschijnlijk dat hun overwegingen over het onderwerp net zo snel uitgeput raken als zij. Wat een drukte maken ze! ‘Ik hoor mezelf niet denken, Philip,’ protesteert de heer Marcy. ‘Saxton, neem me niet kwalijk! Wat vroeg je? Nee, Gerald, we maakten ons geen zorgen. Hoe konden we dat doen als we niet wisten dat er iets was om ons zorgen over te maken? Wat is dat?’ Zo gaat het door gedurende de twee uur dat ze in de herberg zitten. Het wordt onderbroken doordat ze gezamenlijk in de kamer van de jongens gaan dineren. In de ganse herberg, en trouwens de hele stad, gonst het van de nieuwsgierigheid en belangstelling. Wat de heer Banger betreft is het correct om hier te vermelden dat hij erop toeziet dat hun diner fraai en overvloedig wordt geserveerd. Later vindt hij gelegenheid om kort met de heren Marcy en Saxton te praten. Hij doet niet veel meer dan zijn excuses aanbieden en zichzelf een dwaas noemen. Hij doet het gracieuzer dan men zou verwachten. Op dezelfde korte manier drukt hij zich uit tegen Philip, hem hartelijk de hand schuddend. De laatste kan het niet weerstaan bescheiden wraak te nemen. ‘Oh nee,’ lacht hij. ‘Ik denk niet dat u een zot bent, heer Banger, maar ik denk dat u de kans had om het te worden. U was aardig op weg.’ De heer Banger op zijn beurt glimlacht ernstig en knikt. En nu is het gelach en het luide oprechte gesnater door de gekrenkte huisbaas te horen als hij langsloopt. Gerald zit glimlachend naast zijn vader, maar zegt minder dan wie dan ook in het gezelschap. Philip merkt keer op keer de grote gelijkens tussen de twee op. Ze hebben hetzelfde gracieuze figuur, hetzelfde welgevormde hoofd en de duidelijk omlinjende regelmatige gelaatstrekken. Het onstuimige van de vrolijke jonge makelaar als ‘man van de wereld’ is echter verdwenen. De heer Saxton lacht en praat net zo hard als de heer Marcy of Philip.

Deze laatste merkt op hoe bleek de heer Saxton eruit ziet, en hoe diep door enorm en onverwacht verdriet de kringen rond zijn mooie ogen zijn. Zijn arm rust op de rugleuning van de stoel van zijn zoon. Vanaf dan ontstaat een nieuwe verstandhouding tussen hen. Naarmate Gerald opgroeit is die nooit minder geworden. Wat de uitstekende verklaringen en de contouren betreft. Moet ik nog meer vermelden? Er is inderdaad nauwelijks ruimte voor. De heren waren door storm gedwongen geweest uit te wijken naar een dorpje zonder spoor- of telegraafverbindingen. De heer Marcy moest optreden als een geduldige verpleegster, want de heer Saxton verkeerde qua lichaam en geest in een gevaarlijke deplorabele toestand. Ze waren afgesloten geweest van de rest van de wereld, hadden letterlijk niets geweten, niets vermoed, niets gehoord. De brieven en gedupliceerde telegrammen waren waarschijnlijk op dat moment allemaal veilig opgeborgen in de stad, die ze hadden verwacht dagen eerder te bereiken, en waarheen ze opdracht hadden gegeven om de post vanuit het Ossokosee House door te sturen. Aanvankelijk had de heer Marcy gehoopt meteen terug te kunnen keren naar zijn hotel, en de overspannen vader mee te nemen. Dus had hij dat adres opgegeven. Maar Saxton had futloos hun reis richting het zuiden verlengd, en zijn humeurigheid had ervoor gezorgd dat deze wisselvallig en langzaam verliep. ‘Ik kwam vaak in de verleiding,’ zegt de heer Marcy, ‘om naar Knoxport en elders te telegraferen om het doorsturen van onze post te wijzigen. Maar ik was er elke dag minder zeker van welke route Saxton zou volgen, en ik wist dat voor de zaak het seizoen voorbij was. Dus zei ik: ‘Laat het maar zo voor deze ene keer.’ Ik zal nooit meer denken dat zoiets onbenulligs geen verschil kan maken. Waarschijnlijk gebeurt het niet nog eens.’ ‘Het was uiteindelijk de krant die u het nieuws bracht?’ ‘De krant? Dat zou ik wel zeggen, ja. Er kwam een marskramer naar ‘The Fork’ met een recent exemplaar uit Boston op zak en die heb ik gekocht. Weet je hoe de heer Saxton zich gedroeg toen ik hem de alinea voorlas? Hij deed precies wat jij vanochtend deed, Philip... flauwvallen.’ ‘Weet je wat de heer Marcy deed, Touchtone?’ zegt de heer Saxton blozend. ‘Hij liet de krant vallen en snikte als een kleine jongen. Hij heeft nooit geprobeerd mij erbij te betrekken!’ ‘Kom op Saxton, ophouden nou!’ roept de heer Marcy, rood aanlopend, en Philip een klopje op de schouder gevend. ‘Deze plagerijtjes passen een heer eigenlijk niet.’

Hij werpt Philips een blik toe die genoeg zegt over de genegenheid die hij voor hem koestert, en over het verdriet dat diens verlies hem gedurende zijn hele drukke bestaan zou hebben bezorgd. Ze hebben overdag verschillende momenten voor henzelf. ‘We zaten vast op een bijzonder afgelegen plek, en Gerald’s vader was alles behalve gezond sinds hij gelezen had over het zinken van de stomer,’ hervat de heer Marcy. De heer Saxton lacht. ‘Ik dacht dat we zelf zouden zinken in de rammelkast waaraan we ons moesten toevertrouwen, Gerald, om bij het spoor te komen. Door de regen was de baan gevaarlijk. Jullie zijn tijdens de hele storm op dat eiland geweest, zeg je? Met de Probasco’s?’ ‘Ja. het was grappig.’ ‘Grappig! Het zijn dus engelen die humorvol leven? Ik stel voor om er morgen heen te gaan, wij allemaal, en ze te bedanken zoals ze nog nooit eerder zijn bedankt. Zullen we dat doen, Marcy?’ ‘Obed moet nog in bed liggen en behoorlijk ziek zijn,’ zegt Gerald, ‘anders hadden we wel wat van ze gehoord of gezien.’ ‘Maar waarom... waarom heeft niemand ons vanuit het Ossokosee House een kort bericht gestuurd? Er is een mededeling naar het hotel...’ ‘Dat werd gesloten, zeg ik je!’ ‘De heer en mevrouw Wooden hadden die van hen moeten krijgen. Als het huis gesloten werd, waar was meneer Fisher of wie dan ook om de boel af te sluiten?’ ‘Ach, dat kan ik niet helemaal verklaren, dat geef ik toe,’ antwoordt de heer Marcy. ‘Natuurlijk hadden er mensen aanwezig moeten zijn. Ik neem aan dat zij genoeg wisten om de boodschap te herhalen of te beantwoorden. We zullen er wel achterkomen.’ Dat doen ze, maar pas later. Eerst dan volgt het verhaal van de volledige stopzetting van de telegrafie in het graafschap. Veroorzaakt door de algehele storm, die de draden in de grillige bergen wijd en zijd deed knappen; over een nieuwe operator, jammer genoeg een luie inefficiënte onervaren werknemer; over een zeer verwarde verminking van de berichten tijdens de langzame voortgang ervan. Als ze dit alles vernemen, verklaren allen dat het een wonder is dat verzendingen zo’n traject doorstaan en hun syntaxis behouden, zelfs als dit ten koste gaat van de snelheid. Twee van deze waardevolle berichten worden vanuit een Knoxport in een westelijke staat uiteindelijk geretourneerd. De volgende ochtend komt er een antwoord binnen van meneer Fisher, nog steeds in het Ossokosee House, en vlak daarna nog een bericht van de vrolijke goedgehartige heer Hilliard vanuit een mijnkamp in Montana. De afzender is ernstig verontrust over, wat hij concludeert, een slechte situatie van Philip en Gerald moet zijn.

‘Natuurlijk,’ merkt de heer Marcy op, ‘zou jullie lastige situatie niet lang hebben geduurd. Gezien de omstandigheden kan ik wat mij betreft niet zeggen hoe lang. Natuurlijk hadden we het nieuws moeten vernemen, en naar jullie toe moeten haasten. Jullie problemen werden ernstig, wraak zelfs! Jullie dreigden op basis van een valse verdenking gearresteerd te worden, of op zijn minst dakloos en onrecht te riskeren! We kunnen niet vaststellen hoe lang het had kunnen duren, om een en ander tot een eind te brengen.’ ‘Het was niet prettig,’ zegt Philip. ‘In ieder geval heeft het je getoond wat je in je hebt, Touchtone,’ voegt de heer Marcy er rustig aan toe. ‘Ik denk dat we nu wel begrijpen wat dat is. Anders hadden we er misschien naar moeten gissen.’ Hij lacht. Zijn ‘gissen’ is opmerkelijk. Hij is trots op zo'n ervaring voor de jongen. ‘Wat die slechterik Jennison betreft, of Belmont, of hoe hij ook heet,’ begint de heer Saxton, ‘ik weet niet wat ik het beste kan doen. ik herinner hem nog heel goed. Ik deed wat zaken voor hem op Wall Street. Hij verloor grotendeels voordat hij zijn aandelen had verkocht. Het viel allemaal in duigen. Ik was er net zo door geraakt als de andere makelaars. Jennison gedroeg zich als een waanzinnige in mijn kantoor.’ ‘Hoe lang geleden was dat, meneer?’ vraagt Philip. ‘Ik denk wel tien jaar,’ antwoordt de makelaar peinzend. ‘Het moet hem destijds hebben geruïneerd. Ik wist uiteraard niets van hem af.’ ‘Dus het was wraak die hem tot dit plan over Gerald aanzette?’ ‘Zeker, en chantage. Ik zou je hard hebben moeten aanpakken, Gerald,’ voegt hij er lachend aan toe, terwijl hij de hand van zijn zoon pakt. ‘Misschien had ik dat nieuwe zwarte span moeten verkopen waar jij zo jaloers op bent. Dat hoeft je niet langer te zijn.’ ‘Het is een slimme kerel door één en twee bij elkaar op te tellen.’ ‘Natuurlijk. Elke man bezit een talent.’ ‘Wat een risico's liep hij! Zelfs op het laatst, toen hij moet hebben geweten dat de kans groot was dat hij op dat moment door de rechercheurs zou kunnen worden gegrepen vanwege de Wheelwright-vervalsing, wilde hij Gerald toch met zich meenemen.’ De heer Marcy haakt op het onderwerp in. ‘Ja, en het plan bleek bijna succesvol. Als je nagaat hoeveel hij in het voordeel was. Dit soort dappere criminelen zijn nauwkeurige rekenaars.’ ‘Waar had hij heen willen gaan met Gerald erbij?’ vraagt Saxton. ‘Hij wist waar hij het over had. Ik denk dat hij verwachtte zich eerst weer bij die kerels te voegen, bij de molen waar ze ons over hebben verteld. Verder kan ik het niet beoordelen. Hij meende dat hij genoeg tijd had en dat alles goed verliep. ‘Oh, het is een wonder, en geen vergissing!’ beweert Philip. ‘Helemaal niet,’ antwoordt de heer Saxton.

'Hij is precies het soort boef, waarover de heer Hilliard je heeft verteld. Zijn race is gelopen, denk ik. Vooral omdat Knoxport en Chantico niet langer schuilplaatsen voor hem zijn. Laten we hopen dat de schurk op zijn minst voor enkele jaren van het leven van New York en elders zal worden uitgesloten door wat ik over deze Wheelwright affaire heb gehoord.' Hij zwijgt even, denkt na over Jennison en Gerald. Dan kijkt hij op naar Philip, met een uitdrukking in zijn ogen en stem die niet gemakkelijk te omschrijven valt, zegt: 'Touchtone, ik kan het nu niet uiten, net zo min als ik dat ooit gekund, wat ik voor je voel, hoe dankbaar ik ben! De terugkeer van Gerald heeft mijn geluk gered, en jij hebt Gerald gered van ik weet niet wat. In alles en op elk moment dat ik zie, niet door wat je over jezelf zegt, ben je een soort held geweest. Hou je niet van lof in je gezicht? Ik zal je er niet mee vervelen. Als ik je hier slechts bij Gerald kan houden, voor de rest van jouw en zijn leven, en hem zie opgroeien zoals jij, is dat alles wat ik nu wens. Daar heb ik het wel met je over, later.' Ze blijven daar samen zitten in het licht van de opkomende maan en de zachte gloed van het houtvuur, totdat er op de deur wordt geklopt. Philip gaat de gang op. 'Als het u schikt, heer,' zegt de man die er staat, 'bent u de jonge heer Touchtone?' 'Dat ben ik.' 'Herkent u mij niet. Ik ben één van de officieren die in het gerechtsgebouw verantwoordelijk zijn voor die man Jennison.' 'O ja, hoe staat het ermee?' 'Hij wil u heel graag zien, heer. We moeten hem met de ochtendtrein wegbrengen, en er is eigenlijk niet veel tijd, tenzij u vanavond met mij mee wil komen.' 'Hij wil mij zien? Vanavond?' herhaalt Philip verbaasd, gissend naar de mogelijke reden van zo'n gesprek; die vreemde hints die de man een paar keer had geuit, en die hij niet tegen de heer Marcy heeft verteld! 'Goed. Ik ga met u mee. Wacht u even.' Hij roept de heer Marcy terzijde. 'Heel bijzonder!' zegt deze laatste. 'Vind je het echt de moeite waard om te gaan?' 'Ja, dat vind ik. Ik wil beslist gaan.' 'Waarvoor? Hij zal proberen je te misleiden of kwaad te doen. Als je toch wil, laat mij dan met je meegaan.' 'Hij zal geen van beide doen, denk ik zo. De man zegt dat hij uitdrukkelijk wil dat ik kom zonder iemand van jullie.' De heer Marcy aarzelt, zegt uiteindelijk. 'Goed dan, beste kerel. Doe wat je wil. Ik zal niets over je missie vertellen totdat je terugkomt en mij verslag uitbrengt.' Philip verontschuldigt zich bij de heer Saxton en Gerald en verlaat met de officier het Kossuth House.

Hoofdstuk 19

Na vele dagen

De kelder van het gerechtsgebouw van Knoxport, een bescheiden stijlvol gebouw, wordt in het graafschap als gevangenis gebruikt. De kamer waarin Jennison zich bevindt, met een schrijvende ambtenaar in de andere hoek, is voor de helft gemeubileerd. Jennison staat niet op als Touchtone, gevolgd door zijn begeleider, binnenkomt. Deze laatste zet zich aan de zijde van zijn collega, lijkt geen aandacht aan hen te besteden. 'Goedenavond. Ik ben dankbaar dat je bent gekomen,' begint de heer Jennison. Hij ziet er enigszins onverzorgd en verwilderd uit, en heeft die eigenaardige uitstraling van een crimineel, die de nu onvermijdelijke rechtsgang afwacht. 'Ga zitten.' 'De agent vertelde mij dat u mij wilde zien, en vooral alleen,' zegt Philip met een mengeling van nieuwsgierigheid en walging, nu hij zich opnieuw in de aanwezigheid van zo'n stoutmoedige en sluwe vijand bevindt. Het tafereel van de uitbarsting aan boord van de stomer duikt opnieuw op; de herkenning van het knappe gezicht met het sluimerend verraad op het portret dat mevrouw Probasco hem op het eiland heeft overhandigd, en dat laatste gebeuren in het prieel van Knoxport om Gerald te willen onderwerpen aan de genade van deze man. 'Wat wilt u van mij?' Jennison glimlacht. 'Ik denk niet dat je het raadt,' zegt hij, van positie veranderend. 'Het is niet om met je te kletsen over de gebeurtenissen van de afgelopen veertien dagen, en ook niet over deze teloorgang. Daar kun je zeker van zijn. Je hebt het spel gewonnen, Touchtone, zoals ik je vertelde. Je hebt het moedig en eerlijk gewonnen. Je bent een opmerkelijke jonge kerel! Misschien is er in jou een goede boef verloren gegaan.' 'Ik denk van niet, en ik wil er niet over praten en ook niet over zaken die voorbij zijn, net zo min als u dat doet. Als u iets bijzonders te zeggen heeft, zou ik dat graag willen horen, en naar het hotel terugkeren.' 'Allemaal gelukkig en sereen daar, neem ik aan?' informeert de ander koeltjes. 'Leuk jochie die Gerald, toch! Niet verbazingwekkend dat vreemden een voorliefde voor hem hebben? Een mooie jongen!' lacht hij spottend. Philip geeft geen antwoord, behalve de wens om snel te vernemen waarvoor hij hier is. Indien nodig is hij niet van plan weg te gaan zonder enkele zeer gerichte vragen te stellen. Jennison bespaart hem de moeite. Hij dempt zijn stem en begint haastig:

‘Genoeg van dat. Wat ik tegen jou wil zeggen, jij alleen, gaat over je vader. Je hebt mij horen zeggen dat ik hem kende.’ ‘Ja.’ ‘Dat deed ik, hoewel hij mij niet echt kende, omdat hij veronderstelde dat ik een eerlijke man was en in de stad zaken deed. Ik was vrij goed op de hoogte van alle omstandigheden van die bankoverval die hem zijn reputatie kostte. Ik verdiende toen al mijn brood, zie je, op wat de gemakkelijkste manier leek. Hij stierf aan een gebroken hart, hoorde ik.’ ‘Dat deed hij,’ antwoordt Touchtone, van binnen steeds meer opgewonden. ‘Wat gaat u dat aan?’ ‘Niets, maar ik zou er iets mee te maken kunnen hebben, of met zijn naam. Stop! Onderbreek mij niet. Ik kende Dan Laverack en zijn mensen goed, omdat ik mijn eigen positie in de bovenwereld nog niet had verloren. Zoals de andere mannen wisten was ik een heer van stand, nuttig voor hen en zelf werd ik er ook beter van. ‘Ja, en?’ zegt Philip, terwijl hij strak naar de man in het flikkerende licht staart en zijn ongeduld in bedwang houdt. ‘Touchtone, voor jouw vader was ik de makelaar van Laverack en de anderen. We dachten dat we je vader konden omkopen. Maandenlang heb ik met het oog erop daar vertoefd. Ik kwam tot de ontdekking, voordat ik hem deelgenoot kon maken van mijn opzet dat hij niet kon worden omgekocht. Dus gaf ik het op. Weet je dat ik je vaak heb gezien toen je nog een klein kereltje was? Ik had je natuurlijk nooit herkend. Ik herinner me je moeder ook vrij goed.’ ‘Praat niet over haar,’ zegt Philip. ‘Mijn tijd is beperkt en die van u ook, als u hier vanavond vertrekt.’ ‘Helemaal waar,’ antwoordt Jennison koel. ‘Ik moet opschieten met wat ik te zeggen heb. Touchtone, je vader was zo onschuldig als een kind aan dat gebeuren met de bank.’ ‘Denkt u dat ik dat niet weet? Denkt u dat iemand die hem echt kende iets anders zou geloven? ‘Oh, heel veel mensen, de hele wereld bijkans! Dat weet je. Zelfs de oude vriend van je moeder, de heer Marcy, praat nooit graag veel over de kwestie, hè?’ Het bloed stijgt naar Philips hoofd. ‘Het maakt niet uit. De ganse wereld die denkt dat hij er de hand in heeft gehad heeft het mis. Nu zullen jij en ik dat voor altijd rechtzetten, als jij dat wil.’ ‘Wat bedoelt u? Hoe kan u of ik dat voor elkaar krijgen? Vertel me wat u achterhoudt.’ De jongen is erg nieuwsgierig, vergeet zijn aversie, buigt zich gretig naar voren. ‘Touchtone, je vader had een vijand op de bank. Ik durf te stellen dat hij het achteraf geweten heeft. Misschien heeft hij je het verteld. De naam is Sixmith.’ ‘Sixmith, de conciërge. Ja, ga verder.’ ‘Sixmith liet niet veel van zichzelf los.

Het was een sluw figuur, Touchtone. Hij had wat sommige mensen je zullen vertellen dat ik het bezit, een zwart hart. Volgens sommige andere duistere figuren die ik heb ontmoet vonden zij juist van niet. Nou, hij was uit op wraak en wilde je vader een loer draaien. Ik ben vergeten waar het allemaal om ging. Ik meen dat je vader zich met zijn gezin had bemoeid om diens vrouw te beschermen, want Sixmith dronk. Nou, deze kwam binnen met Laverack. Het is me gelukt, en eigenlijk was ik zo betrokken bij die hele klus, Touchtone, dat, als de man die het bewijsmateriaal aan de Staat aangereikt heeft, geen gezworen vriend van mij was geweest, ik het met de rest van het stel had moeten uithouden en hen gedogen. Sixmith gaf hen de tijden en uren, enzovoort. Het was allemaal geregeld. Ik heb wat moeite gedaan om het handschrift van je vader te imiteren voor een paar brieven die we nodig hadden. Sixmith drong eraan. Hij zou bovendien betaald worden, zoals je weet.' 'U heeft het handschrift van mijn vader vervalst om hem te helpen ruïneren,' onderbreekt Philip, vol walging en angst. 'Dat heb ik zeker gedaan,' antwoordt Jennison kalm. 'Het spijt mij. Ik had dat niet verwacht, dat geef ik toe, maar ik heb het gedaan. Welnu, er werd bij de bank ingebroken op zo'n manier, zoals je weet, dat werd aangenomen dat je vader er de hand in had, ook al konden de functionarissen van de bank hem niet aanklagen, voor wat zij als volledig rechtvaardig beschouwden. Dat zou een zwaarder onrecht zijn geweest dan dat hij de rest van zijn leven zou moeten verdragen. Daar ontsnapte hij aan. Sixmith was teleurgesteld. Hij was toch enigszins bang geworden voor wat wij hadden ondernomen om hem te helpen. We vermoedden reeds dat wraak bij hem eraan ten grondslag lag. Hij verzwakte en was behoorlijk blij toen hij ontdekte dat hij je vader geen erger leed had bezorgd.' 'Erger dan hij gedaan had? Hoe kon hij? Heeft hij hem niet zijn eerlijke reputatie gekost en zijn leven verkort? Heeft hij het hart van mijn moeder niet gebroken? Heeft hij mij niet laten opgroeien met een smet op mijn naam, omdat ik... de zoon van mijn vader ben?' 'Misschien heb je gelijk. Hoe dan ook, de zaak eindigde zoals het is geëindigd. Sixmith moest steeds meer denken aan wat hij gedaan had en naarmate de tijd verstreek, vermoed ik begon hij zich er steeds meer voor te schamen, Touchtone. Uiteindelijk stierf hij ongeveer zeven jaar geleden in New York. Laverack was daarvoor al overleden. Ik had Sixmith weer ontmoet, en was bij hem toen hij stierf. Het was in de winter tijdens een verblijf in New York. Hij heeft mij alles verteld, en we hebben de hele bankaffaire besproken.

Ten slotte zei hij dat hij wilde dat ik een soort bekentenis zou opschrijven, of op zijn minst een verklaring, waarin hij zijn eigen verslag gaf van wat hij je vader heeft aangedaan, en waarbij hij zwoer dat je vader onschuldig is.' Hij pauzeert. Touchtone zit als een standbeeld tegenover hem. Hij is sprakeloos; zou Jennison ooit ophouden? 'Je vader was dood, maar ik wilde die verklaring naar eigen goeddunken gebruiken. Ik was van plan te doen wat hij gevraagd had. Op mijn woord, ik heb gewacht om je moeder of jou op te sporen. De functionarissen van de bank hadden het idee dat jullie allebei dood waren. Ik had er niet veel zin in om aan te dringen, maar ik had moeten doen wat ik had beloofd en het eerder moeten gebruiken.' Hij pakt een papier van tafel. 'Op de dag die mij in die trein naar jou voerde had je het zoontje van Saxton bij je. Toen ik hem zag begon ik vanwege een oude wrok die ik tegen Saxton koesterde een plan te bedenken om met hem een rekening te vereffenen en, professioneel bekeken, er tegelijk misschien iets van te maken.' Bij het laatste schenkt hij zijn kwaadaardige langzame glimlach. Touchtone pakt mechanisch het papier dat Sixmith heeft ondertekend, en loopt half verdoofd er doorheen. De gever kijkt hem scherp aan. Als de betekenis ervan bij Philip doordringt beseft hij dat een ogenschijnlijk ijdele droom in vervulling gaat; een groot doel in zijn leven wordt door deze vreemde man in één keer bereikt; een onrecht wordt rechtgezet. Zijn overleden vader en hij, zijn zoon, worden verlost van een verfoeilijke onrechtvaardigheid. Hij moet goed zijn best doen om zijn hevige opgetogenheid en vreugde onder de knie te houden, maar dat lukt hem. Dit is de plaats er niet voor. De ambtenaren kijken beiden toe, als plichtsgetrouwe attente maar discrete luisteraars. 'Dank u,' zegt hij. 'Ik... ik dank u hiervoor, met heel mijn hart.' Hij kan geen andere woorden vinden dan in de vorm van het stellen van vragen. Jennison lijkt niet meer van hem te verwachten, praat zelf het meest. Hij moet ook hebben beseft dat deze eenvoudige rechtvaardige daad één ding is, maar de helpende hand iets anders; zijn openhartigheid wordt gewaardeerd, als uitvoerder wordt hij veracht. Ze wisselen echter nog een paar zinnen uit. Philip slaagt erin zijn dank te herhalen. Jennison buigt koeltjes. De agenten klampen hen aan. 'Onze tijd is om. Maak u alstublieft klaar voor de treinreis, heer.' Touchtone draait zich om. 'Luister eens,' zegt Jennison, terwijl hij zijn lichte overjas dichtknoopt en met zijn arm zijn hoed oppoetst.

‘Ik weet niet hoe ik deze zaak in Boston die ik met deze uitstekende heren ga afhandelen tot een goed einde zal brengen. Je zal het waarschijnlijk net zo snel weten als ik. De heer Clagg, mijn advocaat, zal mij bijstaan. Trouwens, ik ben blij te kunnen concluderen dat je mijn oude vrienden de Probasco’s van Chantico Island hebt ontmoet. Doe hen alsjeblieft mijn groeten en al het andere dat je misschien het beste tegen hen kunt zeggen wanneer je ze de volgende keer ziet. En,’ gaat hij verder, zenuwachtig zijn handschoenen dichtknopend, ‘ik wens dat jij en je vriend, de heer Marcy en Saxton en zijn zoon begrijpen dat, ongeacht mijn omstandigheden in de toekomst, dit de laatste keer is dat zij of jij ooit problemen met mij krijgen. Ik beloof je dat. Ik zeg... zou je... wil je mij de hand schudden? Je bent een moedige kerel, Touchtone. Ik zou liever niet willen dat je door het leven gaat met wrok tegen mij. Heb ik het niet doen verdwijnen? Leven en laten leven, hè?’ Het vreemde verzoek doet Philip blozen. Hij aarzelt, stamelt en is half geneigd de uitgestrekte handschoen aan te pakken. Maar nee, niet dit! Hij houdt zijn eerlijke hand terug van de man die de naam van zijn vader heeft vervalst, tot het vernietigen van zijn eer, al die jaren, van de hand die Gerald’s arm had gegrepen in een wreed plan, een Griekse bandiet waardig! Hij steekt zijn hand niet uit en is er niet helemaal zeker van of wat hij doet werkelijk het juiste is, maar hij kan het niet doen. ‘Goedenacht, heer Jennison,’ zegt hij met een serieuze buiging. ‘Ik... ik zal u niet vergeten.’ ‘Dat is precies waar ik het meest bij je zou aandringen, lacht Jennison. Zonder de minste wrok over de minachting buigt hij zijn hoofd om zijn handschoen dicht te knopen, kijkt pas op als Philip het gebouw heeft verlaten. Jennison houdt zich aan zijn woord. Hij slaagt erin die nacht in de trein aan zijn bewakers te ontkomen, maar onze vrienden hebben nooit meer iets van hem gehoord. Als Philip het Kossuth House bereikt liggen de heer Saxton en Gerald op bed. Hij voert een lang gesprek met de heer Marcy. De verklaring en het vrijpleiten door Samuel Sixmith ligt tussen hen in. Het is nagenoeg klaar om te publiceren. ‘Ik heb je vader en jou veel onrecht aangedaan, Philip,’ zegt meneer Marcy. ‘Het is altijd een minpunt tussen ons geweest, niet? Het zou naarmate je opgroeide meer zijn geworden. Ik weet niet precies hoe ver ik mijn twijfels heb doorgevoerd. Ik heb ze nooit graag gedefinieerd. Ik ben een schepsel met vooroordelen, te veel zelfs. Maar,’ gaat hij plechtig verder, ‘ik vraag je vaders vergiffenis en die van jou.’ Philip schudt als antwoord hem hartelijk de hand.

Hoofdstuk 20

Heden en toekomst

Beste lezer, volgde je ooit een opleiding aan het Columbia College, waar Philip Touchtone en Gerald Saxton afstudeerden te midden van omstandig gewapper met zakdoeken en een daverend applaus als de klas op het podium plaatsneemt voor de uitreiking van hun diploma's? Nee, ik ben er vrij zeker van dat dit niet het geval is. Want Philip en Gerald zijn toevallig nog niet afgestudeerd, maar dat zal binnenkort wel gebeuren. Touchtone is dit jaar senior en Gerald tweedejaars; lange klaarwakkere jonge kerels, beiden goed in hun werk en atletiek, toegewijd aan hun studentenleven en hoewel ze daar niets over zeggen ook aan elkaar.

De heer Saxton en de heer Marcy komen tot overeenstemming over een aantal besproken kwesties, voordat ze die winter met z'n vieren in hetzelfde hotel in New York logeren. 'Gerald en ik zijn de jongen alles verschuldigd,' houdt de heer Saxton vol. 'We kunnen hem niet van je afnemen, maar je moet hem zoveel mogelijk bij ons laten. Om te beginnen wil ik dat jij mij voortaan verantwoordelijk laat zijn voor zijn opleiding en voor zijn professionele carrière, wat hij ook maar wil. Geen hotel meer voor hem, alsjeblieft! Ik zal hem gewoon als mijn andere zoon beschouwen, met of zonder jouw toestemming, mijn vriend.' Er wordt dus afgesproken dat Philip nog een winter of twee langer de universiteit uitstelt, zodat hij niet te veel op Gerald voorloopt. Na het voor hen liggende jaar in het buitenland zullen ze samen rechten gaan studeren. Samen, dat woord dat zoveel betekent voor alle vrienden, zijn ze opnieuw de kust afgereisd, en deze keer verloopt de reis naar Halifax zonder enige oponthoud, in tegenstelling tot die gedenkwaardige eerste poging. Knoxport en Chantico zijn plaatsen die met de jaren weinig veranderen. Net als vroeger gaat daar de tijd langzaam. Ze treffen de heer Banger aan zijn bureau in het Kossuth House, een beetje dikker en zakelijker dan ooit. De heer Banger ontvangt hen met alle eer en veel bewondering. Ze lopen de tuin in, zitten in het prieel, glimlachen, worden dan ernstig als ze zich de spanning herinneren die ze hebben ervaren, die eindigde in het dramatische tafereel onder het groene dak.

Joe heeft nu een belang in het hotel en is op de koop toe met een nichtje van meneer Banger getrouwd. Het was een geweldige dag voor de Probasco's toen de twee op het Chantico Island aankwamen. Door het wachten verkeerde het stel op de boerderij al een week in spanning, bijna samen met de scherpzinnige Towzer ('zijn echte naam is Jock, weet je'). 'Nou, het is goed om jullie allebei te zien, ook al zijn jullie voorgoed veranderd!' herhaalt mevrouw Probasco. 'Jullie zijn... nou ja, een lust voor het oog, allebei!' voegt ze er onpartijdig aan toe. Ze brengen een avond door in de schilderachtige keuken en een nacht in de oude kamer, waar Gerald ziek was geworden, terwijl Philip hem eenzaam en bezorgd aan had gekeken. De reumatiek van Obed lijkt voorbij. Hij praat meer dan hij deed. Philip zweert dat Obed hen bij deze gelegenheid opnieuw het verhaal begon te vertellen van de nautische voorouder en de behoedzame 'weduwe die op Kaap Ann woonde', prompt onderbroken door mevrouw Probasco, die zegt dat 'de jongens niet helemaal uit New York zijn gekomen om naar dat oude garen te luisteren.' De grootvader van mevrouw Probasco is nog steeds 'zwak, heel zwak'. Maar hij leeft en het ziet ernaar uit dat hij dat voor onbepaalde tijd zal doen. Zo zal het door water omgeven eiland waarschijnlijk niet snel zijn tevreden huurders kwijtraken. Het Ossokosee House bloeit, breidt uit en wordt zoals altijd goed onderhouden. Philip en Gerald en de heer Saxton houden de heer Marcy daar elke zomer gezelschap. Er zijn dan geweldige besloten rustige activiteiten. Ik denk niet dat de twee vrienden 's avonds ooit een zeker pad bewandelen zonder dat Gerald zich de avond herinnert, hoewel hij er misschien niet over spreekt, waarop hij, zo veel jonger, met Philip luisterde naar die woorden van generaal Sawtelle in het ommuurde zomerhuis. De hoop en het besluit van die avond zijn inderdaad ingewilligd. Tegenwoordig staat op de begraafplaats vlakbij het hotel een marmeren monument in plaats van de vroegere eenvoudige steen. Het vermeldt: 'Ter nagedachtenis aan Reginald Touchtone. Na veel tijd ontdaan van de smet van een valse beschuldiging ten aanzien van zijn eer. Oppericht door zijn zoon, Philip Touchtone en door Jay Marcy en Gerald B. Saxton, Jr.' Boer Wooden en zijn vrouw leiden hetzelfde ploeterende gezonde eenvoudige leven als altijd. Ze blijven eveneens boter en eieren in onbepaalde hoeveelheden naar het Ossokosee House sturen, en vinden het heerlijk om met Philip te praten over de tijd dat hij daar de leverancier was. Ze lachen vrolijk om dat gebeuren en zijn oprechte vrienden.

Mevrouw Wooden zegt: ‘Ziet u, u heeft niet het recht om ons te vergeten, meneer Philip. Niet dat ik verwacht dat u dat ooit zult doen. Zo bent u niet. Maar daar beneden in het ravijn ontmoette u voor het eerst de jonge meneer Saxton. Herinnert u zich nog de zwerver op die dag?’ Ja, Philip herinnert zich heel goed ‘die dag’, evenals meneer Sip. De heer Hilliard, de vrolijke dikke goedgeleumde heer Hilliard, sinds dat jaar altijd bang geweest ‘dat een slimme zwerver mijn naam zou lenen’, is dat ongeluk niet overkomen. Hij is een andere vaste gast van het Ossokosee House. Daar zijn tekenen, zo zeggen sommige ingevoerde waarnemers, dat de heer Hilliard een huwelijk overweegt. Ongeveer een jaar geleden ontmoette hij de elegante juffrouw Beauchamp in het Ossokosee House. Het is bekend dat zij zeer lange brieven van hem ontvangt, en dat hij onlangs een huis heeft gekocht, niet ver van zijn flat aan Madison Avenue. Ik denk dat Philip en Gerald volgend seizoen zeker veel plezier zullen hebben in dat huis. Goed! Is dit alles? Zijn we werkelijk aan het einde van dit verhaal gekomen, dat misschien wel waarachtiger is dan de verbeelding van een schrijver van zulke verhalen, of zelfs als zijn hart hem zou willen doen geloven? Ik vrees dat we inderdaad dat hebben bereikt. Zelfs bij vooruitziende voorspellingen, hier onnodig denk ik, is het beter niet te prolongeren omdat alles waarheidsgetrouw is verteld. Maar als iemand toegeeft aan de verleiding om onder de profeten te verkeren en zijn ogen sluit, komen er vooral aangename gedachten over hoe goed vriendschap, liefde en loyale dienstbaarheid tussen mensen onderling in deze ruige wereld van ons zijn. Hoe waarschijnlijk het is het dat zulke dingen hier niet eindigen, aangezien ze hier niet worden vervolmaakt, hoe volmaakt vriendschap en dienstbaarheid soms ook lijken. Hiermee ziet de schrijver van deze kroniek Philip en Gerald voorwaarts gaan in het leven, kalm en vreugdevol, en met een ongeremde genegenheid en een duidelijk wederzijds begrip. Dus Philip en Gerald, zoals Brutus in het stuk zegt: ‘Geef mij de hand, één voor één.’ Ik wil jullie niet graag laten gaan, maar ik moet wel. Tot ziens.

Einde